The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
SATURDAY, JULY 31, 1965.

LATVIJA AMERIKĀ

61. N-RS. SESTDIENA, 1965. GADA 31. JŪLIJS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi.”
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave. Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Tautieši dzimtenē zina ASV nostāju

ALAS VALDES SĒDE ŅUJORKĀ

„Tautieši okupētajā dzimtenē un trimdā var justies droši, ka latvieši savu lietu nav aizmirsuši,” bija priekšsēža prof. P. Lejiņa atzinums Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē 24. jūlijā Ņujorkā. Tālāk priekšsēdis norādīja, ka pēdējo divu mēnešu demonstrācijas dažādās latviešu kolonijās ASV rāda, ka bijusi griba un interese darboties. Baltijas valstu 25 gadu okupācijas fakts pamudinājis saprast, ka kaut kas jādara. Arī amerikāņu valdības iestādes izpratušas Baltijas valstu stāvokli. ASV kongress un senāts vienu dienu — 14. jūniju veltījis Baltijas valstīm, bet ASV ārlietu ministrs Rasks pirmo reizi pieņēmis baltiešu pārstāvjus.

ALA iesniegusi ASV ārlietu ministrijas kultūras apmaiņas direktoram Sisko protestu par Pad. savienības apmaiņas žurnālā angļu valodā „Soviet Life” jūlija burtnīcā ievietotajiem rakstiem par Baltijas republikām. Saņemta šī direktora parakstīta atbilde no 21. jūlija, ka ministrija jau gandrīz mēnesi iepriekš protestējusi Pad. savienības sūtniecībai par šī izdevuma saturu, kas nav pieņemams ASV valdībai, atgādinot, ka ASV valdības nostāja attieksmē uz Baltijas valstīm nav mainījusies un neatzīst šīs valstis par padomju republikām.

Priekšsēža vietnieks A. Bērziņš informēja, ka, pēc saņemtām ziņām, Rīgas radio ziņojis par delegāciju pie ārlietu ministra Raska, ka arī par ASV valdības deklarāciju, lietojot, protams, savus komentārus. Trimdinieku aktivitāte radījusi saviļņojumu tautiešos dzimtenē, kas stiprina nacionālo vienību un pretestības garu. Ir sasniegts maksimālais efekts šeit un dzimtenē, kur spiesti nākt talkā pat Maskavas varasvīri, lai šo iespaidu mazinātu.

Revīzijas komisijas priekšsēdis ar asarām acīs aicināja jaunatni turpināt cīņu par Latviju. ALA darījusi visu, kas iespējams, un tās darbības augļi nav novērtējami ar parastām mērauklām.

ALAs valdes sēdē pieņēma deklarāciju, kurā ar gandarījumu konstatē latviešu organizāciju priekšzīmīgo darbību un amerikāņu tautas un valdības nostāju latviešu un baltiešu jautājumā, kas izpaudusies pēdējo divu mēnešu notikumos, sakarā ar Baltijas valstu 25 gadu okupāciju. Statūtu pamatvilcienos izteiktie mērķi arī turpmāk paliek ALAs darbības pamatos.

Priekšsēdis ziņoja, ka lietuvieši plāno 13. novembrī Ņujorkas Madison Square Garden zālē (pāri par 20.000 vietu) sarīkojumu, atzīmējot Lietuvas brīvības zaudēšanu. To varētu izveidot par visu baltiešu kopējo sarīkojumu. Valde pilnvaroja K. Stankēvicu skaidrot piedalīšanās noteikumus.

Informācijas biroja vadītājs S. Rudzītis ierosināja, ka bez sazināšanās ar valdes priekšsēdi vai bez valdes lēmuma vai pilnvarojuma atsevišķs ALAs valdes loceklis var izteikt tikai savas domas, bet ne valdes ieskatus. Tas sevišķi zīmējās uz līdzekļu vākšanu, ja tā saistās ar ALAs vārdu. Šo ierosinājumu vienbalsīgi pieņēma.

Priekšsēža vietnieks A. Bērziņš norādīja, ka vajadzētu kādu noteiktu kārtību mandātu nodošanai citiem delegātiem, ko ALA līdz šim praktizējusi. Varētu deleģēt līdzīgu organizāciju pārstāvjus, piemēram — DV varētu deleģēt citu nodaļu biedrus vai draudzes citu draudžu pārstāvjus. ALAs biedrs var būt tikai tas, kam ALAs biedra karte.

Kongresā bija ieteikums paplašināt padomnieku skaitu. Valde par padomniekiem apstiprināja K. Balodi, V. Hazneru, K. Rabāču un L. Streipu. Saņemts raksts, kurā ALA aicināja iegādāties akcijas Gaŗezera īpašumam. Valde atzina, ka principā nevar iegādāties nekādu latviešu organizāciju akcijas. Madrides latviešu raidījumu vadītājs V. Skultāns atrodas triju nedēļu atvaļinājumā. Ir iespējams, ka latviešu valodas raidījumus atjauno uz izdevīgākiem raidīšanas noteikumiem.

Kasieris J. Puriņš ziņoja, ka jūnijā ieņemti tikai 200 dolaru biedru naudas kontā, kādēļ tekošo izdevumu segšanai bijis jāņem no citiem kontiem. Jūlijā izmaksāti 6000 dol. koŗu apvienībai jauktu koŗu dziesmu krājuma izdošanai.

K. Stankēvics ziņoja, ka CASEED piedalījusies ASV republikāņu un demokratu konvencijās, atzīstot republikāņu platformu par labāk piemērotu apspiestajām tautām. Tā bijusi par senātora Doda un kongresa locekļa Džilberta ievēlēšanu. Džilberta vecāki dzimuši Latvijā, un viņš daudzos gadījumos bijis izpalīdzīgs latviešiem.

ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš no 6.—19. augustam dodas ASV valsts departamenta komandējumā uz Stokholmu, lai piedalītos Apvienoto nāciju noziedznieku apkaŗošanas kongresā.

—rb—

LAIMĪGIE „MAKŠĶERNIEKI”

Sidrabenes bērnu svētkos 25. jūlijā laimīgi „makšķernieki” — gan ne foreļu ķeršanā, kā varētu spriest pēc uzņēmuma — bija Toronto zēni 4 gadus vecais Ēriks Blūms un 6 gadus vecais Ivars Blūms, kas laimes akā katrs izvilka pa „autiņam.”

Foto: J. Ligers

A. Vilks

POSTA ZĪMĒ

Katru reizi, kad svešajā zemē atligo vasara ar to pašu smaržu un krāšņumu, kādā tā reiz vizēja dzimtenē, domas aizlido tālumā, tur satiekoties ar izmocītās tēvzemes seju.

Kādēļ tajā tik daudz sāpju un dziļi ierautu grumbu kā ilgi cietuša cilvēka sejā?

Atbilde tam tikai vienā vārdā — verdzība. Vēl briesmīgāka, asāka un mocošāka, kādu mūsu tautas paaudzes pārlaidušas septiņos gadsimtos.

Ja zemes kopējam vairs nepieder viņa sēta, zeme un ganāmpulks, tad viņš ir fiziski un morāli pazudināts. Vēl vairāk: viņam laupīts skatiens un cerības uz labāku nākotni. Gada laikus viņš vairs nesagaida ar brīva cilvēka prieku un ilgošanos, bet iedala tos verdzības posmos.

Kas palicis pāri no viņa ēkām? Lūk, kādā vēstulē rakstīts: „Kādreiz apdzīvotās ēkas sagāzušās. Esam sadzīti vienkopus kaut kur citur. Kurināmam bieži izmantojam neapdzīvoto ēku sakritušos skeletus. Dārzā visas ābeles sazarojušas kā lieli eži un nokaltušas. Nav nedz laika, nedz spēka to apkopšanai.”

Arī kādreiz lepnie ganāmpulki sarukuši un noliesējuši. Bieži pietrūkst barības. Dažreiz laika apstākļi vainojami, bet galvenais — bezplāna saimniecība, nolaidības un apzināta sistēmas ignorēšana. Bez salmiem kolchozu govis iemācījušās ēst arī . . . skujas. Arī tas ir komūnisma „sasniegums.”

Lektīra par kolchoznieku dzīvi ir ļaunāka par katru kriminālromānu. Un to pasniedz riekšavām visiem, kas lasa sarkanos melus padomju laikrakstos vai citos drukātā vārda izdevumos. Saukļi par kolchoznieku laimīgo dzīvi skan kā izsmiekls. Vēl tikai pirms pāris gadiem kolchozā iedzītajam zemes vergam valsts maksā 40 kapeiku par 8 stundu darba dienu, piedevām pāris mārciņu labības graudu.

Kādiem tomēr klājas labi, — tie ir sarkanie kolchozu vagari un partijnieki, cilvēki ārpus nabadzīgo un beztiesīgo šķiras. Negantu zaimu vērti ir šo vagaru diendienā izkliegtie draudi un skubinājumi — katram jādod vēl vairāk un jāstrādā vēl centīgāk sociālistiskās dzimtenes celšanai.

Kādreiz brīvās Latvijas zemes arājs, sākdams dzīt vagu tēvtēvu tīrumā, vienmēr paskatījās zilajās debesīs, vai tur nevītero viņa tīrumu mazais dziedonis — cīrulītis, priecinādams arāju smagajā darbā. Šodien par varas vergu pataisītais kolchoznieks soļo pakaļ arklam vai sēž sarkani izkrāsotā traktorā ar nolaistu galvu. Kur gan šodien aiziet viņa pūliņi un sviedrotā darba augļi? Vai ne varas rīcībā, kas verdzībā nospiedusi cilvēku miljonus?

Ar bažām pilnu sirdi pavasarī kolchoznieks birdina sēklu pašam nepiederošajā zemē, nezinādams, kāda būs vasara un rudens. Un ja arī abi tie labvēlīgi, aizvien radīsies kādi citi trūkumi, kas mazina labas ražas izredzes. Vergu sistēmā aizvien kaut kas klibo. Trūkumi it kā sasaistas veselā ķēžu reakcijā.

Pag. vasaras katastrofu novērsa rietumu labvēlība. To pašu rietumu, kurus komūnisma valsts izsludinājusi par savu nāvīgāko ienaidnieku. No vienas puses, te parādījās cēls žests iepretim cietējiem, bet no otras puses — ar palīdzīgo roku rietumi sekmēja pārvarēt padomju saimnieciskās grūtības, dodot komūnistiem iespēju strādāt nosprausto plānu virzienā. Tātad — arī ieroču ražošanā.

Kāda būs vasara ar sekotāju rudeni šogad? Kāds Dieva brīnums allaž piestājies mūsu tautai dzimtenē — salīdzinājumā ar citām „laimīgajām” republikām, kur trūkums dažādajās vajadzībās allaž bijis lielāks un asāk izjūtams. Mūsu zemē vienmēr ieplūduši un vēl tagad ieplūst visādi maišelnieki un nepietiekami paēduši no Krievijas vidienes. Tamdēļ, ka mūsu zemē aizvien bijis kaut kā vairāk, ko ēst vai apģērbties. Varētu pat runāt par izņēmuma dzīves standartu mazajās Baltijas valstīs. Acerēsimies, ka arī vācu okupācijas laikā ienācēju vara noslogoja visu mūsu saimniecisko dzīvi un iespējas ar augstām un bieži atkārtotām nodevu likmēm, kas nemaz nebija no mazajām. Un tomēr — arī mums pašiem atlika pietiekami. Briesmas un grūtumi vieno, un tā mūsu zemē un tautā allaž dzīva bijusi parole — kaimiņš kaimiņam. Šī parole ir dzīva arī šodien un visus šos gaŗos sarkanās verdzības gadus. Tādēļ nav šaubu, ka arī nākotnē pār dzimteni klājies posts būs panesamāks nekā citās — krievu tautības republikās.

Bet kaut kas tomēr ir vienāds visās padomju republikās. Tā ir nebrīvība un ieslodzījums — kalpot pret savu gribu milzīgajai vergu valstij un komūnisma izvēršanas plāniem. Tā ir liela posta visaugstākā pakāpe, kas brīžiem nospiež dvēseli tik smagi, ka iezogas domas: vai maz vērts dzīvot šādos apstākļos? Kas palīdz šo postu panest un paciest? Vai ne tas, ka koki neaug debesīs? Vai ne tas, ka arī mēs, brīvajā pasaulē izkļuvuši, kaut ko darām, lai mūsu dzimtenes liktenis nepaliktu nepamanīts un nesadzirdēts? Tautieši dzimtenē zina, ka mēs neesam ļāvuši nogrimt aizmirstībā komūnistu varmācīgajai rīcībai trejās baltiešu zemēs. Un mēs to nekad nepārstāsim darīt — mūs kopā tur viena asiņu balss, vienas ilgas un kopēja censanās viena mērķa virzienā. Tautas paaudzes sekos viena otrai, domādamas un rīkodamās tāpat, kā mēs to darām tagad. Reiz šim postam jāpazūd, ja vien pasaulē spēs eksistēt taisnības un tiesību augstākā jēga, kas nav vairs tikai atsevišķu cilvēku, valdību un tautu izpratnē vērtība ar mūžības nozīmi, bet kura stāv stipra un nemainīga pašu komūnistu pienaglotajā un noniecinātajā Dieva ziņā.

Komūnisma pagrides darbs amerikāņu universitātēs

Pēdējos mēnešos daudzu ASV universitāšu studenti rīkojuši protesta demonstrācijas, vēršoties galvenokārt pret ASV ārpolitiku, it sevišķi pret amerikāņu armijas iejaukšanos Dominikas un Dienvidvietnamas nemieros. FBI izmeklējumi beigušies ar konstatējumu, ka šo demonstrāciju apslēptie organizētāji patiesībā ir komūnisti, kuŗu iespaids studentu vidū arvien vairojas.

ASV valdības aprindas par šo attīstību jau kopš mēnešiem ir visai norūpējušās. FBI direktors J. Edgars Hūvers jūnija sākumā kādā kongresa komisijā uzsvēra, ka komūnisti izmanto studentu sanāksmes un demonstrācijas savām interesēm un mērķiem. Senāta iekšlietu komisija jau kopš laba laika uzsākusi izmeklēšanu par apslēpto komūnistu graušanas darbu amerikāņu jaunatnes vidū. Uz šādu rīcību senāta iekšlietu komisiju spieda iegūtie pierādījumi par komūnisma iefiltrēšanos universitāšu studentos.

Vairākas studentu organizācijas, kas izrādījušās vadītājas notikušo demonstrāciju organizēšanā, jāatzīst par komūnisma iespaidā nokļuvušām. Kā izteicās J. E. Hūvers, viena no šīm organizācijām — tā sauktie Du-Bois klubi — atrodas pilnīgā ASV komūnistu partijas kontrolē. Astoņi šīs organizācijas vadītāji ir pazīstamu komūnistu dēli un meitas. Kādu citu grupu — „May 2 Movement”, kas organizēja vairākas masu sanāksmes, kongresa loceklis F. G. Rodžers no Floridas aprakstīja šādi: „Tā ir ekstrēmi militanta un turas pie marksistiski-ļeniniskās vai ķiniešu komūnistu partijas linijas.” Šī organizācija 6 universitātēs demonstrējusi arī filmas, kas izgatavotas Ziemeļvjetnamā. Kādai citai organizācijai ir 1700 biedru 44 vietējās grupās dažādās ASV pilsētās. „Committee for Nonviolent Action” savukārt izplatījusi skrejlapas ar aicinājumu amerikāņu jaunatnei atteikties no kaŗadienesta.

Cik aktīvi komūnisti kļuvuši ASV universitātēs, labi redzams no fakta, ka maijā vien 20 universitātēs notikušas sapulces ar demonstrāciju raksturu un ka arvien vairāk studentu sanāksmēs runā komūnisti. Par to kongresa loceklis H. A. Smits no Kalifornijas 3. maijā kongresā izteicās: „Komūnistisko runātāju parādīšanās universitātēs ir daļa no komūnistu partijas programmas, lai, slēpjoties aiz akadēmiskās brīvības jēdziena, sētu kaitīgās propagandas sēklu studentu vidū. Kopš 1961. gada komūnistu partijas pārstāvji caurmērā ap 50 reižu gadā runājuši universitātēs, bet kopš pag. gada decembra komūnisti runājuši 18 universitātēs. Kad Kolumbusa universitātes attiecīgās instances nesen kādam vadošam komūnistam aizliedza savā universitātē runāt, sapulci tūlīt sasauca kāda komūnistiska organizācija, kuŗā piedalījās arī vairāki universitātes mācības spēki.”

Uz jautājumu, cik komūnistisku profesoru darbojas amerikāņu universitātēs, J. E. Hūvers atbildējis, ka to skaits nav nosakāms, bet, piemēram, 38 organizētāju vidū, kas rīkojuši demonstrācijas Kalifornijas universitātē, 5 esot bijuši fakultāšu mācībspēki.

Komūnistu iefiltrēšanās amerikāņu universitātēs sākās pirms trim gadiem. Komūnisti piedāvāja dot runātājus studentu sanāksmēm un pamazām sāka organizēt studentus sevišķās vienībās. Kaŗš Vietnamā komūnistu partijai kļuva par izdevīgu iespēju ieperināties universitātēs. Stanforda universitātes Hūvera institūta starptautisko studiju nodaļas direktors Stefans Posonijs senāta iekšējās drošības komisijas priekšā izteicies: „Amerikāņu jaunatnes radikalizēšana uzrāda progresu, kas tālu pārsniedz komūnistu ieceres.”

Daudzi vadoši universitāšu pārstāvji paskaidrojuši, ka komūnistu ietekme studentos pagaidām vēl attiecas uz mazākumu, bet modrība tomēr nepieciešama. It sevišķi nepieciešams esot brīdināt studentus, kas gan neapmierināti ar valdības politiku, bet nav komūnisti, neļaut sevi iejūgt komūnistu propagandas ratos.

T—C.

Pag. nedēļā Toronto latviešu biedrības deju kopa Diždancis ar latviešu tautas dejām uzstājās pilsētas valdes nama priekšā.

Foto: JAK

Dr. Eduards Upenieks

Iespaidi ceļojumā pa Eiropu

VIII

FLORENCE

Florence, Fiorence, Firence — tā mainījies šis pilsētas nosaukums. Tulkojumā tas nozīmē ziedošo, arī gaiši mirdzošo vai apgaismoto. Bet būs vīlies katrs, kas sagaidīs ieraudzīt šo pilsētu ziedošiem dārziem rotātu vai gaišām neona spuldzēm apgaismotu. Tieši otrādi, tā ir diezgan drūma, pelēka, vietām pat nekopta. Par to, cik grūti saredzēt Florences skaistumu, var pārliecināties, dažreiz palasot viena vai otra ceļotāja aprakstus par Italiju. Skaistumu, kuŗu sevī slēpj Florence, nevar saskatīt cilvēka fiziskā acs vien, ja to neapgaismo gars un dvēsele, ja prātu nevaldzina ilgas pēc mākslas dailes.

Florence atrodas Italijas vidienē, kur ceļi krustojas starp Romu, Venēciju un Dženovu — pilsētām, kas jau gadsimtus bijušas pasaules kultūru un tautu satiksmes centri. Tāpēc Florencei nekad nav trūcis nedz materiālo bagātību, nedz kultūrālo vērtību. Paši florencieši sevī apvieno dienvidnieku jūtas un temperamentu ar ziemeļnieku prātu un nosvērtību, kā rezultātā varējuši rasties tādi pasaules gari, kā Dante, Mikelandželo, Džioto, Bramante, Leonardo da Vinči un Botičelli, bez kuŗiem šodien grūti iedomāties Rietumeiropas kultūru.

Florence ir īpata arī tai ziņā, ka tajā nav nekā no senās, nedz arī no modernās Florences. Tā ir un kā tāda arī tiek rūpīgi saglabāta — Italijas renesanses pilsēta visā savā spožumā. Tās lielie dēli — kā mākslas radītāji, tā mākslas cienītāji un atbalstītāji — to savā laikā ir krāšņojuši ar skaistākajām mākslas pērlēm, kuŗas nebeigs apbrīnot paaudžu paaudzes, kamēr vien cilvēce eksistē.

Tieši šogad pagājuši 700 gadu, kopš saules gaismu ieraudzīja lielais florencietis — Dante Aligjēri. Šai pilsētā un tai pašā gadā dzimusi — un to arī visur šodien pienācīgi atzīmē — „Dievišķās komēdijas varone Beatriče Portināri, kas kļuvusi par skaistāko kristīgās sievietes tēlu pasaules literātūrā.

Rietumeiropas kultūru mēdz saukt par kristīgo kultūru. Par cik tā patiesi tāda ir, vislabāk var pārliecināties, izstaigājot pasaules lielākās mākslas galerijas. Tajās rodas iespaids, ka īstā māksla nevar būt citāda, kā vienīgi reliģiska. Un raksturīgi, ka tieši ideja par Dievmāti devusi skaistākos iedvesmojumus lielākajiem mākslas ģenijiem. Kādā katoļu lūgšanā Dievmāti godina par „gudrības krēslu" (sedes sapientiae), bet vēl vairāk viņu varētu apzīmēt par mākslas karalieni. Unamuno, zīmējoties uz Dievmāti, esot teicis, kas gan būtu debesis bez sievietes un viņas skaistuma.

Braucot skatīt Florenci, der izlasīt Zentas Mauriņas grāmatu „Pilsētas un cilvēki", kuŗā mūsu lielā domātāja un Florences skaistuma apbrīnotāja dod vienu otru skaistu ideju un novērojumu, kas der katram ceļa garīgajai bagāžai.

Florences pilsētu pārvalda Džioto zvanu tornis (la campanile) un Dievmātes ar puķi katedrāles (Santa Maria del Fiore) kupols, kuŗu veidojis Bruneleski. Abas šīs celtnes, kas jau no ārienes apžilbina ar dabiskā marmora dažādajām krāsām, iekšienē glabā neaprakstāmus mākslas skaistumus. Turpat pretī atrodama vecākā Florences celtne — Toskānas romāņu stilā būvētā kapella (il Batisterio), kas līdz 1128. gadam bijusi katedrāle. Te kristīts Dante, un viņš šo vietu vienmēr ļoti mīlējis, bieži apzīmējot to par savu skaistāko svēto Jāni — il mio bel San Giovanni.

Ejot mazliet tālāk, skatienam paveŗas plašs tirgus laukums, kur ārzemnieki var iepirkties visu, ko vēlas. Laukuma malā redzama vecā Sv. Lorenca baznīca, kuŗas sākumi sniedzas jau 393. gadā. Tās sānu nodalījumā atrodas slavenā Mediči kapliča, kas savā greznībā un mākslinieciskajā veidojumā pārspēj visu iedomājamo. Mediči dzimta Florenci pārvaldījusi ar lielu nežēlību pret saviem pretiniekiem, bet ar izšķērdīgu devību kultūras un mākslas veicināšanā. No šīs dzimtas nākuši divi pāvesti un vairāki kardināļi, bet tagad no tās nav palicis neviena tieša mantinieka. Mediči valdīšanas laikā radušās skaistākās Florences celtnes un lielākās mākslas galerijas.

Uficiju galerija celta pēc architekta Vasari plāniem Kosimo I valdīšanas laikā 1570. gadā. Šī nav vislielākā galerija, bet gan viena no visnozīmīgākajām. Ja tai pieskaita arī mākslas darbus, kas atrodas klāt piegulošajā Palaco Večio, tad tā ir lielākā galerija Italijā. Te redzami tādi darbi, kā Botičelli „Pavasaris," daudzas Madonnas un it sevišķi „Venēras dzimšana", par kuŗu sevišķi jūsmojusi Zenta Mauriņa un arī Jānis Akurāters. Man ļoti patika Leonardo da Vinči „Pasludināšana", kuŗai vienai pašai ierādīta vesela telpa. No skulptūrām visvairāk apbrīnotā ir Mikelandželo „Ģenija uzvara pār rupjo varu".

Jāiet pāri vienīgajam vecajam Florences tiltam — Ponte Večio, kuŗa sākumi meklējami jau etrusku laikos, lai nonāktu otrā, ne mazāk ievērojamā gleznu galerijā — Piti. Tajā redzami tādi slaveni darbi kā Rafaēla „Madonna krēslā", kas ir viens no viņa pēdējiem darbiem. Tāpat arī viņa „Fornarīna" ir ļoti apbrīnota. Šai galerijā vairāk redzami arī citu zemju autori, piemēram — spāņu Murilo un Velaskvezs. Bez tam šīs galerijas sienu gleznojumi ir mākslas pilnība par sevi.

No visām skaistajām Florences baznīcām vislielāko ievērību pelna Svētā Krusta baznīca (Chiesa della Santa Croce), kuŗā apbedīti daudzi ievērojamākie florencieši — Mikelandželo, Rosini, Makiaveli, Galilejs. Arī Dantem, kas miris trimdā (1321. gadā Ravenā) šai baznīcā uzcelts kapa piemineklis, kaut pats kaps ir tukšs — kā atgādinājums florenciešiem par dzejniekam kādreiz nodarīto netaisnību.

No daudzajiem mākslas darbiem te visievērojamākie ir Džioto mozaīkas un Donatello „Pasludināšana", kuŗā Dievmāte, eņģeļa Gabriēla pārsteigta, turot vienā rokā pusatvērtu grāmatu, otru pielikusi sev pie krūtīm, raugās uz eņģeli tādā izbrīnā un graciozā izvairīgā kustībā, ka reizē izsaka ne tikai meitenīgas bailes, bet arī pazemīgu dievišķās misijas uzņemšanos.

Svētās Trīsvienības baznīcā izdevās noklausīties Monteverdi „Vespro" jeb vakara lūgšanu Dievmātei, kas uzrakstīta korim un orķestrim. Šogad šādu koncertu Florencē netrūkst, sakarā ar Dantes jubileju. Šis uzvedums gan sakrita reizē ar dzejnieka dzimšanas dienu (maija vidū), kā arī pašas Florences patronei Marijai del Fiorei maijā veltītajiem speciālajiem dievkalpojumiem. Piedalījās labākie vietējie solisti un Polifonica Ambrosiana orķestris, kuŗu diriģēja pazemīga izskata kautrīgs priesteris — Don Biella. Bet visā viņa vienkāršībā bija tomēr kaut kas maģiski mūzikāls. Lielā baznīca bija klausītāju pārpildīta. Kritiķi šo koncertu apzīmēja par apburošu.

Bija skaists, saulains svētdienas rīts, un agri jau bija sākuši skanēt Florences daudzo baznīcu zvani, aicinot ļaudis uz dievkalpojumiem. Mēs nolēmām šo svētdienas mesi noklausīties vienā no interesantākajām baznīcām, kuŗa bijusi vismīļākā Mikelandželo — San Salvatore al Monte. Liekas, ka arī florenciešiem šī baznīca, kuŗas priekšā atrodas Mikelandželo laukums ar skaisto Dāvida pieminekli lielajam meistaram, ir vis-

(Nobeigums 6. lpp.)

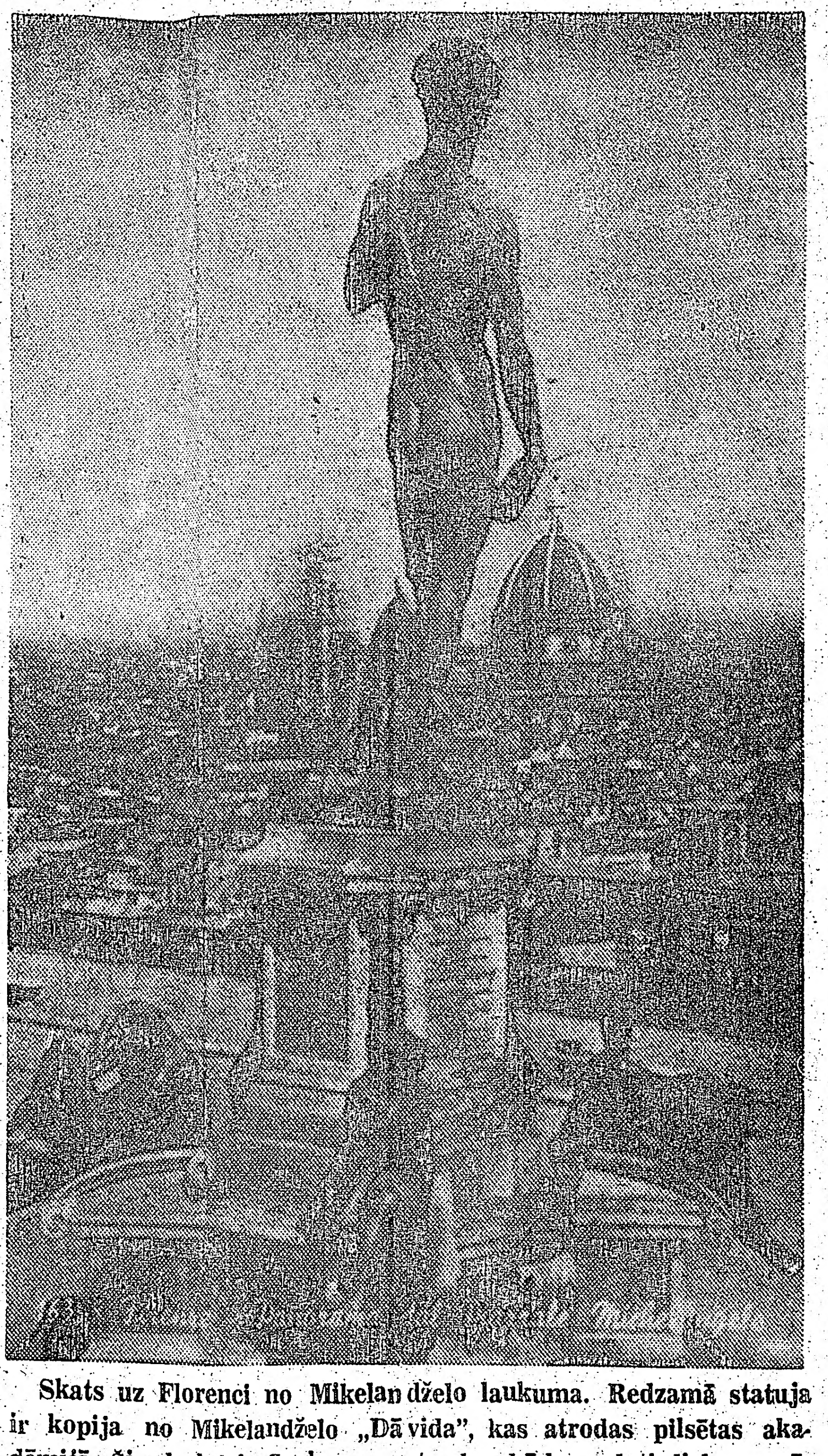

Skats uz Florenci no Mikelandželo laukuma. Redzamā statuja ir kopija no Mikelandželo „Dāvida", kas atrodas pilsētas akadēmijā. Šis darbs ievērojams ar to, ka, būdams ļoti lielu apmēru, tomēr nav zaudējis normāla cilvēka proporcijas, kas skulptūrā ļoti grūti panākams.

LATVIJA

61. N-RS. SESTDIENA, 1965. GADA 31. JŪLIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Mans piedzīvojums

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas absolvente — 13 gadu vecā Maija Kupera latviešu valodas rakstiskajā pārbaudījumā [illegible] tēles bagātu fantaziju, domrakstā attēlojot kādas kaķenes ceļojumu izplatījumā. Darbiņš lasāms gandrīz kā pasaka, kādēļ izšķīrāmies to pasniegt saviem lasītājiem Varbūt Maijas Kuperas domraksts patiešām arī izmantojams kā pasaka, nolasīšanai vai pastāstīšanai mūsu mazajiem mīluļiem?

★

Es esmu kaķīte, ne pārāk liela, ne pārāk maza. Nu, tāda vidēja auguma, ar divi zaļām acīm un gaišpelēku kažociņu. Mani sauc par Mīcīti. Šodien, kad biju izlakusi piena bļodiņu, man iešāvās prātā šis dīvainais notikums, kuŗu piedzīvoju pirms pāris gadiem. Tas notika tā:

Bija jauka, mēnesgaiša vasaras nakts. Debesīs skaidri varēja saskatīt daudzināto Piena ceļu. Es skatījos augšup un sevī nodomāju: „Cik labi būtu, ja varētu pa to pastaigāties!" Te uzreiz viss ap mani sagriezās virpulī. Neaprakstāma sajūta pārņēma mani, it kā es lidotu augšup. Es aizmiedzu acis, varbūt, ka pāries. Tomēr es turpināju lidot. Beidzot šī sajūta pārgāja.

Maniem brīnumiem nebija mēra, kad redzēju, ka stāvu uz Piena ceļa. Tas bija viscaur noklāts ar mirdzošu zvaigžņu segu. Ceļa galā atradās paaugstinājums ar vairākiem zelta krēsliem. Vienā sēdēja Mēness, turpretī otrā Saule. Mēness bija tērpies sudrabainā tērpā. Ap pleciem tam bija apmests balts apmetnis, kuŗa malās bija piekārti sīki zvārgulīši. Šie zvārgulīši patīkami tinkšķēja, kad Mēness pakustējās. Saule izskatījās vēl daiļāka zeltītā tērpā un tādas pašas krāsas plīvurā.

Abi valdnieki laipni pasmaidīja, kad zemu paloc̦īju galvu. Tie aicināja mani palikt līdz rītam, kad varēšot tikt atpakaļ zemē ar mākoņu palīdzību. Tā apceļoju Saules un Mēness valstību. Šī bija mana visbrīnišķīgākā nakts, kuŗu pavadīju savā mūžā.

Vispirms tiku aizvesta pie bagātīgi klātiem galdiem. Tie mani baroja ar krāsainiem cukura graudiem un citiem saldumiem. Pēc tam tiku izvadāta pa abu vareno valdnieku plašo valstību. Redzēju, kā melderis samala krusas graudus, kuŗus sabēra lielā maisā vēlākam laikam. Krusa, es uzzināju, esot debess spīdekļu galvenais ēdiens. Viņi arī dzeŗ dzērienu, kurš dzīrojot bieži līst pāri kausa malām. Šo dzērienu uz zemes sauc par lietu. Jūs brīnīsities — kā tad lietus tiek līdz zemei? Nu, pavisam vienkārši. Izlijušais šķidrums izsūcas caur Piena ceļu un tā noklūst līdz zemei, kur veicina koku, puķu un citu stādu augšanu.

Kad biju apskatījusi valdnieku virtuves, mani veda tālāk, līdz biju iepazīstināta ar visiem Saules un Mēness valstības iemītniekiem. To starpā bija Vēji, Sniega māte ar savu jautro bērnu baru, Sala tēvs, Rudens, Pavasaris, Vasara un daudz, daudz citu. Jūs, droši vien, domājat, ka Pavasaris, Vasara, Rudens un Ziema ir tikai gada laiki? Ja tas tā, tad jūsu domas nepareizas, jo minētie ir tie, kam jārūpējas par kādu gada laiku. Visi četri gada laiki ir nosaukti viņu vārdos.

Ceļojuma beigās redzēju Saules meitu, jautro Ausmiņu, deju jaunajai dienai par godu. Drīz pēc šīs skaistās un neaizmirstamās dejas es atvadījos no laipnā valdnieku pāŗa. Kā piemiņas lietu viņi man uzdāvināja pāris ļoti skaistu un vizuļojošu zvaigžņu. Tad atkal pateicu paldies un, pamājusi vēlreiz ar savu labo ķepiņu, nosēdos uz mākoņa. Šis mākonis izrādījās ļoti runīgs. No viņa uzzināju, ka tā vārds ir Sārtvaidzis un ka viņš jau daudz cilvēku un dzīvnieku pārvadējis. Viņš pateica, — ja es vēlreiz gribot paciemoties, lai tikai vēloties būt uz Piena ceļa. Es pateicos par šo labo padomu. Pēc maza laiciņa es atkal stāvēju uz zemes. Kaut kur tālumā nodziedājās gailis. „Žēl, ka visi nav tik laimīgi kā es!" tā nodomāju pie sevis un gāju peles ķert.

Tā beidzās šis brīnišķīgais un neticamais nakts ceļojums. Un ja kādam gadās piedzīvot šādu neticamu laimi, lai pasveicina Sauli un Mēnesi no manis, jo līdz šim neesmu atradusi pietiekami laika, lai atkal dotos tādā ceļojumā.

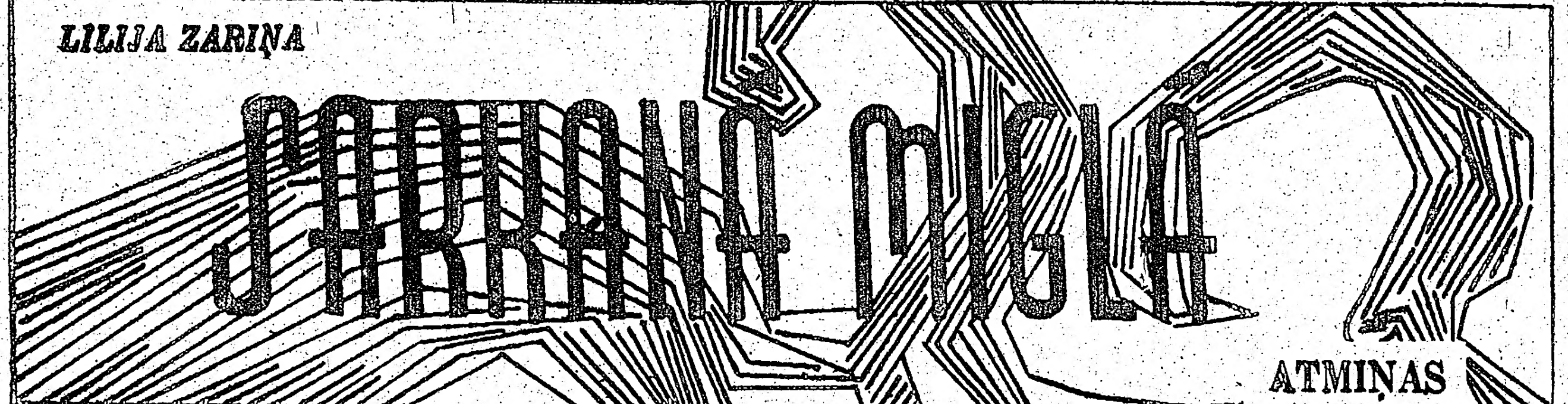

LILIJA ZARIŅA

SARKANĀ MIGLA

ATMIŅAS

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

20. turpinājums

„Ir jau savs pamats, jo gļēvs un bailīgs Peksis ir bez gala. Kaŗavīru nevērtē pēc sabiedriskā stāvokļa vai pārgudrām runām, bet vienīgi — pēc darbiem. Bet šis ir mīkstpēdiņš, kā kareivji saka, kas katram pienākumam gājis ar līkumu apkārt, lai beidzot bagātais tēvs par pāris cūkām sagādātu siltu vietiņu štābā. Tu saki, vajadzējis ar labu runāt? Es pati stundām veltīgi nopūlējos."

„Bet kas īsti ar viņa mājām un vecākiem? Es nesapratu, — viņi tā savādi izteicās."

„Mājas nodegušas, bet vecāki izbraukuši jau agrāk ar cerībām nokļūt rietumos. Ir vecāki, ir pats vispār kārtīgi cilvēki. Taču dažā cilvēkā raksturs stiprāks, citā vājāks."

„Kaut tik' Peksis nu neizpļāpātu par pārējiem," sāku bažīties. „Ne jau ļaunos nolūkos, bet vienkārši savā gļēvulībā."

„Rīgu viņš nepazīst. Brieža tēva paslēptuvē viņu pārējie aizveduši nakts tumsā, bet šī rīta krēslā sarunāja izvest aizsietām acīm. Piesardzības nekad nevar būt par daudz.

„Jā, kas īsti ir šis dīvainais sētnieks, ka uzņemas tik bīstamu risku?" nespēju apvaldīt ziņkāri, jo visa šī atmosfaira man tik sveša, bet pamazām sāk intriģēt. „Viņa seja kaut kā atstāj intelliģentu iespaidu — pretstatā visiem citiem šī varaspilnā amata pildītājiem."

„Pareizi esi novērojusi," Olga pasmaida. „Brieža tēvs patiešām ir citas sugas cilvēks. Kādreiz bijis vidusskolas skolotājs, bet tagad viņa vienīgie draugi ir grāmatas. Savu bibliotēku viņš savāc no sējumiem, kuŗus mājas iedzīvotāji aizmet kā nederīgus apvalkātās ārienes dēļ vai — kā Roberts — stulbumā un garīgā aprobežotībā. Pret ļaudīm vecais vīrs ir skarbs un neskopojas ar piezīmēm, kuŗas varētu pat saukt par sarkastiskām, bet krūtīs viņš nes zelta sirdi. Cilvēki ar maigu un viegli ievainojamu dvēseli bieži vien aizslēpjas aiz raupjas un adatainas ārienes."

Brīdi Olga klusē. Manas acis it kā pielipušas viņas lūpām, gaidu kaut ko vairāk par šo savādo vīru, kas reizē tik simpatisks un noraidīgs. Un Olgai, liekas, šai rītā gribas izrunāties, it kā no iekšējas nastas atbrīvoties:

„Puišus Brieža tēvs šai gadījumā slēpj Andreja dēļ, jo bijis viņa tēva jaunības draugs. Abi savā laikā arī cīnījušies vienas idejas dēļ."

Mana ziņkāre arvien vairāk pieaug, un tā pārtraucu draudzeni ar neapvaldītu jautājumu:

„Tagad sētnieks, agrāk skolotājs? Neiedomājami! Un arī vēl cīnītājs? Pastāsti taču, tas viss tik neparasti un interesanti."

Bet Olga nav skubināma. Liekas, ka viņa manu jautājumu pat nav īsti dzirdējusi, jo domās atrodas vairāk pie Andreja un tā slēpēja.

„Viņš kopā ar Andreja tēvu bija 1905. gada revolūcionāru vidū. Ideālisma dēļ pievērsušies šai kustībai, abi nonāca Krievijā un piedalījušies arī 1917. gada cīņās, bet vēlāk katrs aizgāja savu ceļu. Andreja tēvam diezgan drīz nāca vilšanās un reizē ar to skaidrība, ka tas, par ko jaunības trauksmē cīnījies, bijis kaut kas cits, ne melu un viltus iekārta, kāda nodibinājusies padomijā. Ar lielu risku savienotais bēgšanas plāns izdevās, un Andreja tēvam laimējās nokļūt atpakaļ dzimtenē, kur tikko bija nodibinājusies Latvijas brīvvalsts. Sākumā viņš rentēja, vēlāk iepirka saimniecību, bet par savu kādreizējo aizraušanos ar sarkanajiem saukļiem vairs negribēja ne dzirdēt. Citāds liktenis bija Brieža tēvam. Viņš kļuva sarkanās armijas poļitruks un diendienā sludināja kareivjiem komūnisma priecas mācību, kas apsola katram to, ko dziņas iekāro. Solījumus, kas nekā nemaksā, var dalīt, pildot plānu ar uzviju . . . Bet galvenais — viņš pats ticēja tam, ko runāja un slduināja! Ir tomēr, laikam, nenovēršami, ka katrs domāt spējīgs cilvēks agrāk vai vēlāk sāk atskārst, cik lielā mērā vārdi atšķiŗas no reālitātes un praktiskās dzīves. Kad jaunais un spējīgais poļitruks par pamanītajām pretišķībām runāja ar savu priekšnieku, viņu ne tikai atlaida no dienesta, bet iemeta arī cietumā, kur nācās nīkt daudzus gadus. Vienīgi pateicoties kāda laba drauga aizstāvniecībai pagāja secen piespriestais nāves sods . . . Vecu un ar sabojātu veselību viņu beidzot atbrīvoja. Tad viņš strādāja šādus un tādus gadījuma darbus, kamēr radās iespēja vismaz tagad atgriezties Latvijā.

Olga beidz stāstīt. Dzirdētais man liek domāt par to, cik daudzi komūnismā vīlušies, kas sākumā bijuši gatavi par to pat asinis liet. Vai tad tik vien viņu, kā mūsu vecais kalps Antons, Andreja tēvs, šodienas sētnieks Briedis? . . . Tikpat negantu naidu pret šo varmācīgo iekārtu krūtīs nēsā simti, tūkstoši, varbūt — pat miljoni!

„Iesim nu," ierunājas Olga, izraudama mani no pārdomām, „ka nenonākam par vēlu. Peksis jau būs viens no pirmajiem."

Piesmakušajā milicijas nodaļā nekas nav mainījies. Reģistrācija turpinās līdzšinējā veidā. Vēl patālu gaidītāju rindā stāv arī Peksis, bet izliekamies viens otra neredzam. Klusinātā balsī sarunājos ar Olgu par ikdienišķām lietām, kaut uz mēles daudz jautājumu, kas mani interesētu. Tomēr milicijā jābūt uzmanīgam pat sarunās. Pēkšņi Olga saspiež manu elkoni un uztraukti čukst:

„Nu viņa kārta . . ."

Patiešām, Peksis jau stāv pie galdiņa ar sēdošo milici. Viņa apaļā seja ar sārtajiem vaigiem vairāk atgādina lauku meiteni, kas bijusi labā maizē. Tuklās rokas Peksis sakrustojis uz vēdera, bet pats dreb tik jūtami, ka pat nestabilais miliča galds salīgojas, kuŗam viņš, kā atbalsta meklēdams, piespiedies.

„Tu esi fašists!" tūlīt arī iekliedzas tas pats bakurētainais milicis, kas pratināja mani, nemaz neiesākdams ar parastajiem jautājumiem pēc vārda un citiem datiem. Manījis Pekša bailes, viņš nojauš upuri un zvērīgi rēc.

„Es nebiju brīv . . . brīvprātīgais, es . . . mani ar varu . . . mīkstāku sodu, lūdzu . . ." stostās Peksis.

„Nemuldi, kuņas bērns!" brēc milicis, trijstāvīgās krievu lamas izgrūzdams. „Es tev aizbāzīšu žmogas!"

Telpā iestājas kapa klusums. Ļaudis pārtrauc klusināto sarunāšanos, visus it kā pārņem stingums. Vienīgi pretīgais tips, kas reprezentē kārtības sargu, turpina bļaustīties un lamāties vārdiem, kas nav atkārtojami, jo nav nodrukāti nevienā pasaules leksikonā.

Zibenīgā ātrumā Peksi ielenc vairāki miliči. Kāds pret viņu pavērš pat mašīnpistoles stobru.

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Līvu Jurkas piemiņai

Svešā norā sārti virši zied,
Rudens bites viņos klusi dzied.
A. Niedra

Mūsu populārajam satīriķim Līvu Jurkam, īstā vārdā Juris Puriņš, šogad piepildītos 90 gadu Reizē ar viņa jubileju brīvo pasauli sasniegusi ziņa, ka pirms vairākiem gadiem viņš miris Sibirijā, padomju vergu nometnē.

Literāta gaitas Līvu Jurka iesāka pie „Pēterburgas Avīzēm" Blaumaņa „Purva malā", tās turpināja Zvārguļa „Zobgaļa kalendārā" un citos izdevumos. Pēterpilī izdevis un rediģējis satīrisku - humoristisku žurnālu „Rīkstes", Par piedalīšanos 1905. gada revolūcijā viņu apcietināja, bet atbrīvots emigrēja uz ASV, kur dzīvi piedalījās emigrantu dzīvē un daudz rakstīja latviešu presē. Bet Amerikā visas ilūzijas par revolūciju sāka pāriet, jo viņš redzēja, ka daudzi karsti revolūcionāri, tikuši pie savas bodītes, sāk bezkaunīgi izmantot grūtībās nonākušos mazos brāļus, par kuŗu tiesībām viņš ar visu savu jaunības ideālismu cīnījies. Viņa sirds pieder dzimtenei un tur dzīvojošiem brāļiem un māsām. No asā satīriķa viņš svešumā kļuva par jūtīgu lirisku dzejnieku, kas savai dzimtenei citā vidū veltījis sekojošas ilgu pilnas rindas:

To zemīti es mīlu ļoti,
Tur manas ilgas, mana sirds. —
Tu sveša's vīrs, tā nesaproti,
Kādēļ man acīs pērles mirdz.

Amerikā Līvu Jurka iepazinās ar Neretas Lielunķēnu māju īpašnieci Mariju, kas arī emigrējusi. Abi apprecējās. Kad 1913. gadā Romanovu dinastijas 300 gadu pastāvēšanas gadījumā Nikolajs II izsludināja apžēlošanu revolūcijā cietušajiem, Puriņu pāris āva kājas atceļam uz dzimteni. Atbraukuši Latvijā, Krievijas bankās noguldīja arī savus Amerikas ietaupījumus. Pirmā pasaules kaŗa laikā viņi nonāca Pēterpilī, kur Līvu Jurka atsāka literāro darbību. Kad 1917. gadā uzliesmoja revolūcija, viņš bija tās sirdīgs pretinieks, un pēc oktobŗa notikumiem, kad Ļeņins parakstīja dekrētu par čekas dibināšanu, uzrakstīja sekojošu satīru:

Skops nav, skops nav, Ļeņins
nav skops:
Viņš visiem dod „zemi".
Tik steidzies un ņemi. —
Skops nav, skops nav, Ļeņins
nav skops. —

No revolūcijas bēgdams, viņš atgriezās Neretā un sāka stingru saimniekošanu. Nodibinoties Latvijas valstij, viņš bija vai pats pirmais mūsu literātu rindās. Ar saviem sacerējumiem piedalījās gandrīz visos izdevumos, bet kā pastāvīgs līdzstrādnieks daudz rakstīja „Svaros". Vēlāk pieslēdzās „Latvim" un „Pēdējam Brīdim." Tad Lācis izdeva viņa satīrisko kalendāru „Rīkstes". Latvijas laikā viņš savās skaistajās un auglīgajās Unķēnu mājās dzīvoja labu, pārtikušu dzīvi. Viņam piešķīra arī literāta pensiju Ls 189 mēnesī. Cik mantkārīgais izdevējs maksāja honorāra par „Rīkstēm", kuŗu kopējais apgrozījums bija Ls 120.000, netiku viņam prasījis, bet ja izdevējs būtu devis 10 %, tad vajadzēja saņemt Ls 12.000. Labas attieksmes Līvu Jurka uzturēja ar Zvārguļi un Saulieti, bet pavisam nesatika ar savu iezemieti Veseli.

Blakus literārajam darbam viņš bija izveidojis interesantu dārzkopību. Tas nebija dārzs parastajā nozīmē, bet gan uz zinātniskiem pamatiem ierīkots botāniskais parks. Tā kā ģimene nebija svētīta bērniem, viņš bija sagatavojis testamentu, lai Unķēnu mājas pēc pašu nāves pārietu augstskolas Botāniskajam dārzam, bet kaŗš un boļševiku ienākšana labo nodomu izjauca.

Autoritārā režīma laikā viņa publicēšanās beidzās, jo pastāvēja vecs naids kopš Amerikas gadiem ar režīma galvu. Kad radiofona literārās daļas vadītājs Zālīts uzaicināja nolasīt jaunākās epigrammas, viņam to noliedza. Baigo gadu Līvu Jurka dziļi izjuta un atkal nolika savu satīriķa spalvu un palika klusu skumju liriķis. Viņa klasiskā poēma „Nāves deja" raksturo drausmīgo laikmetu. Kad 1941. gadā notika augstākās padomes vēlēšanas, redzot lielo netaisnību, ka cilvēka tiesības tiek kājām mīdītas kā nekad cilvēces vēsturē, viņu ķēŗa trieka. Tikai ar lielām pūlēm vietējam ārstam izdevās dzīvību glābt.

Ierodoties vāciešiem, Līvu Jurkam tāpat liela prieka nebija, jo pret tiem viņš cīnījies ar visu jaunības ideālismu. Arī veselība bija vāja, jo Baigā gadā trieka izrādījās paralizējusi ķermeņa labo pusi. Bet viņš tomēr pacilāja savu satīriķa spalvu un uzrakstīja pa retai humoreskai laikrakstam „Daugavas Vanagi" vai citiem izdevumiem, bet redakcijas ar kādreiz veco spožo satīriķi maz vairs rēķinājās. Kad Saukas jaunajā Tautas namā 1943. gadā rīkoja Sēlijas rakstnieku dienas, Līvu Jurku neaicināja piedalīties. Tikai šo rindu rakstītājam viņš atsūtīja pagaŗu satīrisku dzejoli, lai vismaz viens izlasot, ja plašākai publikai to dzirdēt neesot lemts...

Pēdējo reizi tikos ar Jurku 1944. gada 20. jūlijā. Virs Neretas jau riņķoja sarkano lidmašīnas. Ieminējos par bēgšanas iespējām. Skumji viņš atteica: „Svešumu zinu, mani vecu un slimu neviens tur negaida." Bēgļu ceļus ejot, komponists Žilinskis zināja stāstīt, ka Rīgai cauri izbraucis arī Līvu Jurka uz kādu Kurzemes pilsētiņu. Tad par viņa tālāko likteni ziņu trūkst.

Tagad pēdējās ziņas vēstī par viņa nāvi vergu nometnē. Arī tur viņa literāta spalva nav rūsējusi. Viņš rakstījis skumjas dziesmas saviem likteņa brāļiem un māsām. Necilvēcīgais komūnisms, kas nekad nav rēķinājies ar dzīves mazo cilvēku, arī Līvu Jurkam — vecam, slimam un gaudenam — pavēra ceļu uz vergu nometni un iznīcību. —

J. Ezergailis

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Daugavas Vanagu Mēnešraksts" Nr. 3 (101), 1965. gada maija/jūnija burtnīca, 80 lpp.

„Mazputniņš" Nr. 79, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, 1965. gada jūnija burtnīca.

„Dzimtenes balss" Nr. 4, latviešu katoļu mēnešraksts, 1965. gada maija burtnīca, 32 lpp.

Edvarts Tūters

JASMĪNI

Mīļāka nav mīļuma
Svešā tālā pusē,
Kā pie balta jasmīna
Noliekties un klusēt.

Dzīves zeltu blāzmo krūms,
Apburt māk un tirdīt...
Ziediem maigi pieglaužos —
Veldzēju sev sirdi.

Tā kā vīnu dārgāko
Smaržas dzeru kāri.
Bēdu aizmirst dvēsele —
Postam ceļas pāri.

Straujāk, dziļāk elpoju,
Jasmīni kad ziedos;
Prom no trimdas aizeju —
Senos, mīļos ciemos.

Kultūras chronika

Austrālijas valsts televīzijas raidītājā Melburnā jau vairākus gadus par dekorātoru strādā mākslinieks Gunārs Jurjāns. Nesen gleznotājs darinājis dekorācijas Dž. Prīstleja lugai „Bīstamais pagrieziens."

Tilta apgādā iznācis Gija de Mopasāna noveļu un stāstu krājums „Māsas Rondoli". Vāku zīmējusi Astrīde Robežgruntniece.

Koloratūrsoprāns Velta Skujiņa Sidnejas latviešiem nesen koncertējusi kopā ar austrāliešu māksliniekiem — pianistu V. Bēru un flautistu P. Ričardsonu, sniedzot latviešu un cittautu komponistu solo un ansambļa priekšnesumus.

Pianists Valdis Treimanis, atskatīdamies uz 25 gadu darbību, rudens pusē nolēmis doties koncertu turnejā pa ASV, vēlāk, iespējams, arī uz Kanadu. Čikagā viņa uzstāšanās paredzēta 6. decembrī. Arī citās vietās datumi jau sarunāti, bet grūtības radušās ar sarīkojuma nosaukumu: mākslinieks negrib, ka to nodēvētu par koncertu, jo šāds nosaukums, pēc viņa domām, atbaidīs publiku. Arī par klaviervakaru to negribot saukt, tas savukārt skanētu mazliet skolnieciski. Lai arī kā nodēvēts, klavieŗmūzikas cienītājiem šis sarīkojums sola baudu. Programmā pasaules un latviešu klasiķi, kuŗu darbus mākslinieks atskaņo ar lielu precizitāti un pietāti pret komponistu un mūziku.

Dr. Ansis Karps

Mūsu kultūras politika

(Nobeigums)

II — KULTŪRAS POLITIKAS MĒRĶI

(Vispārējs pamatojums)

Kultūras politikas mērķi jāsecina no visaugstākajām pamata atziņām (idejām) mūsu dzīvē, un tās ir sekojošas:

1) Visa esošā pirmsākums ir Dievā. Mēs atzīstam gara pirmtiesību (prioritāti) pretī materiālisma mācībām.
2) Mēs atzīstam cilvēka gara augšanas neaprobežotas iespējas un tieksmes, kas var notikt vienīgi brīvībā un savā neatkarīgā valstī vai brīvu valstu federācijā.
3) Mēs atzīstam demokratisku brīvību politiskā nozīmē, brīvību radošā darbā un sirdsapziņas brīvību par pirmajām nepieciešamībām dzīvē.
4) Mēs atzīstam hūmānitātes apgarotu nacionālismu par nepieciešamu tautas pastāvēšanai un savas īpatas kultūras radīšanai.
5) Mēs atzīstam, ka maza tauta var pastāvēt un kļūt nozīmīga vienīgi ar visaugstākās un daudzpusīgākās izglītības iegūšanu, jo tā ir īstā nākotnes vara un manta, kas vajadzīga arī brīvības atgūšanai un noturēšanai.

No šīm pamatatziņām secināmie mūsu kultūras politikas mērķi pašreiz ir šādi:

a) Mūsu dzīves un rīcības augstākais mērķis ir brīvības atgūšana mūsu tautai, jo tikai tad var īstenoties tautā visas pamata atziņas. Tādēļ visa kultūras rosība tagad jāpakļauj šim mērķim un jāvada tā, lai tā sekmētu brīvības atgūšanu. To prasa no mums šis vēstures laikmets latviešu dzīvē.
b) Lai neapsiktu dzinējspēki augstākā mērķa sasniegšanai, mūsu kultūras rosība jāizplāno tā, lai tā uzturētu dzīvu tautisko apziņu un izjūtu katrā latvietī, nododot to no mājas uz māju, no paaudzes uz paaudzi.
c) Lai panāktu lielāku spēka koncentrāciju un gūtu jaunas ierosas, mums cieši jāsadarbojas ar likteņa brāļiem igauņiem un lietuviešiem. To prasa veselais saprāts un vēstures pieredze.
d) Lai sekmētu latviešu cilvēku izkoptību, jāorganizē dažāda veida izglītības iespējas bērniem un pieaugušajiem visu skolu un studiju grupu veidā.
e) Mums jādara viss iespējamais, lai mūsu kultūras panākumi atrastu ceļu uz dzimteni un lai mums būtu savukārt sīka informācija par to, kas tur notiek kultūras laukā. Šīs lietas kārtot ir Kultūras padomes uzdevums.
f) Kopā saņemot, sakāms, ka mūsu kultūras mērķis ir brīvais un augsti izglītotais latvietis savā brīvajā dzimtenē.

III — KULTŪRAS PADOME

Mūsu apstākļos, trimdā, ir nepieciešama iestāde, kas izvērtētu apstākļus kultūras laukā un dotu norādījumus lietderīgai rīcībai, lai tā būtu saskaņota visās zemēs un vietās, jo tā būtu nodrošināti iespējami lielākie panākumi. Tā kā nevienai trimdas organizācijai nav administrātīvas varas, lai kādu piespiestu pildīt tās rīkojumus, arī Kultūras padome varētu savus nodomus īstenot vienīgi ar tautiešu labās gribas palīdzību. Lai tas tā būtu, Kultūras padome ievēlama vispārējās vēlēšanās, jo ieceltā darbinieku grupa tik lielu atbalstu nemēdz iegūt. Mūsu sabiedrība gaida norādījumus, bet negrib pieņemt pavēles.

Kā nodibināt Kultūras padomi?

Tā kā lielākā trimdinieku daļa atrodas Ziemeļamerikā, tad centrālā Kultūras padome jānodibina šeit. Reģionālas Kultūras padomes varētu būt Eiropā un Austrālijā, bet atrastos ciešā sadarbībā ar centrālo padomi.

Ja ALA neuzņemtos nodibināt ievēlētu Kultūras padomi, tas būs jādara kultūras darbinieku kongresam, kas šādā gadījumā izraudzītu vēlēšanu komisiju un organizētu vispārējas vēlēšanas.

Kandidātus uzstādītu zinātnieku, mākslinieku, skolotāju un citu profesionāļu biedrības, kuŗu mērķos ietelp kultūras darbs un tā sekmēšana. Vēlēšanu instrukciju izstrādātu un pieņemtu kultūras darbinieku kongress. Tas arī noteiktu Kultūras padomes locekļu skaitu. Ievēlētā padome izraudzītu savu valdi un sadalītu nepieciešamos amatus. (Par paraugu var noderēt Nacionālā fonda padomes vēlēšanas Zviedrijā.) Padome sapulcētos vienu vai divas reizes gadā, kad apspriestu jau iepriekš izstrādātus darbības projektus un ieteikumus.

Kultūras padome būtu ideju devējs galvenais centrs. ALAs biroji (nodaļas) paliktu, kādi tie ir, kā administrātīvi iestādījumi — skolu pārvalde, aprūpes lietas, sports u. t. t. Kultūras padome noteiktu kultūras politiku — teorētisko un praktisko — tagadējam laikam, lai tā būtu vispusīgi aplēsta un mainīgiem apstākļiem piemērota. Tas nozīmē, ka Kultūras padome arī nolemtu, kā sadalāmi Kultūras fonda līdzekļi. Tā izraudzītu arī finanču lietpratēju un psichologu komiteju, kas rūpētos par ziedojumu vākšanu kultūras vajadzībām.

Kultūras padome sasauktu arī kultūras darbinieku kongresu reizi pa diviem vai trim gadiem, kā apstākļi prasītu.

IV — TAGADĒJIE KUTŪRAS POLITIKAS UZDEVUMI

A

Labāku darbu var paveikt labāka organizācija, tādēļ:

1) Jāievēl Kultūras padome, kas būtu gālvenais ideju un norādījumu devējs kultūras lietās.
2) Izstrādājams Kultūras padomes pagaidu satversmes projekts un ievēlēšanas kārtība, kuŗu galīgi izstrādātu pati Kultūras padome. Pēc ievēlēšanas tā izveidotu savu iekšējo kārtību.
3) Amerikā Kultūras padome ir autonoma organizācija Amerikas latviešu apvienībā.
4) Kad ievēlēta Kultūras padome, tā dod norādījumus par kultūras komiteju dibināšanu lielākajos latviešu centros. Šīs komitejas ir kultūras padomes direktīvu īstenotājas savā novadā.

B

Kultūras rosmes virzieni tagadnē:

1) Izejot no atziņām par kultūras darba mērķi tagadnē, pirmā vietā jāliek tā rosme, kas derīga kā politiskās cīņas ierocis.
2) Otrā vietā ir gādība par jaunās paaudzes ieaugšanu latviešu kultūras vērtībās, t. i. gādība par latviešu skolām.
3) Trešā vietā ir latviešu kultūras jaunrades atbalstīšana.
4) Kultūras darba rosme kopā ar igauņiem un lietuviešiem.
5) Trimdas kultūras ceļu meklēšana uz dzimteni un dzimtenes apstākļu pētīšana.

Piezīme: Katram no šiem virzieniem izstrādājami īpaši norādījumi.

V — DARĪTĀJI UN LĪDZEKĻI KULTŪRAS LAUKĀ

1) Kultūras padome un kultūras komitejas latviešu centros.
2) Latviešu skolas visās pakāpēs.
2) Visu konfesiju latviskās baznīcas.
4) Radošās kultūras darba darītāji mākslās un zinātnēs un viņu organizācijas.
5) Visas organizācijas, kuŗu mērķos ietelp kultūras darba veicināšana un kas atzīst demokratisko brīvības ideju.
6) Kultūras un nacionālie fondi.
7) Mecenāti.

Tā visumā ir kultūras politikas stratēģija. Ir jāpadomā, vai taktikas gājieni resp. praktiskā izrīcība katrā reizē ir jāpublicē. Vai ienaidniekam tā jāzina?

JĀNIS SARMA

SĀLEMAS ĶĒNIŅŠ

ROMĀNS

(77. turpinājums)

Tad Josafats veda Batšebu pie Abišagas. Viņi atrada meiteni mierīgi guļam zvilnī, kamēr kāda kalpone uzmanīgi masēja tai stilbus. Abišaga bija ar savu likteni ātri samierinājusies. Viņa labi atcerējās savu dzīvi Babilonā un zināja, kādi likteņi var būt sievietēm augstu vīru namos. Tur dažu ko varēja mainīt sievietes gudrība vai viltība. Gan Abišagai šīs mākslas vēl bija izkoptas visai nepilnīgi, tomēr no tā, ko tā vēroja ap sevi, viņa sprieda, ka lielais vīrs, kuŗa mājā tā uzturējās, vēlējās, lai viņa justos labi. Viņš arī ne ar ko nelika tai saprast, ka būtu tās pavēlnieks, bet arvienu rādīja tikai uzmanību un rūpību. No tā Abišaga secināja, ka viņš to neuzskatīja par sava sievu nama iemītnieci, bet, ka tam ir kādi citi nolūki ar to. Tāpēc viņa ar ziņkāri vēroja Batšebu, kuŗas greznais tērps rādīja, ka tā ir kas vairāk nekā tikai kanclēra nama kundze.

— Esi sveicināta, mana meita...— Batšeba teica mazliet kautrīgi, jo bija pārsteigta par Abišagas dīvaino skaistumu,— lai kungu Kungs nenovērš no tevis savu vaigu...— Pati viņa uzmanīgi pētīja meiteni, mēģinādama uzminēt, kādai no ješuruna kaiminzemju ciltīm tā varētu piederēt. Šo cilšu sieviešu Sālemā netrūka un tās tur kalpoja gan kā verdzenes vai kalpones, bet ne reti arī kā dejotājas, prieka meitas, slepenas zīlnieces vai bagātnieku sievu nama iemītnieces. Bet Abišaga neatbildēja nevienam no šiem arodiem.

— Kas ir tava māte, ak Abišaga,— Batšeba jautāja, kad kanclērs tās atstāja vienas.

— Mana māte ir Abija Aruca meita...

— Un kur ir tava tēva nams?— Batšeba uzmanīgi pētīja tālāk.

Pār Abišagas seju pārlija gaišas lepnuma trīsas un viņa lepni pacēla galvu. Neviens viņai par to līdz šim nebija jautājis un tomēr tas bija viņas lepnuma dziļākais pamats.

— Mans tēvs ir lielais kungs Merodoks, kuŗš valda Babilonā. Tam kalpo daudzas tautas un viņa namā tam nes upuŗus liels priesteŗu pulks...

Batšeba bija jebuziete un savā jaunībā bija redzējusi Sālemā Jebuzitu Khepas altāŗus un diezgan asiņainās ceremonijas pie tiem svinību un svētku reizēs. Viņa atcerējās Khepas altāŗu noārdīšanu un Jehovas derības telts uzcelšanu. Par lielo Kungu Merodoku viņai nekas nebija zināms. Ar interesi Batšeba pētīja tālāk un Abišaga labprāt stāstīja.

— Kā gan tas, ak Abišaga, varēja notikt, ka tava māte, kas bija ješuruna meita,.. kā gan tavs tēvs varēja būt kādas svešas zemes dievs?..— Tāpat kā visi citi ješuruna ļaudis, arī Batšeba nebija visai droši pārliecināta, ka pār pasauli valda tikai Jehova viens pats. Viņai, tāpat kā visiem citiem likās, kā blakām Jehovam ir vēl arī daudzas citas nepazīstamas un spēcīgas būtnes, kas ar to cīnījās un varbūt pat varēja to pārvarēt. Tie bija tikai priesteŗi, kas neatlaidīgi un bargi aizstāvēja domu, ka Jehova ir vienīgais pasaules valdnieks.

— Stāsti, ak Abišaga, kas gan ir šis tavs tēvs!—... Batšeba bija sieviete, un, ja ar otru sievieti bija noticis kaut kas tik brīnišķīgs, tad kā gan lai tas viņu neziņkārotu! Viņa aptvēra meitenes plecus un, skatīdamās tajā platām, satrauktām acīm, gaidīja tās stāstu.

Abišaga, kas kopš no mātes šķīrusies, visu laiku bija tikai kalpoņu vai verdzeņu vidū, juta dziļu tieksmi runāt ar kādu sev līdzīgu cilvēku par to, ko bija pārdzīvojusi un izdomājusi, nekā nezinādama par savu nākamo likteni. Visa viņas jaunā sirds bija pārpilna ar tik daudzām zināmām un nezināmām lietām, domām un nojautām, ka tām reiz vajadzēja izplūst kā upei, kuŗas ceļu pēkšņi pārtraucis kāds zemes nogruvums.

Abišaga runāja pusčukstēdama, pusbalsī, un reizēm ieskanējās pat asaras. Bet Batšeba, aptvērusi tās plecus, kāri uztvēra katru vārdu:

—... un tā bija liela un skaista pilsēta un tai cauri plūda upe kaltu akmeņu krastos. Pa upi peldēja kuģi un laivas ar skaistām mantām, labību un augļiem... Pilsētā bija skaista karaļa pils, bet tai pretī liels un augsts tornis no debeszilїem ķieģeļiem. Un torņa galā stāvēja templis no tīra zelta. Torņa pagrabā atradās lielā dieva Merodoka tēls, arī no tīra zelta, un tam kalpoja neskaitāms priesteŗu pulks. Katru nakti lielais Merodoks ieradās templī torņa galā, jo viņam tur bija sagatavots galds ar ēdieniem un dzērieniem. Un tur bija arī gulta, kur Merodoks, kad bija paēdis, gāja gulēt. Bet priesteŗi pulcināja tirgū skaistās sievietes un no tām izmeklēja skaistāko. Tai naktī bija jāiet iesildīt augstā Merodoka gultu. Otrā dienā šo skaistuli tirgū pārdeva vairāksolīšanā. Naudu, ko par to ieguva, sadalīja neskaisto sieviešu starpā kā pūra naudu, un tā arī neskaistās meitas kļuva pie vīra...

— Šis ir teicams paradums, kas lietots svešajā pilsētā,— Batšeba piebilda, bet Abišaga turpināja savu stāstu:

— Mana māte Abija Aruca meita ieradās Babilonā kā stabulētāja un dejotāja un nokļuva pilsētas meiteņu izstādē. Tur to atzina par skaistāko, un viņa vienu nakti pavadīja ar lielo Merodoku torņa zelta templī. Pēc tam manu māti apņēma par sievu kāds Babilonas augstmanis, kam bija daudz zelta. Bet es neesmu viņa, bet lielā Merodoka meita...

Batšeba bija klausījusies Abišagas stāstā kā pasakā. Bet tik visai neticams tas viņai nelikās, jo taču arī viņa pati, būdama vienkārša jebuzitu virsnieka Urijas sieva, bez pašas gribas un tikai sava skaistuma pēc bija nokļuvusi ķēniņienes godā...

— Bet kā tu nokļuvi atpakaļ Šunēmā?— Batšeba vaicāja.

— Kad biju jau tik veca, ka varēju stāties skaisto meiteņu rindā, no kuŗām izvēlējās Merodoka gultas sildītāju, mana māte teica: — Es negribu, ka tu kļūsti par lielā Merodoka vienas nakts sievu, tāpēc mēs dosimies atpakaļ uz manu tēvu zemi, kur ir mans tēva nams un mana tēvu pilsēta Šunēma.

Tad māte pirka daudz kamieļu un ēzeļu un lika uz tiem sakraut visas savas dārgās mantas, jo viņas vīrs, kuŗš to bija nopircis meiteņu tirgū, bagātais Samašamukins, bija miris un atstājis viņai visu savu mantu.

Tā mēs atgriezāmies Šunēmā un apmetāmies manas mātes pirmā vīra namā, kas, salīdzināts ar pili, kur dzīvojām Babilonā, nebija nekas vairāk kā suņubūda.., Bet mana māte teica:

— Šeit, ak Abišaga, es kādreiz esmu bijusi jauna un laimīga...

Izstāstījusi Batšebai par dzīvi Šunēmā un par notikumiem pēdējos lieveņu svētkos, Abišaga satvēra tās rokas:

— Saki jel man, tu labā sieva, kur es atrodos un kad nokļūšu atpakaļ Šunēmā, jo, varbūt, mana māte tur pēc manis bēdājās? Abišagas sejai pārslīdēja mazs skumju vilnis.

Batšebai pašai bija tikai dēli, bet nu viņai liktenis lika saskarties ar meiteni, kas varēja būt viņas pašas meita. Un Batšebas sirds ieviļņojās mātes jūtās un gādībā par jauno un maigo radījumu:

— Ak Abišaga,— viņa teica, satverdama meiteni savās rokās,— es gādāšu par to, ka tev nenotiks nekas ļauns un varbūt tu redzēsi arī savu māti...

(Turpinājums sekos)

AICINA TEVI UN SAUC – MŪŽĪGĀS LATVIJAS BALSS

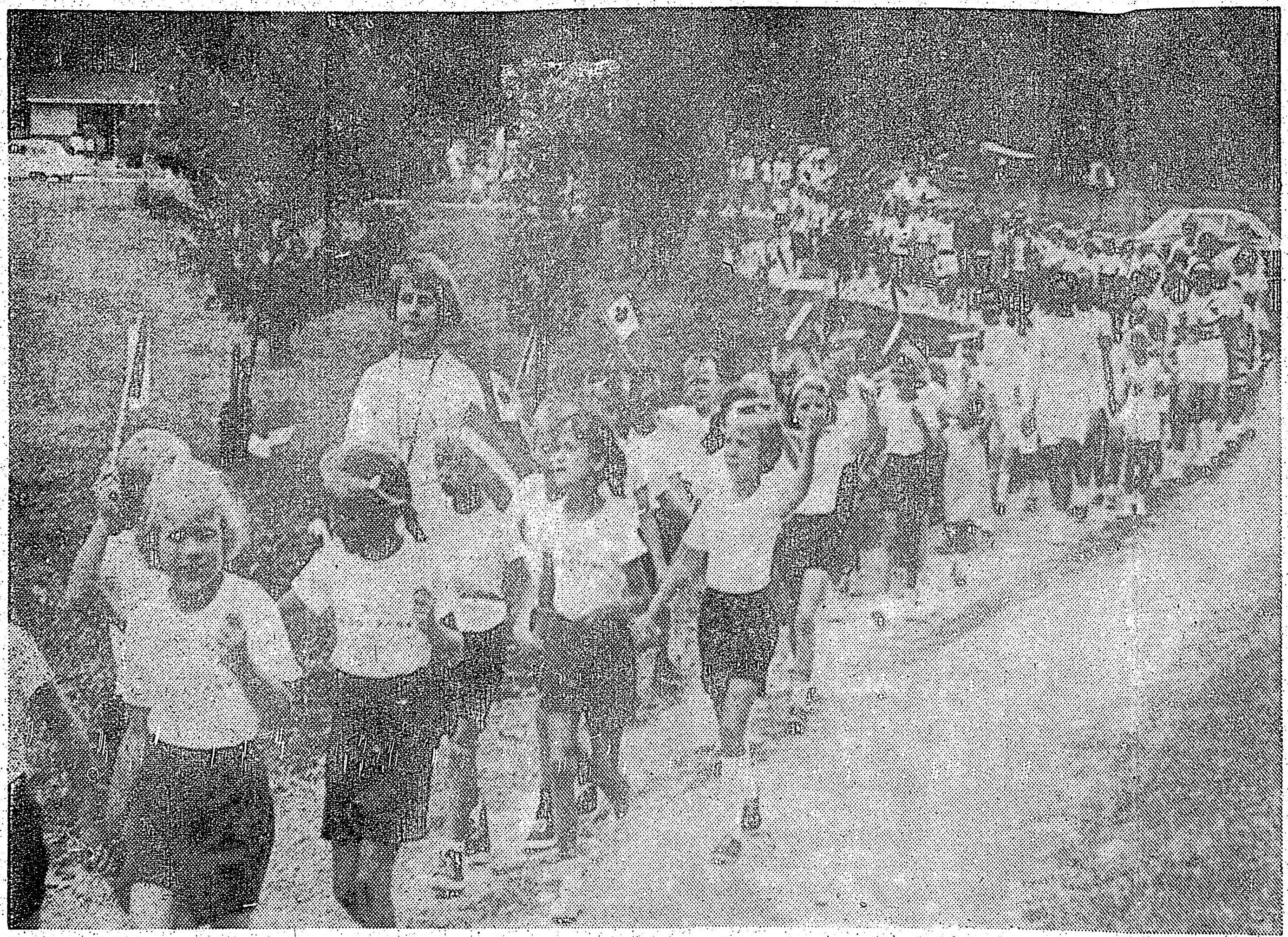

Sidrabenes nometnes dalībnieku parādes gājiens bērnu svētkos. Priekšgalā soļo bērnu dārza iemītnieki. Foto: J. Liģers

Lieliski izdevušies bērnu svētki Sidrabenē

Gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē pie Toronto 25. jūlijā notika jau 13. reizi, šoreiz pārspējot visus iepriekšējos gan dalībnieku, gan skatītāju skaita ziņā. Arī laiks bija ļoti izdevīgs, ļaujot programmai noritēt pēc paredzētā sadalījuma un plānojuma. Mūsu jaunās audzes prieka un līksmes čalas saulē un vējā pāršalca Sidrabenes upes abus krastus visu dienu.

Bērnu svētki sākās ar dievkalpojumu brīvdabas baznīcā, kuru vadīja māc. A. Čops, savā svētrunā aicinot tērpties svētku drānās ne tikai ārēji, bet arī sirdīs un dvēselēs. Viņš uzsvēra, ka ir trejādas svētku drānas: 1) Pateicībā un priekā par to, ka bērni, vecāku sargāti apgādāti un mīlēti; 2) ka ir latviskas sadzīves nometne; 3) pāri tam varam dzīvot mūžīgās Latvijas pagātnei un nākotnei.

Pēc dievkalpojuma Sidrabenes nometnes bērni un svētku viesi — Saulaines nometnes iemītnieki, kas bija ieradušies speciālā autobusā, sakārtojās kopējam parādes gājienam uz sarīkojuma vietu. Neaizmirstams palika skats, kad, atskanot maršam, vairāk nekā 200 bērnu parādes solī, Latvijas karodziņiem rokās, soļoja garām skatītāju rindām, kas parādes dalībniekus saņēma ilgiem aplausiem. Brašais gājiens beidzās volejbola laukumā, kur liels uzraksts — šo svētku vadmotīvs: „Aicina tevi un sauc mūžīgās Latvijas balss" — bija vidū starp Latvijas un Kanadas karogiem.

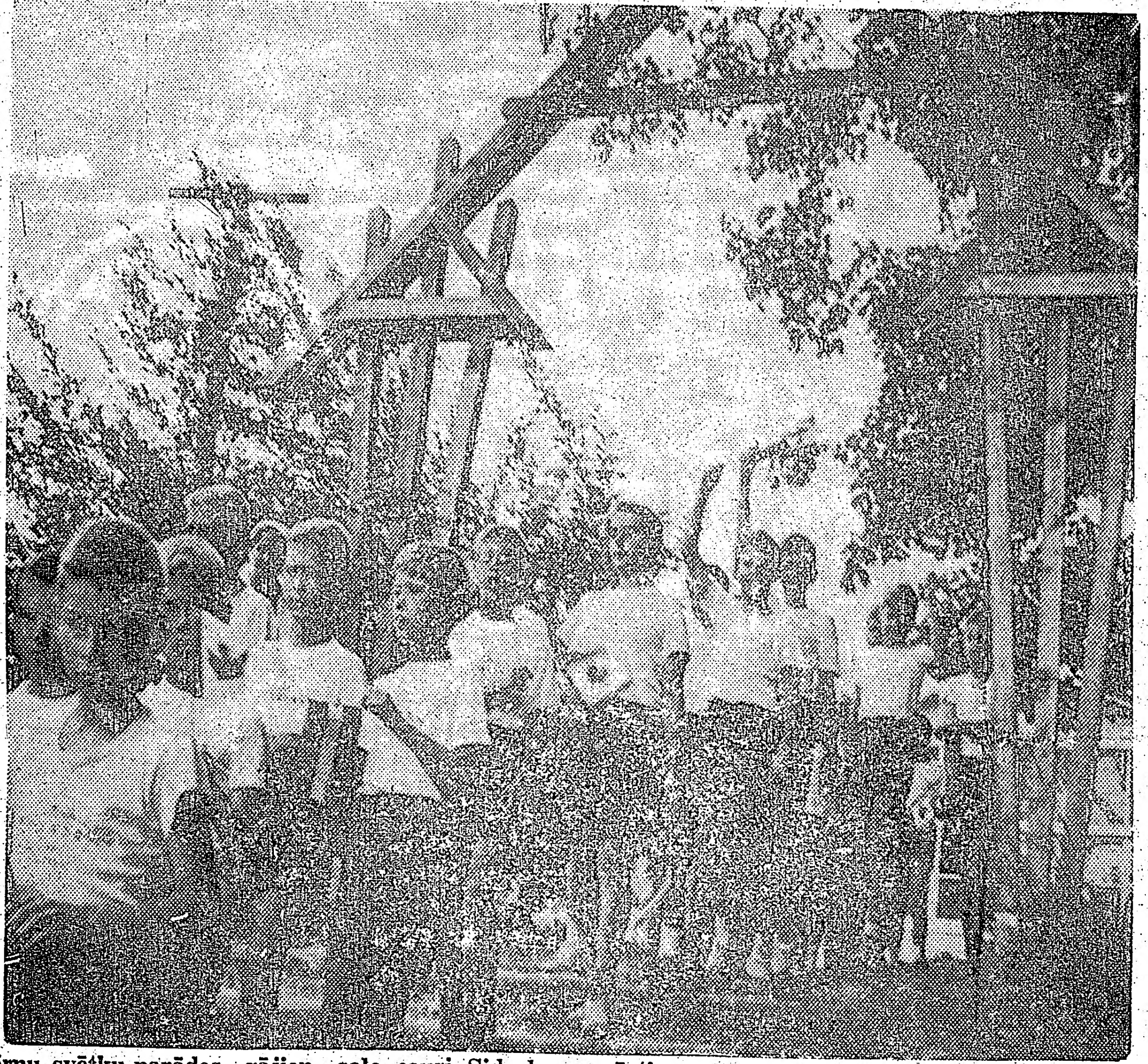

Bērnu svētku parādes gājiens soļo cauri Sidrabenes vārtiem uz sarīkojuma vietu. Foto: J. Liģers

Bērnu svētku programmas vadītājs Jānis Pālens, sveicot bērnus un skatītājus, kuru skaits sniedzās pāri tūkstotim, aicināja atcerēties un ieslēgt sirdīs svētku vadmotīvu, un vēlēja, lai svētki kā jauka un saulaina dzīves diena paliktu ilgā atmiņā.

Svētkus atklāja Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes pr-ks Rūd. Roze, novēlot svētku dalībniekiem labas sekmes, nepagurt mācīties un smelties zināšanas par savu tēvu zemi, kuru tie savām acīm nemaz nav skatījuši; nekad nekaunēties uzsvērt savu piederību latviešu tautai un ņemt par piemēru R. Blaumaņa „Tālavas taurētāja" varonību: „Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods". Uzrunu beidzot, viņš aicināja visus vienoties mūsu tautas lūgšanā „Dievs, svētī Latviju!" Tad mastā uzvijās sarkanbaltsarkanais karogs.

Nometnes atbildīgais vadītājs māc. A. Čops paziņoja, ka šogad pirmoreiz nometnes vadība izraudzījusi un godalgojusi nometnes bērnus, kas centušies un izpildījuši aicinājumu runāt nometnē tikai latviski, rādījuši pienākuma un atbildības apziņu. Apbalvojumus saņēma Lolita Kalniņa, Ruta Kalniņa, Silvija Plīse, Daina Štengele, Pēteris Andžāns, Ints Plampe, Valdis Korbs un Andris Līdums.

Bērnu priekšnesumi iesākās ar nometnes kora nodziedātām trim dziesmām māc. A. Čopa vadībā: „Dievs, dod mūsu tēvu zemei", „Man dziesmiņas nepietrūka" un „Lakstīgala kroni pina." Sekoja tautas dejas nometnes dalībnieku un nometnes vadītāju izpildījumā. Dejas bija iemācījušas vadītājas Vija Zuntaka un Biruta Upīte. Bērnu dārza iemītnieki rādīja savu māku vingrojumā ar riņķīšiem savu vadītāju A. Līdumas un R. Jūrmalas vadībā. Gadskārtējais, visu nometnes bērnu kopējais vingrošanas priekšnesums ar 150 dalībniekiem bija ļoti iespaidīgs un viengabalains. Šādu priekšnesumu, netaupot pūļu un enerģijas, jau 9. gadu bija iemācījusi fiziskās audzināšanas instruktore un nometnes komandante K. Rasa. Tāpat meiteņu priekšnesumā ar bumbām, kuru izpildīja 12 dalībnieču, K. Rasa bija panākusi tādu slīpējumu, ka publikā varēja dzirdēt spriedumu: „Bet viņas nemaz nav sliktākas par slavenajām igauņu meitenēm, kuras pazīst visā Kanadā." Priekšnesumus beidza ar interesanto „pedāļu mīšanas" sacensību zēnu un meiteņu starpā. Uzvarētāji šoreiz palika zēni. Tāpat laukā hokeja demonstrējuma spēlē Sidrabenes zēni rādīja labu prasmi. Jāpiezīmē, ka nometnes lielākie zēni vecākā vadītāja Andra Rubeņa vadībā rādīja ierindas soļojumu, pagriezienus un stāju 5 minūšu demonstrējumā, izpelnoties ilgus aplausus.

Peldēšanās sacensības dalībnieki bija sadalīti vairākās vecuma grupās un sacentās brīvā stilā un peldējumā uz muguras. Sacensību vadītājs bija K. Rasa, bet starta tiesnesis Ansis Bergvalds. Par lielisku peldētāju nākotnē var izveidoties 7 gadus vecā Ina Brole.

Svētku interesantākais posms sākās pēcpusdienā, kad nometnes bērni un bērni no apkārtnes pilsētām, kopskaitā ap 400, sāka sacensties 18 dažādos stendos, rādot savas zināšanas latviešu valodā, svētdienas skolas novietnē, Latvijas pazīšanā, tautas pasaku un mīklu, tautas dziesmu, zīmēšanas, skautu novietnes un citos stendos. Veiklība, attapība, laba acs un roka bija jārāda autosacīkstēs, bumbu vadīšanā, mešanā, līdzsvara gājienā, šaušanas, riņķu mešanas un tenisa sacensībās. Arī šajās sacensībās dalībnieki bija sadalīti 4 vecuma grupās. Notika sacensības arī pieaugušajiem. Bagātīgs bija balvu klāsts atsevišķo posmu un sacensību uzvarētājiem. Vakarā notika tradicionālā volejbola vienību spēle Sidrabene — Saulaine.

Ja šī gada bērnu svētki izdevās tik teicami, tad tas ir kopēja darba rezultāts, kurā daudzi nežēloja ne pūļu ne laika, lai mūsu jaunā audze svešumā izaugtu par latviešiem. Sirsnīga pateicība stendu vadītājiem, bet sevišķa pateicība lielajiem darbarūķiem, kas smaguma lielāko tiesu iznesa uz saviem pleciem — māc. A. Čopam, J. Pālenam, I. Drengeram, J. Bārdiņam un Fr. Pavasaram. Kopējā darbā mūs sauc — mūžīgās Latvijas balss!

Jānis Liģers

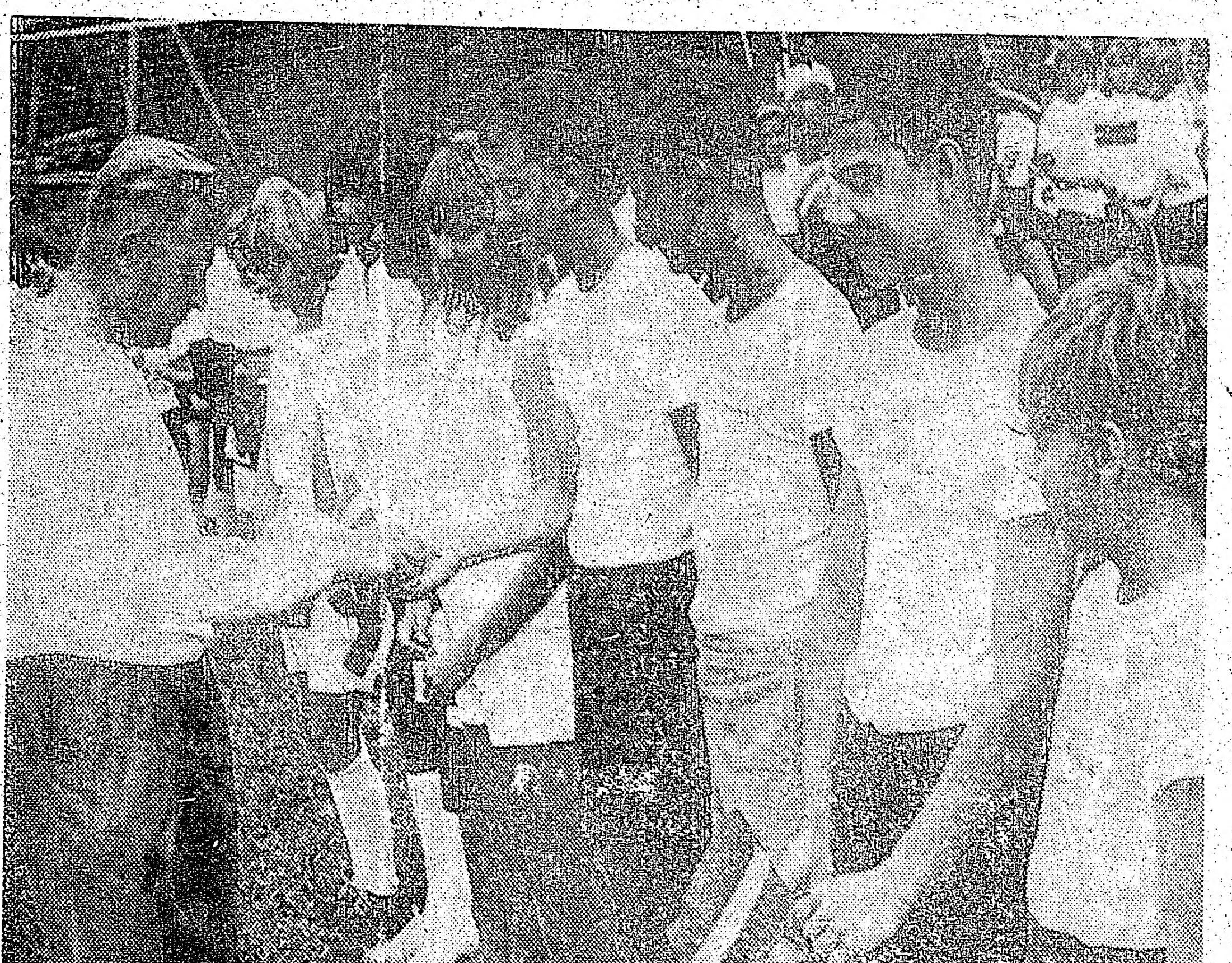

Māc. A. Čops apbalvo 8 Sidrabenes nometnes bērnus par latvisku stāju un runāšanu vienīgi latviešu valodā. Foto: J. Liģers

TORONTO ZIŅAS

● Raiņa lugas „Zelta zirgs", kuru Kanadas DV teātris izraudzījis savas 15 gadu darbības jubilejas atzīmēšanai šoruden, mēģinājumi jau sākušies un galveno lomu tēlotāji izraudzīti. Antiņa lomu tēlos Dzintars Pūpēdis, karalis būs Edgars Ābele, Melnais princis Ziedonis Upīte. Antiņa vecākos brāļus tēlos Rūdolfs Purvs un Fricis Vilmanis. Par Saulcerītes lomas atveidotāju režisors F. Lintiņš vēl noslēpumaini klusē, tā noskaidrošoties vēlāk, tāpat arī citu mazāko lomu spēlētāji. Vēl lugā piedalīsies Vija Vare Vēja un Sniega mātes lomās un Irēna Kalviņa — Melnā māte. Lielā dalībnieku skaita dēļ nebūs iespējamas viesizrādes, bet paredzēts sniegt izrādi latviešu skolu skolēniem par pazeminātu maksu. Skolēni no Hamiltonas, Sv. Katrīnām un Londonas varēs izrādi apmeklēt organizēti.

● Pazīstamais Toronto žāvētu zivju piegādātājs P. Miškins savu uzņēmumu no Vidmera ielas pārcēlis uz 43 Muloch Ave., Keele un Dundas rajonā, kur atvēris zivju žāvētavu. Miškins uzņēmumu paplašinājis, nodibinādams veikalnieciskus sakarus ar ASV un Altonu pie Hamburgas, Vācijā, uz kurieni eksportēs zušus un zivju konservus. Nēģu tirdzniecība turpmāk ies mazumā, jo tos no Vācijas vairs neimportē un Kanadā izskauž. Toties J. Miškins sola citus gardumus — lašus, zušus, konservētas siļķītes u. c. Jaunais uzņēmums darbību ar pilnu jaudu uzsāks augusta vidū. J. Miškina žāvētavas tālrunis ir 766 - 6007.

● LNJAK pirmajiem nedēļu nogales kursiem pieteikušies jau vairāk nekā 70 jauniešu. Kursu rīkotāji tomēr nobažījušies par pirmās nogales plānu gludu norisi, jo sakarā ar pasta streiku Kanadā izsūtītās informācijas veidlapas nav saņemtas, kā arī rīkotājiem nav iespējams noskaidrot, cik īsti vietas būtu jārezervē naktsmājām un cik ieejas karšu „Ķiršu dārza" izrādei Stratfordā. Tikai viens skaidrs — interese par kursiem Kanadas jauniešos esot liela.

● Jūlija vidū mākslinieku vienības Latvis gadskārtējā sapulcē par jaunu biedri uzņēma Gundegu Cenni, bet par jaunbiedriem Ausmu Puķīti, kura guvusi panākumus kanadiešu izstādēs, un Kārli Kronbergu, kurš piedalījies Sarnijas grafiku izstādē. Valdē ievēlēja līdzšinējos, kā arī K. Kronbergu; valdes priekšsēdis paliek E. Krūmiņš. Sapulcē pārrunāja vienības mākslinieku darbu reprodukciju grāmatas izdošanu, kādam nolūkam jau iekrāti pāri par 1700 dolaru. Lai izpētītu šāda izdevuma īstenošanas iespēju, iecēla komisiju, kurā ieiet A. Kopmanis, K. Kronbergs, V. Vare un A. Kerāns, pieaicinot arī Ēriku Dzeni. Vienības mākslinieki uzaicināti piedalīties Kanadas simtgades pasaules izstādē Montreālā. Ar aizvadītā darbības gada sekmēm mākslinieki apmierināti; nākošās sezonas pirmais uzdevums ir gadskārtējās rudens izstādes rīkošana, kas, cik paredzams, notiks oktobrī vai novembrī. Latvis pašlaik apvieno 24 māksliniekus.

● Mācītājs A. Lūsis Sv. Jāņa draudzē kristījis Aneti Dainu Tanni, Egila un Ingrīdas meitu; Dāvi Aleksandru Richardu Kānbergu un Jāni Viktoru Kārli Kānbergu, Aleksandra Viktora un Margitas dēlus. Salaulāti Aleksandrs Gailītis ar Agnesi Zariņu.

● Pltn. Kārlis Lizums miris 23. jūlijā Toronto General slimnīcā, 73 gadu vecumā. Viņš kremēts 26. jūlijā, mācītājam A. Lūsim vadot bēru ceremoniju.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

● DV Druvas nodaļa 24. jūlijā bija sarīkojusi makšķerēšanas sacensības - pikniku Ž. Bukovska farmā, piedaloties ap 50 interesentiem. Sacensības vērtēšanas komisijā darbojās P. Rudzītis, Hamiltonas vanadžu pr-ce N. Pulciņa un Toronto vanadžu pr-ce R. Zamlovska. Noteikumi uzvaru paredzēja makšķerniekam, kas izvilcis lielāko foreli. Uzvarēja V. Briedis (Toronto), pāris stundu laikā izvelkot 23 foreles, kuru vidū bija arī lielākā — $12\frac{3}{4}$ collu. Viņš saņēma uzvaras balvu — tītaru. Ar $12\frac{1}{2}$ collu lielu foreli 2. vietu un pārsteiguma balvu ieguva farmeris V. Jēgers, bet 3. vietā izvirzījās J. Ziemanis. Interesanti piebilst, ka pēc sacensībām uzvarētāja V. Brieža dzīvesbiedre ar vīra makšķeri noķēra tieši tikpat lielu foreli kā vīrs, ko, dabiski, gan vairs nevērtēja. Sarīkojumā bija arī loterija, kurā lielo laimestu — tītaru ieguva K. Bencons (Toronto). Jānožēlo, ka šis DV Druvas nodaļas sarīkojums, kura raksturs atzīstams par vēlamu un jauku brīvā laika nodarbi, sakrita vienlaicīgi ar Toronto mednieku un makšķernieku biedrības šaušanas sacensībām Bērzainē un DV Bramptonas nodaļas internām šaušanas sacīkstēm, kas jūtami mazināja dalībnieku skaitu. P.

● Lieniņa saimniecībā pie Protonas 21. jūlijā Latviešu lauksaimniecības biedrība Kanadā bija rīkojusi savus gadskārtējos dārza svētkus. Programmas daļu izpildīja Toronto „Lācīši", kuru sniegumu klausītāji uzņēma ar dzīvu atsaucību. Skaistais laiks bija pulcinājis vairāk par 100 dalībnieku — biedrības biedru ar viesiem. Jo sevišķi varēja priecāties par prāvo jauniešu skaitu. Sarīkojuma dalībnieki mielojās pie bagātīga cienasta galda, kura labumi bija atnesti līdz „groziņos". Kam patika, varēja izdancoties veco un jauno laiku dejās pie īstas zaļumballes mūzikas, par kuru gādāja kapella Zakula vad., bet kad nogura kājas, varēja pasēdēt ap ugunskuru un izdziedāties. Ar prieku jāsaka, ka dziesmas skanēja kā rakstītas,—skanēja pat visi panti, kas pēdējos gados tik reti piedzīvojams. Amerikāņu loterijā izlozēja kasti ar „vecās Vīnes padzērienu" un kafijas kannu. Par vakara labo izdošanos jāpateicas viesmīlīgajiem mājas saimniekiem un Latviešu lauksaimniecības biedrības pr-kam B. Smiltniekam.

Nākošais biedrības sarīkojums būs Veltas Tomas vakars E. Smiltnieka saimniecībā Maksvelā 28. augustā. —urs—

Sidrabenes lielā diena

„Šorīt noskrēju uz dievkalpojumu izlūgties piedošanu, ja kādu negribot sāpinājusi pagājušās nedēļās," sacīja darbiniece, kuras līgums izbeidzies. Vēl sirsnīgs rokas spiediens, pieglaužot vaigu vaigam tādā mīlestībā, kā no dievgalda nākot. Ja darbu atstājot, nolasa akmentiņus, kuri, steigā strādājot, pašķīduši uz vienu vai otru pusi, tad liekas, ka to nemaz nebūtu bijis. Noslaukot sviedrus, neskartas paliek jaukas atmiņas, ietītas liepziedu smaržā. Kas darbu ar Dieva ziņu beidz, būs Viņu arī piesaucis sākot. Liekas, visi Sidrabenes darbinieki tā dara, tāpēc darbi labi izdodas.

Liepas gan noziedējušas, bet vēl arvien svaiga vēsmiņa šķīvī vai krūzītē iekaisa pa izkaltētai ziedlapiņai, kuru viesi nepamanot nezina arī noslēpuma, kādēļ viss tā labi garšo un kādēļ pēc maltītes brālīgi saprotas.

Bērnu svētku rītā visi rosīgi. Saulīte jau agri noglāstījusi rasu, lai baznīcēniem nebūtu jāmet līkumi, apavus saudzējot. Vēl zeltītu ieloku pārmetusi brīvdabas dievnamam, siltu sagšu izklājusi celiņos, pa reibinošai svētrīta vīrāka saujai iekaisījusi krūmu un koku zaros, saule gudri paslēpjas aiz balta mākoņa, lai vērotu savas enerģijas iespaidu jaunajos latviešos. Satraukts „Nāk, nāk!" pāršalc gaidītājus. Visu skatieni vēršās kalnup. Kā pirmie, augstu gaisā pacelti, starp zaļajām lapām sveicina karodziņi, tad nāk bērni — smaidīdami, baltos kreklos — pa balto celiņu kā pa vecās mātes balināto linu dvieli. Daži ierindā pirmo reizi, bet nemanīja neviena mazdūšīgā. Kā pērļu virkne vietējie ar viesiem apvij laukumu un nogrupējas pie mastiem. Dažs vērotājs, aplaudēšanu pārtraucis, tver pēc nēzdodziņa...

Tautas lūgšanas laikā paceļas karogs. Cēlos atklāšanas vārdus klausoties, visi jūt tos atbalsojamies bērnos.

Svētku norisē pārsteigums seko pārsteigumam raitā rindā. Virsdiriģenta māc. A. Čopa drošā vadībā jaunā audze iesāk ar dziesmu kamolu. Smaidīdami uznāk bērndārznieki — nesauksim viņus par mazajiem, jo būtu nicinoši to darīt pēc priekšnesumu lieluma. Jābrīnās, kā tāds, kam grūti uz abām kājām mierīgi nostāvēt, var sevi tā disciplinēt!? Nevienas aplamas kustības, pat acīm nē.

Jaunajām liepiņām uznākot, elpa aizraujas. Vijīgā līganumā, saulē brūninātiem locekļiem, tās rotaļājas ar krāsainām bumbām kā ar zēnu sirdīm te vienā, te, strauji apsviežoties, citā virzienā. Gribas jautāt: „Kur tu augi, daiļa meita?" Bet — bruņinieki neapjūk: bez dziedāšanas, bez spēlēšanas tie uznāk atklātai cīņai. Viņu drošais solis nepārprotami kā ar vāli atsit bezcerību nākotnei.

Saucamajā „pedāļu braukšanā" par uzvarētājiem taisnīgi atzīst „stipro dzimumu". Labi tā: būtu meitenes uzvarējušas, viņu draudzenes pazemīgi nolaistu plakstus, bet zēniem, kā jauniem gulbjiem spārnus enerģiski turot gaisā vēl pēc mērķa sasniegšanas, viņu draugu uzvaras gaviles simtkāršojas.

Jaunie vadītāji, „kuriem jābūt nomodā dienu un nakti visas septiņas dienas nedēļā", rādīja, ka var darīt vēl vairāk. Bez samēģināšanas taču nevarēja tā vienā solī saliedēties. Varēja arī dancot basām kājām, skabargas neierautu.

Sidrabenes lielā diena sākās agrā rītā, bet beidzās tikai vēlā vakara stundā, tādēļ notiek vēl daudz vairāk: vingrošana, sacensības, godalgošanas; nedrīkstētu piemirst savas valodas kopējus. Paliek iespaids, ka uz kādas telts durvīm vai pašu zēnu sirdīm būtu uzraksts — „Latvietis." Šiem censoņiem jāuzsauc trīs reizes — lai dzīvo!

(Nobeigums 8. lpp.)

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un $3\frac{1}{2}$% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā

491 College St., Toronto 4,
LATVIEŠU NAMĀ,
tel. 924 - 2775,

no pirmd. līdz piektd. no plkst. 12—8 vak.

Kreditsabiedrības aktīvs uz 1965. g. 30. jūniju bija $1,235,600.00.

ALEKSANDRA KANBERGA
rakstu darbu birojs
85 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO [illegible]

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

DV Toronto nod. internās meistarsacīkstes ŠAUŠANĀ

7. augustā, pl. 2 p.p. Mednieku un Makšķernieku kluba šautuvē. Piešaude pirms sacīkstēm no pl. 11 dienā. Pēc sacīkstēm biedru vakars turpat kluba telpās un veiksmīgāko šāvēju apbalvošana.

Pieteikšanās uz vietas sacīkšu dienā.

Veic priekšdarbus DV šau

KANADAS DV VALDES

Aizvadītajā svētdienā Kanadas DV zemes valdes, revīzijas komisijas un goda tiesas locekļi, kā arī DV CV loceklis un DV apgāda vadītājs K. Purmalis, DV Toronto un Druvas nodaļu priekšsēži I. Zamlovskis un A. Kalniņš pulcējās sēdē valdes priekšsēža vietnieka Ž. Bukovska saimniecībā t. s. latviešu apriņķī.

Valdes pr-dis R. Epners ziņoja, ka zemes valde piešķīrusi jaunatnes sešu nedēļu nogaļu kursu atbalstam 200 dol. un iepazīstināja ar jaunatnes nozares vad. Ž. Bukovska izstrādātajiem stipendiju fonda noteikumiem, kuru galīgo pieņemšanu izšķirs tuvākā laikā, saskaņojot tos ar nodaļu ierosinājumiem. Pirmās iemaksas fondā jau izdarījušas Hamiltonas, Niagaras, Edmontonas un Albertas DV nodaļas, tāpat Kanadas vanadzes. Valde apstiprināja bēru fonda izmaksas Toronto nodaļas biedra Anša Tīruma un Norandas nodaļas biedra Jura Saulgrieža miršanas gadījumos. Valdes priekšsēdis pārstāvējis Kanadas DV saimi ASV DV priekšnieka Viļa Heznera 60 gadu jubilejas sarīkojumā Ņudžersijā, pasniedzot velti.

Aprūpes daļas vad. A. Kvēps informēja, ka aizvadītajā darbības pusgadā nosūtīti 12 paši-

Saulaines ods stāsta.

KAS GAIDĀMS BĒRNU SVĒTKOS NEDĒĻAS NOGALĒ!

„Ssssss", ods lidinās man ap galvu, „pilsētniek, mosties, posies!"

„Prom, prom! Netraucē mani, tagad atvaļinājums. Atļauj nu man te piesaulītē pasnausties," saku odam, bet tas vēl neatlaidīgāk mācas virsū: „Lūdzu, odiņ," sāku lūgties, bet nekas nelīdz. Nē, tādu savādu odu taču neesmu vēl redzējis, kas skaidrā latviešu valodā sāk stāstīt pēdējos jaunumus Saulainē pie Toronto.

„Ej vien, meklē sievu un bērnus! Aicini visus draugus, radus un paziņas! Un posies uz „Sprungulmuižas gada tirgu!"

Vārds — gada tirgus, — ai, cik daudz skaistu bērnu dienu atmiņu!

„Vai, odiņ, pastāsti nu ko vairāk."

„Lieta vienkārša," ods sāk stāstu. „Bērnu svētki Saulainē šogad būs kā gada tirgus. Noklausījos to, ābeles zarā sēdēdams, kad rīkotāji pagalmā, grāmatā skatīdamies un papīrus vicinādami, rādīja, kur būs cirks, kur banka. Peļu būšot dučiem, zaķu bez skaita. Lācis ar savu Madi pārdošot svaigu medu. Bet vilks — kur tos ķēris, kur tos rāvis, kādus lopus esot kāvis? — pārdošot desas. Bērniem desas došot par velti. Un tā kā desas būšot visām garšām piemērotas, tad tās gluži siltas līdzēs tirgot visi vilka radi. Raibā kaza pārdošot padzērienus, āzis Miks ar sakņu galdu, Rūksis ar Sprungulmuižas dārzā raktiem labumiem. Un žurkas, — pie tām būs pilsētas preces. Vāverīte uz tirgu nesīšot riekstus. Laimes akā vārna un stārķis ļaus visiem izvilkt „pilnu spaini laimes." Ar veselības zālēm tirgošoties āpsis. Un cirkā, — tur ķipars dancos, kaķis staigās par virvi, būs īsta jūras vārava. Burvju mākslinieks rādīšot visādus trikus un brīnumus. Kārtību uzturēšot sesks, un ja kāds negribēs ar sliktām smakām tikt apskādēts, tam būšot jāievēro stingri kārtības noteikumi."

Dzirdot visu to, man no lieliem brīnumiem un pārsteiguma viss snaudiens pārgājis. To taču nevar palaist garām! Tas nu gan jāievēro, ka vēl tikai dažas dienas līdz 1. augustam.

„Bet, odiņ, vai dzirdēji arī, cik tas viss maksās?"

„Par naudu nebēdā, ņem droši līdz to pašu, kāda tev mājās ir, jo tur būs banka, kurā varēsi dolarus pārmainīt grašos. Un veikliem bērniem būs iespējams nopelnīt grašus, maisos skrienot, olu nesot, ripas metot."

„Bet vai bērniem atprasīs arī visas skolā uzkrātās zināšanas?", bailīgi ievaicājos. „Zini, es lielā nevaļā nevedu savus bērnus latviešu skolā," sirdsapziņa mani sāk kaunināt.

„Nebēdā, ej vien uz tirgu droši. Rīkotāji Sprungulmuižas gada tirgu taisa bērnu priekam. Tur būšot arī iespējams nopirkt latviešu grāmatas." Tad ods turpina stāstu: „Vēl, apkārt lidinādamies, redzēju ezīti, kas savas ada-

Saulaines nomet

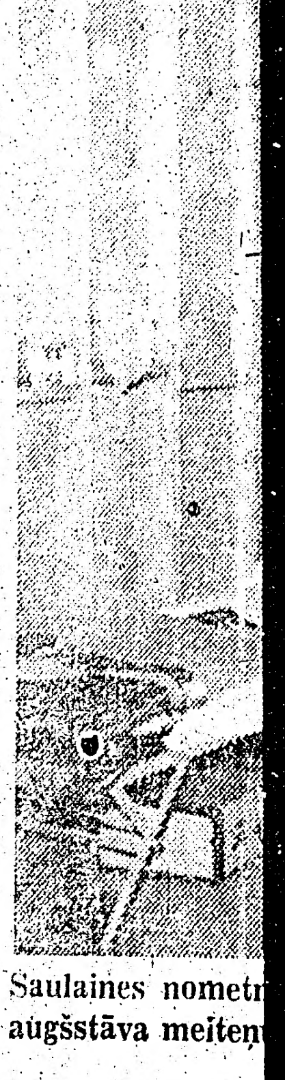

Saulaines nometn
augšstāva meiteņ

AS

ATVIEŠU APRIŅĶIS

Druvas nodaļa 21. jūlijā
arīkojusi makšķerēšanas
ības - pikniku Ž. Bukov-
rmā, piedaloties ap 50 in-
tiem. Sacensības vērtēša-
misijā darbojās P. Rudzi-
omiltonas vanadžu pr-ce
ciņa un Toronto vanadžu
R. Zamlovska. Noteikumi
paredzēja makšķernie-
kas' izvilcis lielāko foreli.
a V. Briedis (Toronto),
stundu laikā izvelkot 23
kuru vidū bija arī lielā-
12-3/4 collu. Viņš saņēma
s balvu — titaru. Ar 12-1/2
elu foreli 2. vietu un pār-
a balvu ieguva farmeris
ers, bet 3. vietā izvirzījās
anis. Interesanti piebilst,
sacensībām uzvarētāja
ža dzīvesbiedre ar vīra
nokēra tieši tikpat lie-
lit kā vīrs, ko, dabiski,
rs nevērtēja. Sarīkojumā
loterija, kurā lielo la-
— titaru ieguva K. Ben-
Toronto). Jānožēlo, ka šis
vas nodaļas sarīkojums,
ksturs atzīstams par vē-
n jauku brīvā laika no-
sakrita vienlaicīgi ar To-
iednieku un makšķernie-
rības šaušanas sacensī-
rzainē un DV Brampto-
ļas internām šaušanas
m, kas jūtami mazināja
ku skaitu. P.

a saimniecībā pie Pro-
1. jūlijā Latviešu luk-
rības biedrība Kanadā
ojusi savus gadskārtējos
svētkus. Programmas da-
līja Toronto „[illegible]", ku-
ģumu klausītāji uzņēma
atsaucību. Skaistais laiks
cinājis vairāk par 100 da-
— biedrības biedru ar
Jo sevišķi varēja prie-
par prāvo jauniešu skai-
ojuma dalībnieki mielo-
bagātīga cienasta galda,
umi bija atnesti līdz
s". Kam patika, varēja
es veco un jauno laiku
īstas zaļumballes mūzi-
kuru gādāja kapella
vad., bet kad nogura kā-
ja pasēdēt ap ugunsku-
dziedāties. Ar prieku jā-
dziesmas skanēja kā
,—skanēja pat visi pan-
ēdējos gados tik reti
ams. Amerikāņu loteri-
ja kasti ar „vecās Vīnes
u" un kafijas kannu.
ra labo izdošanos jāpa-
viesmīlīgajiem mājas
em un Latviešu lauk-
bas biedrības pr-kam
iekam.
is biedrības sarīkojums
tas Tomas vakars E.
a saimniecībā Maksve-
ustā. —urs—

ORONTO
ATVIEŠU
ITSABIEDRĪBA
JAN (TORONTO)
T UNION LIMITED
as parastās banku ope-
sniedz aizdevumus un
gadā par noguldīju-
3½% par depozitiem,
māju hipotēkas. Birojs
dienas nedēļā
llege St., Toronto 4,
TVIEŠU NAMĀ,
tel. 924 - 2775.
nd. līdz piektd. no
-8 vak.
biedrības aktīvs uz
jūniju bija $1,235,600.00.

NDRA KANBERGA
[illegible]
Ave., Toronto
orth & Carlaw)
HO [illegible]

REJSONS
DROŠINA
3 — 7313

starsacīkstes
akšķernieku kluba
11. dienā. Pēc sa-
s un veiksmīgāko

Veic priekšdarbus DV šaušanas meistarsacīkstēm

KANADAS DV VALDES SĒDE SELBURNĀ

Aizvadītajā svētdienā Kanadas DV zemes valdes, revīzijas komisijas un goda tiesas locekļi, kā arī DV CV loceklis un DV apgāda vadītājs K. Purmalis. DV Toronto un Druvas nodaļu priekšsēži I. Zamlovskis un A. Kalniņš pulcējās sēdē valdes priekšsēža vietnieka Ž. Bukovska saimniecībā [illegible] latviešu apriņķī.

Valdes pr-dis R. Epners ziņoja, ka zemes valde piešķīrusi jaunatnes sešu nedēļu nogaļu kursu atbalstam 200 dol. un iepazīstināja ar jaunatnes nozares vad. Ž. Bukovska izstrādātajiem stipendiju fonda noteikumiem, kuŗu galīgo pieņemšanu izšķirs tuvākā laikā, saskaņojot tos ar nodaļu ierosinājumiem. Pirmās iemaksas fondā jau izdarījušas Hamiltonas, Niagaras, Edmontonas un Albertas DV nodaļas, tāpat Kanadas vanadzes. Valde apstiprināja bēru fonda izmaksas Toronto nodaļas biedra Anša Tīruma un Norandas nodaļas biedra Jura Saulgrieža miršanas gadījumos. Valdes priekšsēdis pārstāvējis Kanadas DV saimi ASV DV priekšnieka Viļa Hāznera 60 gadu jubilejas sarīkojumā Nudžersijā, pasniedzot velti.

Aprūpes daļas vad. A. Kvēps informēja, ka aizvadītajā darbības pusgadā nosūtīti 12 palīdzības saiņi lielāku grūtību piemeklētiem tautiešiem aiz dzelzs aizkara. Paveikti Ziemsvētku kartīšu akcijas priekšdarbi, kas šogad uzdoti īpaši izraudzītai komisijai, kurā bez daļas vadītāja A. Kvēpa darbojas Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne un kultūras daļas vad. O. Kļavenieks. Minētās amatpersonas veikušas arī Kanadas sekmīgāko DV nodaļu izvērtēšanas darbu, un valde apstiprināja komisijas atzinumus. Valde vienojās šogad pasūtināt 6000 komplektu (10 kartīšu katrā) Ziemsvētku kartīšu, kurām mākslinieku vienības Latvis pr-dis E. Krūmiņš pagatavojis 2 īpašus gleznojumus ar Ziemsvētku motīviem, bet gleznotājs G. Tīliņš devis divas ziemas ainavu gleznu reprodukcijas.

Ārējās informācijas daļas vad. P. Vītols aicināja nodaļas kāpināt informācijas darba pasākumus, vienmēr negaidot norādījumus no zemes valdes. Viņš aicināja arī lūgt runātājus (īpaši prominentas kanadiešu personas) mūsu nozīmīgākajos atceres sarīkojumos neaizmirst atgādināt mūsu tautas lielos zaudējumus cīņā par brīvību. Apsveicama DV Edmontonas nodaļas darbinieku aktivitāte, piedaloties plašākā demonstrācijā krievu sūtņa ierašanās laikā Otavā 1. jūlijā, kad Kanadā viesojās Maskavas tirdzniecības delegācija. Šī demonstrācija plaši atspoguļojusies Otavas presē un radiofonā. DV Manitobas nodaļa 14. jūnija atceres gadījumā panākusi radiofonā īpašus raidījumus.

Par notikušo DV salidojumu sportam un jaunatnei Sidrabenē ieskatu sniedza sporta daļas vad. A. Ancāns. Salidojuma materiālo atlikumu paredzēts nodot stipendiju fondam un jaunatnes atbalstam. Kopā ar vanadžu ienākumiem atlikums ir 240 dolaru. Nācās dzirdēt kritiku par salidojuma ugunskura programmas atsevišķiem priekšnesumiem, kādēļ valde vienojās, ka turpmāk pirms programmas izpildīšanas sarīkojuma vadībai iepriekš galvenos vilcienos jāiepazīstas ar priekšnesumiem.

Viens no turpmākajiem, lielākajiem notikumiem Kanadas DV dzīvē būs šaušanas meistarsacīkstes, kas notiks 21. augustā Voterlū pilsētiņas tuvumā, apvienotas ar DV Kičeneras nodaļas 13. gadasvētku sarīkojumu. Bez šaušanas sacensībām vanagu, vanadžu un jaunatnes klasē rīkotājiem padomā arī virves vilkšanas sacensības, volejbola spēles u. c. nodarbes. Jaukā apkārtne un sacensību vietas tuvumā esošā upe dos arī labas iespējas makšķerēt un sauļoties. Nodarbībām beidzoties, notiks vietējās DV nodaļas gadasvētku svinības ar sekojošu balli jaukā sarīkojumu zālē un pie iecienītās E. Zakuļa deju kapellas mūzikas. Organizēšanas darbus un sarīkojuma technisko izkārtošanu veic A. Taube.

Kultūras daļas vadītājs O. Kļavenieks iepazīstināja ar iecerētajiem sarīkojumiem. Kā viens no pirmajiem padomā komponista A.Okolo - Kulaka 25 darba gadu atceres sarīkojums oktobra otrā pusē. Bez paša komponista programmā piedalīsies dziedātāja Ksenija Brante, pianiste Mirdza Nāruna - Bogdanoviča un čellists Dz. Treimanis. Operdziedone Paula Brīvkalne iecerējusi savu nākamo koncertturneju ASV un Kanadā nākošā pavasarī, uzticot tās organizēšanu DV. Draudzības dienās Niagarā labas atsauksmes ieguvušie jaunās paaudzes dziedātāji Laimdota un Indulis Gleškes no Detroitas arī izteikuši vēlēšanos piedalīties ar savu programmu sarīkojumos latviešu centros Kanadā. Nodaļas aicinātas koncertu jautājumos sazināties ar zemes valdes kultūras daļu.

Biedrzinis A. Akmens savā ziņojumā norādīja, ka pašreizējā nodaļu biedru sastāvā redzamu pārmaiņu nav. Tradicionālā Ziemsvētku tirdziņa rīcības komitejas pr-dis A. Čivželis ziņoja par veiktajiem priekšdarbiem, izsakot aicinājumu nodaļām aktīvi iesaistīties pasākuma atbalstīšanā ar darbu un ziedojumiem. Nodaļas lūgtas saņemtās ziedojumu listes savlaicīgi atsūtīt atpakaļ rīcības komitejai.

Par sēdes dalībnieku pacienāšanu un uzņemšanu rūpējās viesmīlīgā DV Druvas nodaļa un čaklās vanadzes A. Bukovska un A. Beņķite. O. K.

Saulaines ods stāsta...

KAS GAIDĀMS BĒRNU SVĒTKOS NEDĒĻAS NOGALĒ!

„Ssssss", ods lidinās man ap galvu, „pilsētniek, mosties, posies!"

„Prom, prom! Netraucē mani, tagad atvaļinājums. Atļauj nu man te piesaulītē pasnausties," saku odam, bet tas vēl neatlaidīgāk mācas virsū. „Lūdzu, odiņ," sāku lūgties, bet nekas nelīdz. Nē, tādu savādu odu taču neesmu vēl redzējis, kas skaidrā latviešu valodā sāk stāstīt pēdējos jaunumus Saulainē pie Toronto.

„Ej vien, meklē sievu un bērnus! Aicini visus draugus, radus un paziņas! Un posies uz „Sprunguļmuižas gada tirgu!"

Vārds — gada tirgus, — ai, cik daudz skaistu bērnu dienu atmiņu!

„Vai, odiņ, pastāsti nu ko vairāk."

„Lieta vienkārša," ods sāk stāstu. „Bērnu svētki Saulainē šogad būs kā gada tirgus. Noklausījos to, ābeles zarā sēdēdams, kad rīkotāji pagalmā, grāmatā skatīdamies un papīrus vicinādami, rādīja, kur būs cirks, kur banka. Peļu būšot dučiem, zaķu bez skaita. Lācis ar savu Madi pārdošot svaigu medu. Bet vilks — kur tos ķēris, kur tos rāvis, kādus lopus esot kāvis? — pārdošot desas. Bērniem desas došot par velti. Un tā kā desas būšot visām garšām piemērotas, tad tās gluži siltas līdzēs tirgot visi vilka radi. Raibā kaza pārdošot padzērienus, āzis Miks ar sakņu galdu, Ruksis ar Sprunguļmuižas dārzā raktiem labumiem. Un žurkas, — pie tām būs pilsētas preces. Vāverīte uz tirgu nesīšot riekstus. Laimes akā vārna un stārķis ļaus visiem izvilkt „pilnu spaini laimes." Ar veselības zālēm tirgošoties āpsis. Un cirkā, — tur ķipars dancos, kaķis staigās par virvi, būs īsta jūras vārava. Burvju mākslinieks rādīšot visādus trikus un brīnumus. Kārtību uzturēšot sesks, un ja kāds negribēs ar sliktām smakām tikt apskādēts, tam būšot jāievēro stingri kārtības noteikumi."

Dzirdot visu to, man no lieliem brīnumiem un pārsteiguma viss snaudiens pārgājis. To taču nevar palaist garām! Tas nu gan jāievēro, ka vēl tikai dažas dienas līdz 1. augustam.

„Bet, odiņ, vai dzirdēji arī, cik tas viss maksās?"

„Par naudu nebēdā, ņem droši līdz to pašu, kāda tev mājās ir, jo tur būs banka, kurā varēsi dolarus pārmainīt grašos. Un veikliem bērniem būs iespējams nopelnīt grašus, maisos skrienot, olu nesot, ripas metot."

„Bet vai bērniem atprasīs arī visas skolā uzkrātās zināšanas?", bailīgi ievaicājos. „Zini, es lielā nevaļā nevedu savus bērnus latviešu skolā," sirdsapziņa mani sāk kauņināt.

„Nebēdā, ej vien uz tirgu droši. Rīkotāji Sprunguļmuižas gada tirgu taisa bērnu priekam. Tur būšot arī iespējams nopirkt latviešu grāmatas." Tad ods turpina stāstu: „Vēl, apkārt lidinādamies, redzēju ezīti, kas savas adatiņas spodrināja, uz tirgu posdamies. Patiesību un tikai skaidru patiesību vien par visu, kas bijis un būs, stāstīšot čigāniete; un ja pats čigānu tēvs nebūšot ar zirgu mainīšanu aizņemts, tad atļāšot ar saviem zirgiem un ļaušot arī tirdzniekiem pajāties. Tiem, kam lielas slāpes uznāks pēc ūdensklinģeru ēšanas, varēs tās dzesēt ar burbuļu ūdeni. Pat vecā aita pošoties uz tirgu, jo savas kaites cer ar brīnumzālēm izārstēt."

„Bet, odiņ, saki man, kur tad tu tik labi latviski iemācījies?"

„Nu, kur gan citur kā Saulainē! Redzi, es esmu latviešu nometnes ods. — Un ja gribi, lai taviem bērniem pavisam labi patiktu un lai tie īsti varētu iejusties šinī skaistajā dzīvnieku pasaulē, tad saģērb arī viņus par mušiņām, tauriņiem, putniņiem. Tikai piekodini uzmanīties no lielā runča, jo tam ļoti garšojot tādi kārumi."

„Paldies, odiņ, ka man to pastāstīji. Nu, tad uz redzēšanos, uz redzēšanos Sprunguļmuižas gada tirgū 1. augustā Saulainē!"

—urs—

Kā izaudzēt rozes bez naudas izdošanas

Ir vasaras vidus, un rozes zied daudzos dārzos. Tagad ir īstais laiks, kad ikviens var tās ieaudzēt savā dārzā bez naudas izdošanas.

Ja drauga dārzā zied roze, kādu jūs labprāt redzētu savā dārzā, palūdziet labu, spēcīgu zariņu ar vēl neatvērušos pumpuru galā. Izvēlaties ēnainu ziemeļpuses žogmali vai ēkas aizvēju, kas aizsegtu no dienvidu saules, un iestādiet, stingri piespiežot zemi no visām pusēm. Divām trešdaļām jābūt zemē, un tai daļai, kas nāk zemē, jānolasa visas lapas, arī ziedu pumpurs jānokniebj. Ja šim zaram būtu bijis spēka diezgan uzplaucēt ziedu, tam pietiks spēka zieda vietā izaudzēt saknes. Jauniestādītajam zaram jāuzliek virsū stikla burka un rūpīgi jāraugās, lai mitruma vienmēr būtu pietiekami, kā arī jāuzmana vai neattīstās jauns ziedpumpurs. Tādā gadījumā tas atkal jānokniebj. Stikla burka jāatstāj virsū 2—3 mēnešus.

Pirms aukstā laika iestāšanās, rudens pusē burka jānoņem, lai jaunais stādiņš aprastu ar svaigu gaisu. Salam nākot, tas jāaprušina ar zemi, atstājot tikai galotnīti ārā. Nākošā pavasarī jauno stādu pārstāda paliekošā vietā, pēc iespējas zemi no saknēm nenobirdinot.

Pagājušā vasarā šādā veidā iestādīju 15 rožu, šogad no tām palikušas 11, un ikviena zied tieši tādiem ziediem, kā mātes stāds, no kuŗa zars bija ņemts.

Ne jau katrs zars aug, bet kas pavasarī ir vēl dzīvs, tas arī augs un vasarā jau skaisti ziedēs savai kopējai par prieku.

Veksfordiete

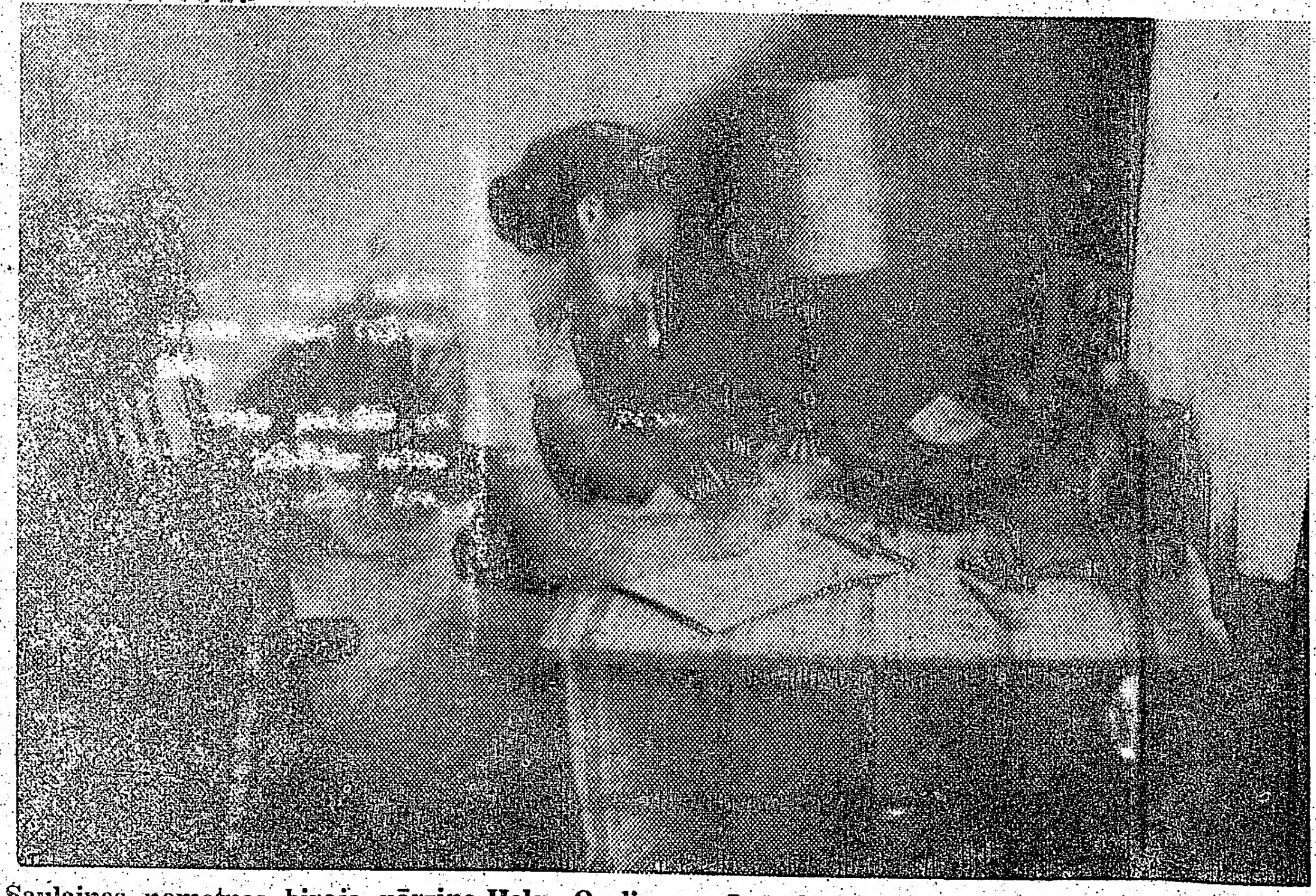

Saulaines nometnes biroja pārzine Helga Ozoliņa savā darba istabā. Foto: JAK

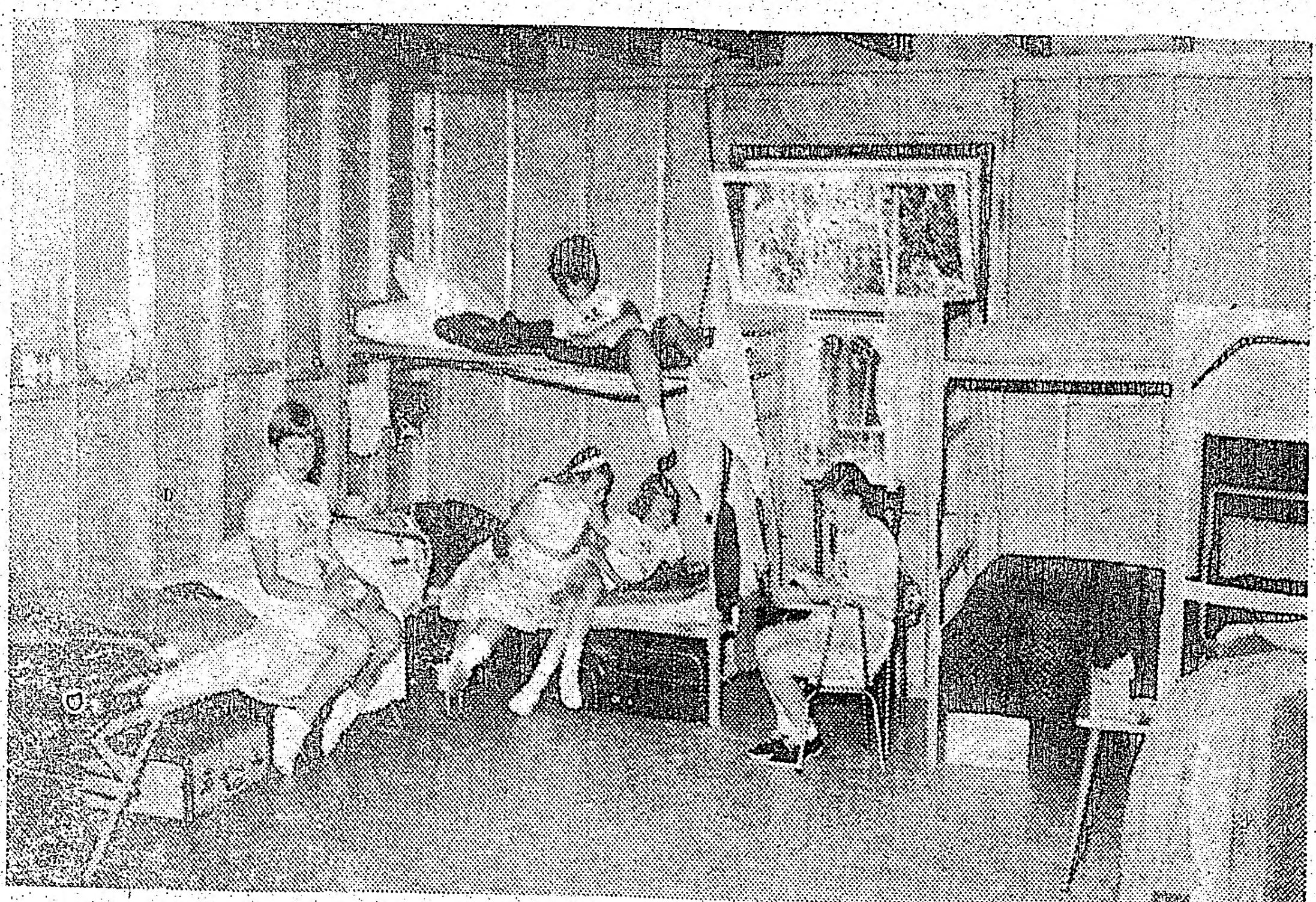

Saulaines nometnes bērni gatavo jas saviem svētkiem šai nedēļas nogalē. Jaunceltās nometnes ēkas augšstāva meiteņu galā nometnes dalībnieces vairo zināšanas bērnu svētku programmai. Foto:JAK

Prof. Dr. Pēteris Ķiķauka,

JAUNAJAM LATVIEŠU BĪBELES IZDEVUMAM IZNĀKOT

Kā Andrejs Johansons liecina, 1944. gadā Alūksnē vēl zaļoja Ernesta Glika stādītie ozoli, no kuŗiem viens bija iestādīts 1685. gadā, pabeidzot Jaunās derības tulkojumu latviešu valodā, bet otrs 1689. gadā, pabeidzot Vecās derības tulkojumu.

Rakstīdams par Bībeles nozīmi latviešu garīgajā dzīvē, Johansons saka: „Glika archaiskais, krāšņais un svinīgais stils, par spīti tobrīd vēl nenovēršamām valodas kļūdām un trūkumiem, daudzās paaudzēs iespiedās latviešu apziņā kā noteikta literāra norma, kas lielā mērā ietekmēja mūsu rakstniecību līdz visjaunākiem laikiem. Kultūrvēsturiski raugoties, Bībele kalpoja ne vien reliģiskiem mērķiem, bet noderēja arī kā lasāmā grāmata, vārdnīca un sava veida izglītības enciklopēdija" (Latv. lit. 28. lpp.).

Bet lai cik atzinīgi mēs novērtētu Glika tulkojumu, nav mūsu varā grozīt faktu, ka Gliks bija cittautietis, kas latviešu valodu iemācījies kā svešvalodu, kādēļ viņa Bībeles tulkojumā vēl palika daudz ģermānismu, ko vēlākajām latviešu paaudzēm nācās ravēt ārā.

Šoreiz pienākums rediģēt Bībeles tulkojumu jaunajam izdevumam bija uzticēts Latvijas universitātes profesoram — valodniekam Dr. Ernestam Blesem. Savu uzdevumu viņš laimīgi paveica īsi pirms miršanas. It īpaši Vecā derība jau sen prasīja valodas labojumus.

Bet Bībele nepieder latviešiem vien, tā pieder visām pasaules tautām. Un pirms to latviešiem pārtulkoja Gliks, vāciešiem to bija jau pārtulkojis Mārtiņš Luters.

Kopš tā laika pagājuši kādi 450 gadi. Bībele ir daudz lasīta, tulkota un arī pētīta. Šo pētījumu rezultātā dažas lietas dabūjušas citādu apgaismojumu, radušies arī citādi ieskati nekā Lutera laikā.

Galvenie nopelni te pieder protestantiskajiem teologiem, kas lika pamatus Bībeles teksta kritikai un vispār savā pētīšanas darbā lietoja zinātniskas metodes.

Šai rakstā esmu iztirzājis dažus Vecās un Jaunās derības jautājumus.

VECĀ DERĪBA

5 MOZUS GRĀMATAS

Viena no vissvarīgākām Vecās derības sastāvdaļām ir 5 Mozus grāmatas, ebrējiski tora (Thorah), grieķiski pentateuchs (pentateuchos). Nosaukums „Mozus grāmatas" vedina uz domām, ka tās būtu Mozus sacerētas. Tā ilgu laiku arī domāja. Bet tā kā piektās Mozus grāmatas beidzamajā (34.) nodaļā ir aprakstīta Mozus miršana un aprakšana, un katram ir skaidrs, ka neviens nevar aprakstīt pats savu miršanu un apbedīšanu, tad jau jūdu talmuds mācīja, ka beidzamās 8 rindas esot pielicis Mozus pēcnācējs Jozuus, bet viss pārējais esot paša Mozus rakstīts.

Pie šāda ieskata tad arī turējās vairāk nekā pusotra gadu tūkstoša tiklab jūdu sinagoga, kā kristīgā baznīca. Un tikai vēlāk, neatlaidīgi pētījot šīs grāmatas, nonāca pie atzinuma, ka Mozum piedēvētās grāmatas nav paša Mozus rakstītas, bet izveidotas pēc Mozus nāves no vairākiem avotiem. Tam pierādījumus atrada pašās šais grāmatās.

Tā, piemēram, 5. Moz. 1. 5 sacīts: „Viņpus Jordanas, Moaba zemē, Mozus sāka šo bauslību izskaidrot." No rakstītāja vārdiem secināms, ka viņš atrodas kaut kur Jūdejā (varbūt Jeruzalemē), uz austrumiem no Jordanas, jo Moaba zeme viņam ir ‚viņpus" Jordanas. Bet tādā gadījumā viņš nevar būt Mozus, jo tas nekad netika kāju spēris pāri Jordanai, bet tikai no Nebus kalna augstumiem bija iztālēm skatījis apsolīto zemi (sal. 5. Moz. 32,52 un 34,4).

Šādu vietu atrada diezgan daudz, un, ja sākumā gribēja noskaidrot, kādas vietas Mozus dījumā viņš nevar būt Mozus, jo drīz jautājums bija jāapgriež otrādi un jājautā, kuŗas daļas pieder Mozum. Un beidzot no Mozus īpašuma nepalika nekā, izņemot dekalogu, bet arī par to pētnieki domā, ka savā tagadējā formā dekalogs nepieder Mozum.

Bet tādā gadījumā jājautā, kas tad ir šo grāmatu autors?

Uzmanīgi pētījot un analizējot tekstu izdevies noskaidrot, ka šīm grāmatām ir vairāki mums tuvāk nepazīstami autori, kuŗu darbus vēlāk apvienojis kāds redaktors. Mozus grāmatu tagadējā tekstā ir iestrādāti šādi agrākie literārie avoti:

1) Raksts, kuŗa autoru konvencionāli sauc par jahvistu, — tāpēc, ka viņš lieto Dieva īpašvārdu Jahve (agrāk to nepareizi lasīja Jehova). Šim autoram piemīt vēl citas īpatības. Piemēram, viņš trešo jūdu patriarchu sauc par Izraeli (nevis Jēkabu). Viņam pieder arī virkne īpatu ebrēju vārdu un izteicienu.

2) Autors, kuŗu konvencionāli sauc par elohistu, tāpēc, ka Dievu viņš sauc par Elohim (un nevis Jahve). Viņam raksturīgas ir arī citas pazīmes, piemēram, Sīnaja kalnu viņš sauc par Horebu, trešo ciltstēvu par Jēkabu (nevis Izraeli) un vēl citas īpašības valodā.

2) Tā saucamais Priestera raksts tā nosaukts tāpēc, ka autors daudz vērības piegriež kulta lietām, tā ka var domāt, ka viņš piederējis pie priesteŗu (levitu) kārtas. Pazīmes: formāls stils, sevišķa interese par ģeneāloģijām un skaitļiem, kulta likumiem, raksturīga valoda (piem., bārā, radīt). Pamatojoties uz to, ka Jahve pirmoreiz savu vārdu atklājis Mozum (sk. 2. Moz. 6,23), autors, stāstīdams par notikumiem, kas norisinājušies pirms Mozus laikiem, nelieto Jahves vārdu, tāpat kā elohists.

Iegaumējot minēto autoru raksturīgās pazīmes, daudzos gadījumos iespējams pateikt, no kuŗa avota nāk viena vai otra vieta Mozus grāmatās. Ņemsim paraugam pirmās Mozus grāmatas pirmo un otro nodaļu, kuŗās runa par pasaules radīšanu.

1,1: „Iesākumā Dievs (Elohim) radīja (bārā) debesis un zemi." Dievs te saukts par Elohim, tāpēc pirmatnējais autors varētu būt elohists vai arī priesteris. Bet tā kā tai pašā rindā atrodams vārds bārā (radīja), kas ir īpats priesterim, tad tas nozīmē, ka visa šī rinda pieder priesterim. Un ne tikai šī rinda, bet visa pirmā nodaļa līdz otras nodaļas trešajam pantam, to ieskaitot, ir priestera teksts, jo tur redzamas raksturīgās priestera stilam pazīmes.

Bet, sākot ar 2. nodaļas 4. pantu, redzama citāda aina, jo līdz pat 2. nodaļas beigām Dievs tiek konsekventi saukts „Dievs tas Kungs", ebrējiski „Jahve Elohim." Tas nozīmē, ka mums ir darīšana ar jahvista tekstu.

Mūsu analīzes rezultāts, tātad, ir šāds: 1. Moz. 1,1—2,3 priestera teksts; 2,4—2,25 jahvista teksts.

Abus tekstus neveikli apvienojis kāds redaktors: pēc tam, kad priesteris jau pastāstījis par cilvēka radīšanu, jahvists to stāsta pa otram lāgam, nonākdams turklāt pretrunā ar priesteri, pēc kuŗa Dievs radīja reizē vīrieti un sievieti (1,27 „Dievs radīja cilvēku pēc sava ģīmja un radīja tos vīrieti un sievieti"), kurpretim pēc jahvista (2,7 un sek.) Dievs rada sākumā tikai vīrieti, tad iestāda Ēdenē dārzu un iecel tur cilvēku par kopēju un sargu. Bet redzēdams, ka cilvēkam vajadzīgs palīgs, iztaisa no cilvēka sānkaula tam sievu.

Nesaskan autoriem arī radīšanas secība: priesterim — stādi, kustoņi, cilvēks; jahvistam — cilvēks, stādi, kustoņi.

Pret mūslaiku zinātni priesteris ir grēkojis tai ziņā, ka trešā dienā liek Dievam radīt zāli un kokus, bet ceturtā sauli, mēnesi un zvaigznes. Vajadzēja otrādi. Jo dabzinātnes māca, ka saule ir dzīvības devēja mūsu zemei un bez saules nekāda dzīvība virs zemes nav iespējama. Ja saule pēkšņi nozustu, tad pēc 8 minūtēm iestātos tumsa un aukstums, bet nedēļas laikā visa mūsu zemes virsma līdzinātos sastingušai kapsētai.

Bet netiesāsim senos Bībeles autorus par to, ka viņi nezināja dažas lietas, par kuŗām arī vēlākajām paaudzēm vēl ilgu laiku nebija pareiza ieskata. Kad astronoms Koperniks bija publicējis jauno mācību par zemes griešanos ap sauli, tad pāvests aizliedza to kā ķecerīgu, bet Mārtiņš Luters par to izteicās: „Šis muļķis grib apgāzt visu astronomijas zinātni, bet svētie raksti mums stāsta, ka Jozuus pavēlēja apstāties saulei un nevis zemei." (sk. Jozuus 10, 12. 13).

STĀSTS PAR ŪDENSPLŪDIEM

1. Mozus gr. 6., 7. un 8. nodaļā stāstīts par ūdensplūdiem. Tur atrodam tos pašus divus avotus, — jahvista un priestera rakstus, — ko konstatējām stāstā par pasaules radīšanu. Šeit to sadalījums ir šāds (J nozīmē jahvista, P priestera tekstu): 6,1—8 J; 6,9—22 P; 7. nodaļa J; 8. nodaļa: P sajaukts ar J.

Tāpat kā stāstā par pasaules radīšanu, arī stāstā par ūdensplūdiem šie avoti dažās vietās ir pretrunīgi. Piem. sal. P 6,19—20 un J 7,2.

Tā kā stāsti par ūdensplūdiem atrodami arī citu tautu, it īpaši semītu literātūrā, salīdzināsim ar tiem mūsu Bībeles stāstus. Šai nolūkā atļaušos īsu ievadu.

Zemi, ko ar grieķu vārdu sauc par Mesopotāmiju, kas atrodas starp upēm Eifratu un Tigru, senos laikos apdzīvoja 3 tautas: sumēri, babilonieši un asīrieši. Vecākā no šīm tautām bija sumēri, kas dzīvoja Mesopotāmijas dienvidaustrumu daļā pie abu upju grīvas. Bet Mesopotāmijas auglība un tās iedzīvotāju labklājība vilināja tuksnešu un stepju klejotājus semītus. Tie sāka lielā skaitā ieceļot Mesopotāmijā, pa daļai sajaucoties ar sumēriem, pa daļai atspiežot tos uz dienvidiem. Jau 4. gadtūkstotī priekš Kr. semīti bija ieņēmuši visu Mesopotāmiju. No viņiem izveidojās 2 tautas: Mesopotāmijas vidusdaļā babilonieši jeb akadieši (Vecajā derībā saukti kaldieši) ar galvaspilsētu Babilonu (Vec. d. Bābeli); un ziemeļrietumu daļā asīrieši ar galveno pilsētu Ninivi.

Abas šīs tautas — babilonieši un asīrieši — runāja kopīgas semītu valodas divus atšķirīgus dialektus. Turpretim sumēri tiklab rases, kā valodas ziņā atšķirās no abām semītu tautām. Visas trīs tautas lietoja kopīgus rakstus, ko sauc par ķīļu jeb vadžu rakstiem. Tos pirmie bija sākuši lietot sumēri.

Kad jaunlaiku zinātnieki atšifrēja šos rakstus un iemācījās tos lasīt, gaismā tika celta arī šo tautu vēsture un literātūra. Pētīšanas darbi joprojām turpinās, jo visi vadžu raksti vēl nav izlasīti un jaunas aprakstītas plāksnes arvien nāk klāt.

Stāsts par ūdensplūdiem, kā šķiet, ir radies sumēru zemē. Tāpēc sāksim ar dažiem fragmentiem, kas atrasti tai vietā, kur senatnē bija sumēru pilsēta Nipura (Nippur).

Kādā no šiem fragmentiem stāstīts, ka ķēniņš un reizē arī priesteris Ziusudra redzējis neparastu sapni un dzirdējis balsi, kas teikusi: „Klausi manu vārdu! Mēs sūtīsim ūdensplūdus, lai iznīcinātu cilvēku sēklu. Tā nolemts dievu sapulcē." Šis fragments aizņem tikai kādu ¼ daļu aprakstītās plāksnes, pārējā daļa zudusi. Tur, acīm redzot, bija stāstīts, kā Ziusudra taisīja kuģi, jo nākošajā fragmentā ievadvārdi stāsta jau par pašiem plūdiem: „Visas stiprās vētras trakoja kopā, un tai pašā laikā lietus gāzās pār zemi, un vētras aizdzina milzīgo kuģi pa varenajiem ūdeņiem . . ." Beigas šim fragmentam pazudušas, bet nākošajā fragmentā lasāms: „Un ķēniņš Ziusudra metās zemē Anu Enlil priekšā . . . Un dievs deva (Ziusudram) dzīvi līdzīgu dieva dzīvei, mūžīgu dvēseli, līdzīgu dieva dvēselei viņš tam radīja . . . un dievi viņam lika dzīvot Dilmuna zemē, kur saule uzlec . . ."

Šī ir vienīgā vieta, kur sumēru tekstos stāstīts par ūdensplūdiem.

(Nobeigums sekos)

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: 8 istabu dubultķieģeļu māja, moderna apkure, garāža. Kopējā cena $17.500, iemaksa $2.900.

Beach rajonā: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $18.000.

Willowdale: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu. Eļļas apkure. Privāts iebraucamais ceļš. Kopējā cena $16.000.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 365, Station „K", Toronto.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 924—1663.

1. augustā, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

8. augustā, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē; pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

15. augustā bērnu un jaunatnes Sporta svētki Sidrabenē; pl. 9.30 dievkalpojums

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510 Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

1. augustā plkst. 10.30 Saulainē bērnu svētku dievkalpojums.

8. augustā, plkst. 10.30 dievkalpojums Saulainē un plkst 6 vakarā dievk. Jāņa baznīcā.

15. augustā plkst. 10.30 dievkalpojums Saulainē un plkst. 6 vak. dievkalpojums Jāņa baznīcā, māc E. Ķerģis.

22. augustā, plkst. 10.30 dievkalpojums Saulainē, plkst. 6 vak. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

15. augustā, pl. 3 p. p. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel MU 5 - 5093.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznī-

22. augustā, pl. 1.30 p. p. Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv Jāņa baznīcā. 580 Portage Rd.

1. augustā, pl. 2 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St. Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 9.85.

Vankuveras latviešu ev. - lut draudze.

15. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā

22. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

8. augustā Varoņu piemiņas dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

15. augustā, plkst. 11 dievkalpojums Ezerkalnos.

22. augustā dievkalpojums nenotiks.

29. augustā, plkst. 11 kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 [illegible] brook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

31. jūlijā, plkst. 9 vakarā (sestdienā) Tērvetē bērnu nometnes noslēgšanas dievkalpojums svecīšu gaismā, māc. A. Voitkus un māc. V. Šēfers.

8. augustā, plkst. 11 no rīta Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

22. augustā, plkst. 11 no rīta Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - [illegible].

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones [illegible]tējie dievkalpojumi notiek [illegible] dienās plkst. 8 vakarā — 1[illegible]

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Jūlijā un augustā dievkalpojumi Betlēmes baznīcā katru otro svētdienu priekšpusdienā, pl. 11,30.

Jonkeros jūlijā un augustā, katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, pl. 10.

Nometnē abos vasaras mēnešos katru svētdienu dievkalpojumi pl. 11.

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

AURORĀ (Illinois), Linkoln Park kapsētā, Auroras novada kapu svētki pl. 3 pp. Dievkalpojums šai svētdienā nenotiks. Māc. A. Rautenšilds.

29. augustā, pl. 10 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

ČIKĀGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2420.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

1. augustā, plkst. 10 no rīta dievkalpojums. Māc. J. Strautnieks.

8. augustā, pl. 10 no rīta dievkalpojums. Māc. J. Strautnieks.

15. augustā, pl. 10 no rīta dievkalpojums Ciānas draudzes kapu nodalījumā, 21. sektorā, Oakridge kapsētā, uz vakariem no Roosevelt Rd. un Mannheim Rd. krustojuma; pl. 12 dienā kapu svētki. Māc. A. Rautenšilds un koris Ed. Strautmaņa vadībā.

22. augustā, pl. 10 rītā dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9326.

1. augustā, plkst. 11 dievkalpojums.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 F 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 15 un H ielā.

Santa Rosā. Betlemes baznīcā. Tupper ielā 733.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Tālivaldis Dangavs

TAS NENĀKS VAIRS

NOVELETE

(NO KRĀJUMA „BADA DZEGUŽU PAJUMTĒ")

Tas notika tā Kunga 1945. gadā, maijam ielecot jūnijā, jūnijam steidzoties uz jūliju, jūlijam slīdot pret augustu, augustam eot pret septembri...

Lejā švābu pilsētiņa, kalnā kazarmas jau bez zaldātiem un debesīs — debesu zilums, kas izstaroja KEEP SMILING, jo otrais pasaules karš bija galā. Smaidīdams braucija ūsas pat drūmais tatāru chans Abu Yusuf ibn Stallion ben Visū Izvarionovičs, pabāzis galvu no sikspārņu cauruma — kremļa. Un kālab nesmaidīt vampiram, ja šā tautu haremā piepulcinātas desmit jaunas verdzenes?

No rīta līdz vakaram, dienu pēc dienas dodži un fordi, džīemsī un traktori elsdami pūzdami rausās kalnā un izgāza pasauli kazarmu laukumā, gan tos, kas haremā nav ietikuši, gan tos, kas no tā iztikuši pēdējā brītiņā.

Pirmie izbira franči. Tiem sekoja beļģi, holandieši, dāņi... Plūcoties vai bučojoties, tika savesti vezumiem poļu un ukraiņu, to starpā arī krievi. Pa saujiņām sāradās somi, igauņi un latvieši. Drusku jau vairāk — lietuvieši. Ap piecpadsmit vāģiem atplūda italieši. Divi ar krievietēm stāvoklī. Divpadsmit vērši atvilka armēņus, galvām un deguniem kārstoties orēs. Seši dodži iesteidzās ar griekiem, melnām cirtainām krēpēm kā pūdeļiem un karakula aitām. Pēc tiem sasteidzās čechi, ungāri, bulgāri, rumāņi, čigāni, dienvidslavi... Pašās beigās iesoļoja arī viens turks.

„Ak tu nabadziņš!" sieviešu sirdis uzreiz iežēlojās par vientuli.

„Paklau, paklau!" kāds dienvidslavu vecis piebikstīja otram. „Tas nozīmē, ka pēc gadiem pa vārtiem izies simt turku."

Savestie izšķīda kazarmu plašumā kā ūdens, uz klona gāzts, un Bābele sākās. Tika zagts. Zagtais atkal nozagts. Pirkts, pārdots, mainīts, izkrāpts. Kas par lielu, to jāsasit, jāsalauž, jāaizdedzina... Un uz to tik nadzīgi bija krievi, jo: ko no bērnu bērniem gribēt, ja vectēvi — nihilisti Bakuņins un Pisarevs mācījuši, ka tikai destrukcija ir radītāja un tāpēc visu tik sasist, kas sasitams?

Un tā kā krievs, nu — ar boļševismu vēl arī cēlies padibeņu acīs, joza dauzoņām pakaļ ukraiņi (bet ne Karpatu!), pakulu polīši, bulgāri, rumāņi, dienvidslavi (bet ne kroāti!), grieķi, franču tēviņi, kam krievietes par mātītēm... Un tik plašs no tiem darba lauks: pushektāra ar mašīnām, ar iekārtām no krievu, poļu un franču fabrikām.

Viens pusducis sita, otrs — lauza. Vesels ducis spridzināja un dedzināja. Divi duči sviedriem vaigā ripināja lauzto, sisto, spridzināto no kalna lejā.

„Rimstiet, biedri; ņemiet, vediet, pārdodiet, tik nedauziet!" kāds vīrs, kam bija sirma galva, skaļi sauca.

„Kas tev par daļu? Muti turi!" skaitās postītāji.

„Kā inženieris zinu — tā ne vien simtiem, bet tūkstošiem darba stundu aiziet bojā," vecais nerimās. „Grēks postīt vērtības bez vajadzības!"

„Buržujs! Fašists! Hitlerists!" jau atskanēja saucieni, tad postītāji dusmās skrēja klāt, ņēma veco vidū, plēsa ūsas, sita sejā un pa galvu, spēra kājām... Pusdzīvu iemeta katlā, lika uguni apakšā, lēja ūdeni iekšā, solījās ziepēs vārīt.

No ūdens atžirbis, vecais rausās ārā, lūdzās, kliedza... To grūda atpakaļ, spļāva sejā, aiz matiem rāva... Paši lēkāja ap katlu kā kanibāli, klaigāja tītaru balsīs internacionāli katrs savā meldiņā.

Sirmgalvi izglāba amerikāņu M. P., bet pār necilvēkiem savas varas spārnus izplēta padomju virsnieks un aizgāja ar tiem kā vista ar cāļiem.

Otrā dienā uzradās direktors nometnei. Apstaigāja, izvaicāja, tad apspriedās ar palīgiem. Lika tautībām savilkties kopā, taču netika paklausīts.

Ak tā?

Sabrauca kalnā kaŗa rati kaujas gatavībā, un ap kazarmām nostājās amerikāņu sardze.

Sākās paklausība, kaut negribēta.

Direktors iebāza pīpi mutē, uzvilka kuplu dūmu smaidīdams.

Ak šis lāga skots misters Frēzers!

Pacēlās karogi, izkārās karogi: sarkans ar baltu, zils ar dzeltenu, sarkanbaltsarkans, balts ar zilu krustu, zils-melns-balts, dzeltens un zaļš un sarkans... Ak tu tētīt, kas krāsu! Acis apžilba, un aklam bija jātaustās pa labirintu, iekām izdevās satvert Ariadnes pavediena galiņu ar osmi, dzirdi vai prātu.

Cūkkūts aromati aizveda pie zilstrīpaina kā vidzemnieku gultas ķīpas, bet ar baltu krustiņu aizgaldiņā; turpretim, kur sarkanbaltzils, nāca nupat no auklas ņemtas tīras veļas smarža. Kā no vircas saulē sitās amonjaks nāsīs pie zilbaltsarkaņa, aiz kuŗa pīkstēja krieveņu dzemdēti franči. Ikviens aplaizījās sieru atceroties, ejot gaŗām sarkanam ar baltu krustu, bet no balts-zils-sarkans atvilnīja ķiplokdesu dvaša, tā ka siekalu plūdi sākās mutē. Skuķu kājas iemina takas uz zaļbaltsarkanu, it kā klausītos Santa Lucia vai Ave Maria. Bet no simtām mutēm aiz baltsarkana atskanēja te-š-š-š! un čiš-čiš! kā brīdinājums netuvoties, vai arī šķic! un špuc! kā kaķus padzenot.

Francija pasvilpa savējos. Kā ūdens uz leju aizskrēja beļģi, flāmi, holandieši... Nozuda dāņi. Visi citi nosēdās kā smiltis upes dibenā. Palicējus direktors nokristīja par DP un uzvilka kuplu dūmu apmierināts.

Vada pārtiku. Veselu dienu pupiņas vien. Tad sīpolus un ķiplokus, un lauru lapas, un viras pulveri, un kartupeļus... Katru dienu pāri vēršu bez ādām un iekšām. Trīs maiznīcas cepa dienu un nakti vienā cepšanā, bet divas draudzes gādāja sviestu un pienu. Pusapriņka vistiņas vairs dēja tikai dīpīšiem.

Ak, šis lāga skots misters Frēzers!

Sāka sportot, jo laukums vidū tam kā radīts. Un griekiem bumba! Ko nu vairs gaidīt? Un futbols gāja vaļā. Taču bumbai sava galva, ne spērēja. Skrēja logos — brlrltrl! Kad viru iznēsāja, krita katlos — šbags! Lēca ģīmī, brilles plēsa — trrr! Pat pīpi kā ar dūri no mutes iztrieca direktoram. Un bumba tika aizturēta par huligānismu.

Liels miers iestājās uz Zemes tanī vietā, kur kazarmas atradās. Slinkojot un pūstot, un tik pupiņu viru iestrebjot, gurniņi kļuva apaļi, apaļi, vēderiņš ar uzkalniņu kā stāvoklī,—he, pat vīriešiem. Un vaigi modei pakaļ uz āru spiezdamies, ābolu apaļumu pieņemdami, bet acis, ak Kungs, tās atkal tik uz iekšu rauties — arvien dziļāk, arvien mazākas, arvien līdzīgākas peles punktiņiem.

Un ko tad nu ar tādām, ar peles actiņām? Blusas medīsi vai, kas tevi pašā pusnaktī no salda sapņa iztrenc kā suņi zaķi no kāpostiem? Pats sevi meklēsi starp gruzīšiem, spalīšiem un citiem pīslīšiem? Varbūt, arī visur caurumus sāksi redzēt, tāpat kā pele? Pieņemsi tās caurumošanas tikumu? Jo pele pat ēd cauruma stilā. Jā netici, paskaties siera ripā!

Kaut arī acis un vēlmes kā pelei, augums tomēr cilvēka. Ko iesāksi nu, kā galā tiksi?

Bet tika gan galā!

Sāka skatīties uz alām ģīmī, kuŗas pie meitiņām rozītēm, vēl arī pie pujenēm par mutītēm sauc, kamēr pie vīriešiem vai večiņām tās vairs tikai mutes ir.

Saskatījušies dziedāt sāka, arī čīgāt, pūst un dimdināt. Grieķi pirmie, kā jau tādi, kam pieredze no Orfeja laikiem. Un citi pakaļ kā mērkaķis mērkaķim.

Bet — ak tavu joku!

Suns gaudo mēnesim, grieķi nogaudojās mutītei. Sieviņa elsā pie kapa, bet slovēņa ermoņikas elsāja mutītei. Bērns pinkšķ pēc krūts, serba čīgas pinkšķēja mutītei. Govs mauj pēc kūts, bulgāra taure māva mutītei. Krusa grabina logus, armēnis bundziņas mutītei. Bet italiešu mutes tik ilgi ūjināja, tricināja un čivināja, kamēr mutītes tās apklusināja.

Ak, šis jokpēteris pākšaugs, kas savu ēdēju dīdā!

Zagtais atkal uzpeldēja un aizpeldēja mutīšu virzienā. Kad tā vairs nebija, arī par stikliņiem, ko ausīs kārt, par lentīti, ko matos siet, par pulksteņu, kas tikšķēt tikšķēja, bet negāja, vai pastaigāšanos zem rokas, lai visi redz, rozītes un pujenes atvērās iepriecinātājam kā pumpuriņi saulei.

Vai kāds var teikt, ka dotais devējam neatdodas?

Sākās uzkopšanās: šās — nagus un vaigus sarkanus triept, šie — ūsas un ūsiņas dīdzināt. Uzposušies ballēties gāja. Jaunkungs uzgrieza ūsu galus, paķēra meitu aiz viduča, piesita kāju, polku lēca vijoles un ermoņiku brālīgās raudulības pavadībā. Pa starpām vidū ieklupa jautrs dienvidslavs, meta kūleņus, bolīja acis un kārstīja mēli, noburkšķināja... Un visi nogāgājās hahaha! hā—hā—hā! kā zosu bars vai mēdītāju biedrība. Turpretim caurumos — logu vai durvju — pabāzās armēņa deguns, atskanēja zirga zviedziens un — joks arī cauri. Balles beigās — kā jau iederas — suselnieki piedzērās un izkāvās.

Otrā rītā tiesas darbi. Lēmums: aizliegts naktīs vilkt un gaudot. Arī dancot, piedzerties un kauties.

Šie tev klausīs, hē! Tik uzgriež ūsas, tik piesit kāju. Un kā pilnā, pa aci bungā.

Otrs spriedums: turpmāk neredzēt vairs gaļiņu, tik putriņu.

Nu gan ķeza: dancot sāc — vēders klunkšķ, mīlēt taisies, noskan — plunkš!

Lielā mierā aizritēja dienas ūdens zīmē.

Bet kas tad tas?

(Nobeigums 7. lpp.)

FLORENCE

(Pārnesums no 2. lpp.)

mīļākā. Te bija ļoti daudz meiteņu baltajos pirmās komūnijas tērpos, kuŗas kopā ar vecākiem un radiem mēģināja šo dienu padarīt sev neaizmirstamu, pozējot fotografiem.

Uz šo baznīcu gājām lielu ceļa gabalu kājām. Nācās kāpt augstā kalnā pa Mikelandželo veidotām kāpnēm, kas veda līkloču gan uz vienu, gan otru pusi. Valdīja svinīgs svētdienas klusums. Arī mēs kāpām klusēdami, ļaujot, lai runā strūklakas un putnu agrās rīta dziesmas. Bijām jau gandrīz kalna galā, mums pavērās skaists, saules pārliets skats pāri Arno upes ielejai, kuŗā svētdienas skaistumu baudīja Florence. Dobji sāka zvanīt katedrāles zvani, tālu atbalsodamies no visām pusēm. Likās, ka būtu Lieldienu rīts: nekur tik skaistu svētdienas rītu nebijām piedzīvojuši. Zvanu skaņas man lika atcerēties Ģētes Faustu un to brīdi, kad viņš, ceļot indes biķeri pie lūpām, bija sadzirdējis Lieldienu zvanus un cilvēku priecīgās gaviles, sācis brīnīties, kādēļ gan cilvēki ir laimīgi, un nolicis biķeri pie malas. Nevienam laikam, nav tik grūti atrast Dievu, kā iedomīgam viszinim, kas vēl piedevām savu dvēseli pārdevis velnam. Dante un Ģēte, kas ar saviem lielajiem darbiem īstenībā uzrakstījuši daļu no savas autobiografijas, interesanti parāda, cik diametrāli pretēji lieli abi bijuši. Viens — dziļš kristietis — savu dzīves ideālu (Beatriči) bezgala mīl, dieviņa un beidzot, ceļojot cauri ellei, atrod viņu paradīzē; otrs — agnostiķis, Dieva un viņa kārtības nicinātājs — savu ideālu (Grietiņu) liek mīdīt kājām, iegrūž postā un izmisumā, beidzot pazudina ellē. Nav noliedzama šo abu lielo darbu — „Dievišķās komēdijas" un „Fausta" — ietekme uz mūsdienu kultūras cilvēku. Varētu teikt, ka tie cīnās par cilvēku dvēselēm tāpat, kā Dievs cīnās ar velnu.

San Salvatore zvani jau aicināja vēl aizkavējušos dievlūdzējus uz pēdējo šīs svētdienas mesi. Mēs, kavēdamies domās, kāpām pa tām pašām baznīcas kāpnēm, pa kuŗām bija kāpis ik svētdienu un pat ik rītu pasaules lielākais mākslas ģenijs, kuŗa priekšā šodien liec galvas kā italieši, tā svešinieki,— Mikelandželo Buonaroti.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

31. jūlijā — pl. 8.30 vak. Rudzpuķu balle Mežciemā, T. L. Katoļu vienības sarīkojums.

1. jūlijā — pl. 2 p.p. Mežciemā Bērnu svētki.

8. augustā — pl. 7 vak. dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

20. augusta — 4. septembrim — A. Zvīdra gleznu izstāde North York Public Library Downsview Regional Branch, Keele St., pie Wilson. Atvērta no pl. 9—9 vak. Sestdienās un svētdienās slēgta.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

No 9. līdz 11. oktobrim—LNJAK 11. kongress Latviešu namā.

16. oktobrī — Latviešu Nams A/S rīko savā namā Pļaujas svētku balli — bazāru.

14. oktobrī — plkst. 8.30 vak. operdziedātājas Renātes Gūtmanes (no Vācijas) dziesmu un āriju vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

22. oktobrī — pl. 8 vak. Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātŗa viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS — A. Tipāna režijā.

24. okt. pl. 6.30 — Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātŗa viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS —A. Tipāna režijā.

30. oktobrī — pl. 8 Latviešu namā Krizantēmu balle.

13. novembrī — Lāčplēšu svētki Saulainē.

25. novembrī — plkst. 8.30 vak. pianista Ugas Granta (no ASV) klavieŗu vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J Raiņa „Zelta zirgs" North Toronto Collegiate Institute, 17 Broadway Ave.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. J. Raiņa „Zelta zirgs" izrāde North Toronto Institute, 17 Broadway Ave.

4. un 5. decembrī — Kanadas Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

11. decembrī — pl. 8 vak. Čikagas Piecīšu koncerts Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

KIČENERA

21. augustā — Kanadas DV šaušanas sacīkstes Riverside Maples laukumā, 7 jūdzes rietumos no Voterlū.

Mūsu visu ļoti mīļotais bij. Latvijas armijas artilerijas laboratorijas ilggadīgais darbinieks

PLTN.

Kārlis Lizums

aizmiga mūžīgā mierā 23. jūlijā savā 73. dzīvības gadā. Pārpelnots 1965. gada 26. jūlijā Toronto.

Tavas ciešanas ir beigušās.

Dziļās skumjās
PIEDERIGIE

Venus

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4087.

A. PUTNIŅŠ

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

UZMANĪBU! SVARĪGI!

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STR. TORONTO 4.

TEL. LE 1—8098.

Būs slēgts sakarā ar atvaļinājumu no

20. jūlija — 7. augustam

Toronto Window MFC Co. Ltd.

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistoša: informācijai zvanīt

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

VALUPE

LATVISKAS ROTAS

DIMANTI - PULKSTEŅI

Zeltkaļa

A. KIVLENIEKA, G. J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4., Ont., 533—2837. Tautiešiem atlaide

A. EGLĪTIS—

RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca

Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.

● IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. ●

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Vai jums ir šīs grāmatas?

T. Zeltiņš — PAŠPORTRETI	$7.50
O. Krolls — LATVIJAS PRESE un VIŅAS DARBINIEKI	3.00
Kaudzītes — MĒRNIEKU LAIKI	6.80
Ed. Salna — BADA BIEDI	2.10
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA	6.00
A. H. Tamsare — VIENA LAULĪBA	4.00
A. H. Tamsare — VELNS AR VILTOTU PASI	3.40
St. Cveigs — DEGOŠAIS NOSLĒPUMS	3.60
Ing. Viksna — ES SAKU PALDIES, dzej.	2.75
Ing. Vīksna — MUMS JĀBRIEN JŪRĀ, rom.	3.20
H. Biezais — KRISTIĀNISMS, NACIONĀLSMS HUMĀNISMS	2.90
J. Grīns — TRĪS LEĢENDAS	1.95
E. Kestners — DIVKĀRŠĀ LOTĪTE	2.00
V. Strēlertes sak. PARADĪZES MEKLĒTĀJI	8.00
V. Čika — ZELTS, SUDRABS, BRONZA	4.50
A. Johansons — PAKAVU DUNOŅA	2.40
A. Johansons — PĀRLAICĪGIE CEĻINIEKI	2.60
A. Johansons — VĒJU MEZGLI	2.80
A. P. Mierkalns — DZEJNIEKS un MEDUS, dzeja	$ 3.50
A. Rasa — UZ ĶĒNIŅA ZEMI, atmiņu stāsti	$ 3.75
P. Aigars — RAKSTS OZOLA MIZĀ, dzeja	$ 3.00
V. Pelēcis — SIEKSTA, noveles un stāsti	$4.00
DIEVA PAGALMOS — sprediķu izlase	$ 2.60
R. Gāle — KAS LIETU SAUKS, dzeja	$ 3.50
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA, spiegu st.	$ 3.50
A. Dziļums — DIEVA DĀRZS, noveles	$ 3.00
A. Niedra — INDRĀNES OŠI ŠALC, rom.	$4.00
J. Lejiņš — SPĒLMAŅU CEĻŠ, atmiņas	$4.50
E. Turkina — LATVIEŠU ANGĻU VĀRDNĪCA	5.70
J. Dravnieka — ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNĪCA	$5.00
K. Siliņš — MANA DZĪVE, atmiņas	$3.90
LĪGO DZIESMAS	$0.50
A. Voitkus — AIZ ROŽAINIEM MĀKOŅIEM, rom.	$4.00
R. Rīdzinieks — CIRVIS OZOLĀ, skices	$4.50
A. Spekke — SENIE DZINTARA CEĻI —	$8.50
V. Bērzkalns — LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU VĒSTURE	$12.00
T. De Frīsa — REMBRANTS	$6.80
Gēte — GARA RADINIEKI, rom.	$4.40
BĒRNIEM, pielikumā MAZAIS KATECHISMS	$1.60
O. Krolls — KARMENA, atmiņas	$4.00
Ed. Sināts — LATVIJAS MEŽS RUNĀ, dzeja	$2.50
G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHIDEJA, rom	$8.00
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par Latvijas valsti	$5.00
PLKV. K. LOBE 70-GADNIEKS	$2.50
P. Karells — BARBAROSSA	$7.00
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, rom.	$4.00
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom.	4.00
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, skat. strādnieka piezīmes	$4.50
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERATURE	$7.00
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRASTIEM, dzeja	$4.00
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzeja	$3.20

Dabūjamas

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE STREET, TORONTO 4. ONT.

(Pasta izdevumiem pieskaitīt 25c.)

LATVIEŠU NAMS

izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām

TELEFONS 922—2931

491 College St. Toronto.

J. KREIĻA

FOTO STUDIJA

izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.

HO 6-3800.

445 Pape Ave., Toronto.

Izdaru visāda veida

APMETUMU DARBUS

iekšpusē un ārpusē.

Lieku grīdu plates (tiles).

Darbs garantēts.

BRUNO LIELBĀRDIS

769-8280, Toronto.

Ir liela starpība apdrošināšanā

YOUR Independent Insurance AGENT

VALD. BEBRIS

PAZĪST JŪSU APDROŠINĀŠANAS VAJADZĪBAS

PL 9-0266.

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

12 Richmond Street East,

Toronto 1, Ontario,

Tel. EM 6-5946.

Suite 107

RO 6-8354 (mājās).

ALFREDS STIKUTS

REALTOR

2889 Dufferin Street

tel. 789—1511, Toronto 19

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

H. Rosar

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS

167 Sherbourne St.,

Toronto.

Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Est'd 1874

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel

436 Roncesvalles Ave.

LE 3-7954

Yorke Chapel

2357 Bloor St. W

RO 7-3153

Parkošana abās bēru mājās.

Tas nenāks vairs

(Pārnesums no 6. lpp.)

Te ugunskurs, tur ugunskurs, un no visām debess pusēm cepešu smarža meklēja direktoru kā upura dūmi Zeva nāsis.

Kur gaļa ņemta?

Šie tev teiks, tincini, nu, tincini, cik gribi!

Pa vārtiem? Sargi priekšā. Pāri žogam? Patruļa apkārt. No gaisa nokrita? No zemes izlīda? Un vesels vērsis! Sadalīts un izpārdots!

Un tikko viens apēsts, tā otrs jau klāt.

Sardzes priekšnieks kā uz adatām lēkāja, strostēja un kaunināja savus amerikāņus. Solījās uz bērndārzu sūtīt ābeci mācīties, ja šiem galvā nav aizķērusies gudrība no kovboju un gangsteru filmām.

Par cigaretēm rumāņi pārdeva noslēpumu: švābs iebrauc nometnē ar diviem, izbrauc ar vienu vērsi. Grieķi uzpircēji. Dienvidslavi kāvēji. Ukraiņi tirītāji. Poļi gaļas sadalītāji. Visi citi ēdēji, ja spēj nopirkt.

Vainīgie nolūdzās, zvērēja laboties, Dievu piesaukdami, krustus mezdami. Direktors izpūta kuplu dūmu, žēlīgi piedeva visu un pats aizmetās, kur čigānietes, lai šim pazīlē, padanco, ap šo paložņā.

Ak šis lāga skots misters Frēzers!

Brūtēšanās galējības iegāja kāzu galējībā.

Jau pēc rītiška galvu ķekari pa logiem izkārās skatīt, kā atkal taisās kāzu gājiens. Kāda šoreiz ir šī un kāds ir šis! Tas pats logu aizkars atkal par plīvuru kalpos kā brūtēm vakar un aizvakar? Un kā ar skaidas stīvuma krūtiņu, sauktu par elsiņu? Vai šitais brūtgāns to arī būs aizkāries priekšā? Un cik garas ūsas šoreiz vedējtēvam? Kā prusakam? Kā vēzim? Vai šitai vedējmātei arī būs tik resnas gūžas kā iepriekšējai,— tādas, ka meitietis zemes lodi varētu dzemdēt? Un kam šodien kāzas? Poļiem? Ukraiņiem? Dienvidslaviem? Serbam ar polieti? Grieķim ar bulgārieti? Vecam ar vecu, vecim ar jaunīņu, jaunam ar jaunu?

Kas spēlēs? Bundzinieks vien rībinās savu un kāzinieki tam rikšiem jozīs līdzi? Tikai mutes ermoņikas skaņās kustēsies gājiens? Vienas vijoles žēlabās, it kā jauno pāri uz kapiem vestu, ne laulāties? Varbūt priekšā ies nometnes mūzikantu bars, kad spēlmaņu vairāk nekā kāzinieku? Būs tie saspēlējušies vienreiz, vai arī katrs trinkšķinās un pūtīs, ļerinās un čīgās tikai savu kā līdz šim? Un ko spēlēs? Atkal Muciņu?

Un rokas jau izvelkas no kabatām un padusēm plaukšķināt pie vai—vai— vai! un klu— klu —klu!

Tad ermoņiku plēšas tika valā rautas un tūdaļ nikni kopā grūstas, bet lociņš vijoli zāģēt sāka. Taure iespurkšķējās kā vēdera, kad uzpūtums pasprucis, un bungas šo sprukumu tik birdināja garumā.

Muciņas skaņas pārāva gājienu, un kāzinieki un visi tie, kas malā un kas logos, sirsnīgi rāva līdz:

Maza, maza muciņa zemē guļ,
Maza, maza muciņa zemē guļ,
Jāpalūr, jāpalūr, kas tai ir,
Jāpalūr, jāpalūr, kas tai ir,

Muciņai ir caurums
vai—vai—vai!
Muciņai ir caurums
vai—vai—vai!
Iztecēs alutiņš klu—klu—klu!
Iztecēs alutiņš klu—klu—klu!

Ko tu, lempi, stāvi izbijies?
Ko tu, lempi, stāvi izbijies?
Spundi ķer, spundi ķer,
nospundē!
Spundi ķer, spundi ķer,
nospundē!

BEIGAS

TORONTO VASARAS MŪZIKAS FESTIVĀLS

Toronto pilsētas parku un atpūtas departamenta sarīkojums Toronto Mūzķu apvienības atbalstā, ar skaņu plašu rūpniecības un Toronto Daily Star ziedojumiem.

SVĒTDIEN, 1. AUGUSTĀ

2.30 p.p. HIGH PARKĀ — 411. RCAF skvadrona kapella
2.30 p.p. KEW GARDENS — Benny Louis orķestris
5.30 p.p. HIGH PARKĀ — Ronnie Padgett — ērģeles
8.00 vak. EXHIBITION PARKĀ — Vasaras koncerts, diriģents Boris Brots. Viesojas Sheila Henig.

PIRMDIEN, 2. AUGUSTĀ

8.00 vak. EXHIBITION PARKĀ — „Klaidoņu karalis"
8.30 vak. RAMSDEN PARKĀ — tautas dejas ar Bobu Skotu

OTRDIEN, 3. AUGUSTĀ

8.00 vak. ALLAN GARDENS — Queen's Own Rifles of Canada kapella
8.30 vak. WITHROW PARKĀ — tautas dejas ar Bobu Skotu

TREŠDIEN, 4. AUGUSTĀ

8.30 vak. RIVERDALE PARKĀ (austrumu klajumā) — Hūtenenijs. Uzstājas: The York County Boys, Al Cromwell, Elise Cromwell un Klaas Van Graft.
8.30 vak. MONARCH PARKĀ — tautas dejas ar Bobu Skotu

CETURTDIEN, 5. AUGUSTĀ

7.30 vak. EGLINTON PARKĀ — Pētera Appleyard kvartets, Dona Tompsona orķestris
8.00 vak. NATHAN PHILLIPS LAUKUMĀ — kosmopolitāņu koncerts
8.30 vak. HIGH PARKĀ — tautas dejas ar Bobu Skotu
8.30 vak. KEW BEACH — tautas dejas ar Al Ward

PIEKTDIEN, 6. AUGUSTĀ

8.30 vak. RIVERDALE PARKĀ — apļa dejas, Arta Hallama orķestris (slidotavā)

SESTDIEN, 7. AUGUSTĀ

8.00 vak. WILLOWVALE PARKĀ — Toronto garnizona artilerijas kapella

SVĒTDIEN, 8. AUGUSTĀ

2.30 p.p. HIGH PARKĀ — HMCS York kapella
2.30 p. p. KEW GARDENS — Queen's Own Rifles of Canada kapella
5.30 p. p. HIGH PARKĀ — Ronnie Padgett ērģeļu koncerts
8.00 vak. EXHIBITION PARKĀ — Vasaras koncerts, diriģents Ernesto Barbini. Viesojas Ermano Mauro.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 12 sēj.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lp.	12.60
Aspazija — DRĀMA, I	8.60
Aspazija — Lirika, II	8.60
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj. à	7.80
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu litogrāfijām	9.60
Zeibolta — RAKSTI, 3 sējumi à	3.90
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS un SODS, 2 sēj.	7.80

DV GRĀMATNĪCA

491 College St., Toronto 4, Ont.

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS

KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-3183

viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.

Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.

● Turpat dabūjami BILŽU LOGATI. ●

Lotus

FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 563-3881

792 BATHURST ST. (pie Bloor St.)

LE 3-3884

● PUĶES ● LATVIEŠU GRĀMATAS ● SKAŅU PLATES ● DZINTARS ● KRISTALLS ● PORCELĀNS ● KERAMIKA

KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS

Gan veciem ļaudīm,
gan jaunām skuķēm
ir patīkams sveiciens,
kas nāk — ar puķēm.

Arvids Tirums

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS UN MĀKSLAS SALONS CALLA

727 Danforth Ave., Toronto

RO 6-9911. (Arī pēc darba)

SKAISTĀKIE UN SVAIGĀKIE GRIEZTIE ZIEDI. KRĀŠŅI PUĶU SAKĀRTOJUMI LAULĪBĀM UN CITIEM GADĪJUMIEM.

Dāvanām bagātā izvēlē tautiskas rotas lietas, ādas un koka izstrādājumi, audumi, skulpturas, eļļas gleznas u.c.

MILDA un ROBERTS KĻAVIŅŠ

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca

1095 QUEEN ST. E.

HO 6-5152

ERIC KRAUS R. E. 10 Eastwood Rd. Ho 1-8158

Pārstāvis: KONST. KĀRKLIŅŠ, mājās 425—4162

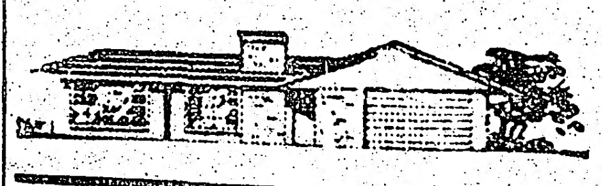

Īpašumi visos pilsētas rajonos.

Māju pircējiem sagādājam aizdevumus.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja

LE 1-7353

361 RONCESVALLES AVE.

Īpašnieks ST. CUKULS

LATVIEŠU UZŅĒMUMS ALEX DOORS

pagatavo un pārdod tautiešiem koka durvis visādos lielumos un veidos, pēc vēlēšanās izgrezno vai labo arī vecās.

VEIC PĀREJOS KOKA DARBUS.

Tel. 769-2156, Toronto. A. BEIZAKS.

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

Arnolds Bērziņš

316 Harbord St. LE 4-8447

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.

APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.

OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.

NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

Tālrunis 364—9276

885 Dundas Street West

Toronto 3, Ontario

TRAVEL OK TOURS

CEĻOJUMU BIROJS

World Wide Travel Service

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

697 Bay Street, Toronto 2 EMpire 6—9488

Everlast Heating Co. LE 1-1101

62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491

567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)

Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas. Latviskās rotas lietas.

ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK

BARRISTERS and SOLICITORS

tel. 363—4451

365 Bay Street,

Toronto

Krāsu un baltmelnās filmas

attīstīšana palielinājumi dublikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti

atlaide

BENJAMIN Film Laboratories Ltd

51 Duchess St. EM.3-6496

BASKETBOLS — VIENS NO POPULARĀKAJIEM SPORTA VEIDIEM

Basketbols kļuvis par vienu no vispopulārākajiem sporta veidiem pasaulē. Kopš 1938. gada ASV vien vairāk nekā 100 miljonu skatītāju katru gadu apmeklē basketbola sacīkstes. Tā kā arī tādās valstīs kā Ķīnā un Pad. savienībā basketbols kļuvis par tautas sportu, tad nav šaubu, ka pasaulē ir pāri par 30 miljonu aktīvu basketbolistu. Starptautiskās basketbola savienības biedru skaits jau krietni tuvu simtam, un tā kļuvusi par skaitliski lielāko sporta organizāciju pasaulē. Arī latviešu jaunatnei arvien bijusi liela interese par šo eleganto sporta veidu. Tādēļ nebūs lieki mazliet pakavēties pie basketbola vēstures.

Basketbols pirmoreiz atrada vietu olimpisko spēļu programmā 1936. gadā Berlīnē. Toreiz olimpiskajā basketbola turnīrā piedalījās, Latviju ieskaitot, 21 valsts. Daudzo goda viesu vidū bija arī basketbola spēles izgudrotājs Dr. Džeims Naismits (James Naismith), kas dzimis Kanadā, bet lielāko savas dzīves daļu pavadījis ASV, kur 39 gadus strādājis par skolotāju. 1893. gadā YMCAs universitātes profesors Naismits Springfīldā vairāk nekā 6 mēnešus mēģināja „izgudrot" kādu jaunu sporta veidu saviem studentiem — spēli, kas būtu interesanta skatītājiem un kurā nedominētu spēks, kā amerikāņu futbolā, bet panākumu pamatā būtu ātrums, ķermeņa kondīcija, kurā arī fiziska saskare pretinieku starpā būtu niecīga. Kādā naktī Naismits bija atradis jauno sporta veidu — basketbolu. Tanī pašā naktī radās pirmie basketbola noteikumi. Drīz notika arī pirmās spēles, kurās tagadējo grozu vietā lietoja augļu kurvjus. Jaunā spēle patika, un drīz visās amerikāņu universitātēs un YMCAs nodaļās spēlēja basketbolu, kas īsā laikā kļuva par amerikāņu nacionālo sporta veidu.

Daži sporta vēsturnieki mēģinājuši tālā senatnē atrast kādus sporta veidus, kas būtu radnieciski basketbolam, lai tā piešķirtu mūsdienu basketbolam „slavenu pagātni". Kādreizējais Francijas basketbola izlases spēlētājs Busnels, kuru, ja nemaldos, pazīst arī bijušie Latvijas valstsvienības spēlētāji, kas vēlāk kļuva Francijas izlases treneris, kādā rakstā apskata senlaicīgus sporta veidus.

Poktapok saukusies spēle, ko spēlējuši senie inkas un acteki. Atrastie spēļu laukumi Jukatanas pussalā ietverti augstās mūra sienās. Tie bijuši ap 10x30 m lieli, krāsaina svītra sadalījusi laukumu divās līdzīgās daļās. Vidus arēnu veidoja koki, reliģiskas skulptūras un citi reliģiski simboli. Katrā laukuma pusē bija novietots plakans akmens ar caurumu vidū, kura diametrs bija ap 80 cm. Bumba, kā to secina no primitīviem zīmējumiem, bijusi ap 25 — 30 cm diametrā. Katrā laukuma pusē bijuši 3 vai 4 spēlētāji, kas nav lietojuši rokas, bet mēģinājuši iedzīt bumbu akmens caurumā ar ķermeņa daļām virs ceļa. Bumba bijusi no gumijas, tās vidus piepildīts ar svētu stādu lapām. Tā kā spēlētāji bijuši ietērpti ādas aizsargos un biezos cimdos, lai pasargātos no sadauzīšanās krītot, tad jādomā, ka spēle bijusi visai robusta.

Poktapok spēle bija cieši saistīta ar inku un acteku reliģisko dzīvi un bijusi ļoti populāra. Tā attēlota daudzos zīmējumos. Ikviens spēles laukums bijis veltīts kādam dievam, un tā pārvaldīšana atradās priesteru ziņā. Labākie spēlētāji kļuva par valsts atlētiem. Uzvarētāju vienības bagātīgi apdāvinātas, bet skatītāji savukārt spēlēs piedalījās slēdzot dažādas derības. Dažkārt poktapok spēle izšķīrusi pat atsevišķu provinču un cilvēku likteņus: ne prasme zobenu cilāt, bet veiksme poktapok spēlē izšķīrusi uzvarētāju. Tie bijuši savā ziņā laimīgi laiki, kad karu varēja aizstāt ar sporta spēli.

Mēģināts atrast vēl citas spēles senatnē, kuras varētu uzskatīt par modernā basketbola priekštecēm. 1818. gada „Encyclopedia of Athletics" apraksta kādu spēli, kuru spēlējuši iedzimtie Floridā, metot bumbu piekārts piestiprinātā grozā. Ja kādam laba fantazija, tad, varbūt, var saskatīt zināmu basketbola spēles ideju arī 13. gadsimta Persijas filozofa Omara Kaijama epigramā: „Cilvēks ir bumba, ar kuru liktenis spēlējas; krēslai iestājoties, Dievs iesviež to grozā."

Visi meklējumi tomēr nespēj pierādīt, ka basketbols ir viens no vecākajiem sporta veidiem, kaut tam arī nedaudz līdzības ar inku „poktapoku". Tā miljoniem jauniešu var pateikties Naismitam par viņa izgudrojumu.

Pateicoties pasaules jaunatnes organizācijai YMCA, basketbols strauji kļuva pazīstams visā pasaulē. Tikai dažus mēnešus pēc pirmās basketbola spēles Springfīldā ar to iepazinās YMCAs biedri Francijā, Šveicē, Argentīnā, Ķīnā un Japānā.

Īsto uzplaukumu basketbols piedzīvoja Eiropā un Āzijā pēc pirmā pasaules kara, galvenokārt pateicoties amerikāņu karavīriem un YMCAs organizācijai. Arī Latvijā YMCA iepazīstināja skolu jaunatni un sporta organizācijas ar basketbolu, kuru īsā laikā kopā ar futbolu varēja uzskatīt par latviešu nacionālo sportu. Nodibinoties Rīgā YMCAi, resp. Jaunekļu kristīgai savienībai, par tās pirmo ģenerālsekretāru kļuva amerikānis Greiners, kas tagad dzīvo Ņujorkā. Greiners bija reizē arī sporta direktors un pirmais, kas iemācīja latviešiem spēlēt basketbolu un volejbolu. Viņa skolu baudījuši tādi latviešu basketbola autoritātes kā Ādolfs Grasis, Voldemārs Baumanis, brāļi Augusti u. c. Pirmās basketbola sacensības notika JKS organizētos internos turnīros. Dedzīgākie basketbola entuziasti izrādījās Rīgas vidusskolnieki. Ģimnazijās sākās basketbola meistarības klašu starpā, arī sporta organizācijas sāka veidot vienības. Pirmā basketbola meistarība notika nelielajā Latvijas konservatorijas vingrotavā svētdienās. Spēle patika arī skatītājiem, kādēļ sacīkstes bija arvien labi apmeklētas. Latvijas basketbola pirmsākumi ir stāsts par sevi. Daudzi kādreiz pazīstami vārdi šai spēlē tagad ir aizmirsti, un pat latviešu sporta literātūrā, uzskaitot vienības, kas piedalījās pirmajās meistarsacīkstēs, radušies robi un dažas vienības aizmirstas. Bet — tas ir stāsts par sevi.

Desmit gadu pēc pirmā pasaules kara, kad basketbols bija nostiprinājies daudzās zemēs, nodibinājās arī pirmās nacionālās basketbola organizācijas, kas centās uzņemt saskari ar kaimiņu zemēm. Radās vajadzība pēc starptautiska centra. Tā 1932. gadā 18. jūnijā Ženēvā Pasaules YMCAs ierosmē dzima starptautiskā basketbola savienība — Federation Internationale de Basketball Amateur (FIBA).

Žanis Zentiņš

(Nobeigums sekos)

NĀKOŠĀ FUTBOLA SPĒLE

Toronto DV futbolisti otrdien, 3. augustā, plkst. 7 vakarā Dentonia parka laukumā (ziemeļos no Danforth ielu dzelzceļa gala punkta) sacentīsies ar Scarboro Scots vienību.

Jūs esat vienmēr gaidīti pie

Robertson

CHEV — OLDS

1515 DANFORTH

Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Robertson

Chevrolet

Oldsmobile

25 gadus vienā vietā

1515

Danforth

HO 6—1131

Hans Plaude

HO 6 - 1131

Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā financēšanā.

AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 3000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

PIEGĀDĀ NEKAVĒJOTIES

Noteikti griežaties pie HANSA lai parāda

1965. gada

Chevrolet un Oldsmobile modeļus

ATTĒLO ČEKU KĀ HUMĀNU IESTĀDI

Maskavas kinoteātros iet filma, kurā komūnistu valdība mēģina attēlot Valsts drošības komiteju (čeku) kā humānu organizāciju, kas rūpējas par iedzīvotāju labklājību. Filmas sižets dibināts uz kādu patiesu notikumu pirms pāris gadiem, kad spekulantu grupa bija pārvērtusi kādas vājprātīgo iestādes darbnīcas par slepenu adītu preču fabriku. Šī grupa mācēja nelegāli iegūt mašīnas un dziju no apm. 50 fabrikām un noorganizēja pārdošanas vietas tirgos un dzelzceļu stacijās. Divu mēnešu ilgā prāva aiz slēgtām durvīm beidzās ar nāves sodu piespriešanu 9 personām, ieskaitot divus milicijas locekļus. A.Z.

PĀRSŪTĀM

naudu uz

LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Dāviniet saviem draugiem un paziņām

Prof. Alekša Rubuļa

LATVIAN LITERATURE

30 latviešu autoru 45 prozas darbi
mūsu labāko tulkotāju sniegumā.

LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GADĪJUMĀ

Cena $ 7.00 plūs 25 c pasta izdevumiem

Dabūjama tieši apgādā

DAUGAVAS VANAGS

kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.
Grāmattirgotājiem atlaide.

491 College St., Toronto 4, Ont.

Vai Pad. savienība atrodas jaunu varascīņu priekšā?

NOVĒROTĀJI RĒĶINĀS AR PĀRMAIŅĀM PARTIJAS VADĪBĀ

Chruščova piespiestā atkāpšanās būtībā nav devusi atrisinājumu nevienai no smagajām problēmām, kādu priekšā Pad. savienība atradās jau viņa varas laikā. Chruščova pēcteči nav spējuši pārvarēt nedz konfliktu ar sarkano Ķīnu, nedz novērsuši saimniecības trūkumus, kādus birokratiskais valsts aparāts uzrāda jau kopš gadiem.

Rietumu lietpratēji krievu politikas jautājumos ir vienis prātis, ka neatrisinātās problēmas arvien vairāk kļūst par iemeslu pārmaiņām krievu komūnistu partijas vadībā. Tādas paredzamas vēlākais pēc trīs vai četriem gadiem, spriež Rietumu novērotāji. Tādēļ pašreizējo režīmu, kas atrodas Brežņeva un Kosīgina rokās, viņi uzskata vienīgi par pārejas laika parādību, jo abi Chruščova pēcteči nav spējuši ievest kārtību padomju saimniecībā nedz arī atjaunot Maskavas autoritāti komūnistisko valstu blokā. Lauksaimniecības krize Pad. savienībā turpinās un dzīves nepieciešamību preču produkcija joprojām pilnīgi nepietiekama. Caurmēra krievs jūtas rūgti vīlies par to, ka visi solījumi par dzīves standarta pacelšanu izrādījušies tikai par tukšām frazēm.

Opozicijas centri pret pašreizējo padomju valdību tomēr neatrodas tik daudz krievu masās, bet gan jaunajā intelektuāļu klasē, kuru veido inženieri un uzņēmumu vadītāji, kas nāk no jaunās ģenerācijas. Šai klasei vairs nav nekādu ideoloģisku saistību ar revolūcijas laiku, par kuru dzirdējuši vienīgi partijas skolās un lasījuši vēstures grāmatās. Vecā revolūcionāru gvarde, kurai vēl piederēja Chruščovs, lielākoties jau izmirusi vai izstumta no aktīvās darbības. Jaunie saimniecības jautājumu lietpratēji ar komūnistu partiju tādēļ saistīti daudz vaļīgāk par vecajiem komūnisma cīnītājiem. Jauno lietpratēju uzskati par ideoloģijas svarīgumu un lomu, kuru komūnismam jāspēlē pasaulē, visai ievērojami atšķiras no pārliecības, kādu izrādīja vecā revolūcionāru gvarde. Ir pazīmes, kas liecina, ka krievu inteliģencē un jaunajā uzņēmumu vadītāju klasē pamazām mostas it stipras nacionālas tendences. Šī grupa, kurai piekrīt visai liela saimnieciska vara, zināmā mērā atrodas arī Rietumu ietekmē. Rietumu novērotāji domā, ka šīs grupas loma krievu politikas veidošanā nākotnē kļūs vēl lielāka nekā līdz šim. Tā ir grupa, kas cenšas panākt radikālas reformas padomju saimniecības organizātoriskajā struktūrā, decentrālizējot saimniecisko vadības aparātu, kuru uzskata par sastingušu un pārāk smagu. Pēc viņu pārliecības, padomju saimniecība nevar pārvarēt pastāvošās produkcijas grūtības, ja gandrīz visās ražošanas nozarēs izšķiršanās un noteikšana joprojām atrodas birokratu ziņā Maskavā. Šīs partijas birokratijas kļūdas līdz šim arvien novedušas pie stāvokļa, ka rūpniecības uzņēmumu produkcija tikpat kā apstājusies vai izlaidusi ražojumus, kas izrādījušies par nelietojamiem.

Rietumu saimniecības metožu pārņemšana praktiski gan nozīmētu komūnistiskās saimniecības sistēmas atcelšanu. Katra piekāpšanās, kas jaunās ģenerācijas uzņēmumu vadītājiem piešķir lielāku izšķiršanās brīvību, mazina Maskavas centrālās saimniecības vadības un reizē ar to arī komūnistu partijas autoritāti.

Lielāka dzīves nepieciešamības preču ražošana novestu arī pie smagās rūpniecības produkcijas ierobežošanas, kura pašreiz, galvenokārt militāru iemeslu dēļ, atrodas visa smagumpunktā. Šīs iekšējās grūtības vēl vairāk saasina apstāklis, ka krievu iespaids pasaulē, bet jo sevišķi komūnistisko valstu blokā pamazām, bet nemitīgi mazinās. Saimnieciskais un politiskais nacionālisms Pad. savienības satellītos šodien kļuvis vēl lielāks nekā Chruščova varas laikā. Pad. savienībai Austrumu blokā šodien vairs nav izteiktās un izšķirīgās noteikšanas, bet iepretim sarkanajai Ķīnai tā nokļuvusi permanentas aizsardzības stāvoklī. Krievija jau tagad atrodas divu fronšu aukstajā karā pret Rietumiem un sarkano Ķīnu.

Lietpratēji, kas pazīst stāvokli Ķīnā, ir ieskatos, ka sarkanā Ķīna paredzamā laikā uzsāks nevien nukleāro ieroču sērijveida ražošanu, bet producēs arī lidmašīnas un raķetes, kuras nepieciešamas, lai šos ieročus ietekmīgi lietotu. Šis brīdis ne tikai Rietumiem, bet arī Pad. savienībai radīs lielākas briesmas, bet Ķīnai dos iespēju Pad. savienības lomu komūnistisko valstu blokā graut un mazināt vēl ietekmīgāk nekā līdz šim.

Šīs iekšējās un ārpolitiskās grūtības, pēc Rietumu novērotāju domām, ir galvenais iemesls, kādēļ Pad. savienība savā ārpolitikā pašreiz izturas tik rezervēti.

T—C.

Sidrabenes [illegible] svētku sacensībās šaušanā ar loku un bultām labu veiksmi uzrādīja Maira Zālamane no Sv. Katrīnām.

Foto: J. Ligers

SPIEGU PRĀVA MASKAVĀ

Pirms neilga laika Maskavā beidzās jaunākā pretpadomju spiegu prāva, kurā 28 gadus veco angļu valodu skolotāju Džeraldu Bruku notiesāja uz gadu cietumā un četriem gadiem darba nometnē. Bruku apvainoja subversīvā darbībā pret padomju tautu un valdību, propagandas literātūras izplatīšanā un saimniecisku un politisku datu vākšanā. Padomju oficiālās iestādes apgalvo, ka apsūdzētais darbojies kā Anglijas, tā ASV pretizlūkošanas aģentūru uzdevumā. Bruks visos apvainojumos atzinies par vainīgu.

Aculiecinieki pastāsta, kā Bruka prāva atgādinājusi to pašu labi iestudēto un samēģināto spēli, kādu krievi parādīja pasaulei, tiesājot U-2 lidotāju Paueru un angļu tirgotāju Vinnu. Tiesneši bijuši tie paši. Apsūdzēto aizstāvējis tas pats advokāts, kurš darbojies abos minētajos gadījumos, tiesā ielaistas tikai oficiālas personas skaitā 450 un, tāpat kā abos iepriekšējos gadījumos, iznākums visiem bijis zināms jau pirms prāvas sākuma.

Viens no Bruka kontaktiem Maskavā esot bijis Anglijas sūtniecības darbinieks Antonijs Bišops. Viņa izdarības bijušas nepiedienīgas diplomātam. Angļu sūtniecība sagaida, ka krievi kuru katru dienu prasīs Bišopa atsaukšanu vai to izraidīs.

AR PĪPI UZ JUMTA

Liekas, ka ar nākamo rudeni ņujorkiešiem būs atkal latviešu baleta studija. Dējotāja Vija Vētra ievadījusi sarunas par baleta skolas atvēršanu un reizē ar to apprasījusies, vai Ņujorkas latviešu bērni (un arī amerikāņi) gribētu mācīties baleta soļus. Mātes un tēvi pa vasaru var apdomāties, vai mācīt saviem bērniem deju soļus. Ņujorkas pilsētas robežās piecdesmitajos gados baleta studija bija Melānijai Lencei, bet tagad jau krietnu gadu skaitu nekas par to vairs nav dzirdēts. Longailendā darbojas E. Pakules baleta studija.

☆

Cilvēki bieži vien ir izpalīdzīgi un laipni, dažreiz arī diezgan devīgi labdarības vajadzībām. Ņujorkā draudze pārdod loterijas lozes Jonkeru baznīcas izdaiļošanai. Jau 30 ložu novēlēts īpašuma komitejai, kas var paturēt laimestus, ja uz šīm lozēm tādi kristu.

☆

Organizācijas parasti mēdz atzīmēt, cik darba stundu vai dienu talcinieki nostrādājuši. Ņujorkas DV organizācijā pie nama būves visvairāk talkās pavadījis J. Pētersons, Longailendas baznīcas būvē visvairāk piedalījies P. Spīdainis, Jonkeru baznīcas pārbūvē V. Lucāns. Vislielākā talcinieku grupa, kas piedalījusies Ņujorkas draudzes īpašuma uzpošanā Katskilos, bijusi no Ņudžersijas, — ap 50 personu dažādos vecumos un lielumos.

*

Skolas grāmatās lasām, ka Ameriku atradis Kristaps Kolumbs 1492. gadā. Bet ir pamatotas šaubas, vai Kolumbs bija pirmais, kas šo kontinentu atradis. Minesotas paviljonā Ņujorkas pasaules izstādē ir kapa akmens rūnu rakstā, kurā teikts, ka 1362. gadā 8 goti un 22 norvēģi 14 dienu ceļojumā pa ūdeņiem sasnieguši Minesotu. Domā, ka ceļojums noticis no Hudsonas līča Kanadas ziemeļos. Bet iespējams, ka vikingi Amerikā bijuši pirms šī laika. Ņufaundlendā izrakumos atrastī kādas ēkas pamati, kas ir apmēram no 1000. gada. Tā varētu būt Leifa Eriksona māja, Arī vikingu sāgas rāda, ka vikingi ap šo laiku bijuši jaunajā kontinentā Amerikā.

☆

Priecājamies, ja daži sveštautieši iemācījušies latviski, bet jāskumst, ja paši latvieši zaudē savu valodu vai vismaz domā, ka latviski vairs nesaprot. Kāds Ņujorkas draudzes darbinieks atstāsta gadījumu, kad, apmeklējot kādu draudzes locekli mājās, tas teicis, lai runājot angliski, jo latviski esot pagrūti ar saprašanu. Tas bijis precēts jauneklis (precējies ar amerikānieti) divdesmitajos gados. Dažas nedēļas vēlāk šis jauneklis no draudzes izstājies.

☆

Ņujorkieši iecerējuši arī savu latviešu namu. Ja citur to var dabūt par dažiem desmit tūkstošiem dolaru, tad Ņujorkā vajaga vismaz dažus simttūkstošus. Nemaz neliekas, ka kādam būtu patika ķerties pie tik liela izdevuma. Savākt šādu lielu summu, varbūt, vēl varētu, bet, kad nams būs jāiegādājas vai jāsāk ķerties pie būvēšanas, tad katram radīsies savs projekts, ko saskaņot nebūs iespējams. Varbūt tomēr izdevīgāk īrēt telpas Ņujorkas viesnīcās.

Ezītis

Kanadas pasta streiks

Kanadas pasta darbinieku ilgu laiku rūgusī neapmierinātība ar atalgojumu kopš 23. jūlija pārgājusi vispārējā streikā, par kura izbeigšanos līdz redakcijas slēgšanai ceturtdienas vakarā vēl nebija saņemtas ziņas.

Sabiedrības simpatijas, kas sākumā atradās streikotāju pusē, kaut pasta piegādes izbeigšana nenoliedzami sagādā nepatikšanas uzņēmumiem un lielajam iedzīvotāju vairumam, pašlaik sāk it kā atsalt, pēc tam kad laikrakstos publicēja pasta darbinieku algas un viņu prasības, ar vienu otru nelabvēlīgāku salīdzinājumu un komentāru. Pastnieki, kas īstenībā ir šī streika ierosinātāji un sācēji, saņēma līdz 4.380 dolaru atalgojumu gadā. Valdība šo summu nule paaugstinājusi uz 4.680 dolariem, bet pastnieki ar to nav mierā, — viņi pieprasa 4.980 dolaru. Tātad 600 dol. gadā vairāk. Tiesnesis J. Andersons, kuru valdība iecēla par šīs lietas izmeklēšanas komisijas vadītāju, ieteicis 360 dol. pielikumu ar vēlākiem paaugstinājumiem.

Streiku pirmie sāka Montrealas pasta iznēsātāji, tiem pievienojās Vankuvera, Vindsora, Toronto apkārtnes — Hamiltonas, Ošavas, Sv. Katrīnu u. c. pasta centrāles, pēdīgi arī Toronto. Otavas pasta darbinieki nobalsoja par palēninātu darba gaitu, bet nepievienojās streikam. Pašlaik visā Kanadā no 22.000 pasta darbiniekiem streiko 16.500. Toronto vispār streiko pār par 9500 strādnieku un darbinieku: kopš jūnija — 4500 būvstrādnieki, 920 laikrakstu techniskie darbinieki kopš pag. gada vasaras, un tagad tiem pievienojušies pāri 3.500 pasta un dzelzceļu pasta darbinieki, un arī muitas ierēdņi apsvēruši līdīgus soļus. Interesanti, ka pasta darbinieku arodapvienība streiku neatbalsta. Līdz ar to, piem., lielākajai šīs arodapvienības nozarei — Toronto pasta centrālei, nav līdzekļu ar streiku saistītajiem izdevumiem...

Kanadas valdība nolēmusi sasaukt ārkārtas parlamenta sesiju, lai apsvērtu likuma izdošanu par streika aizliegumu pašvaldības iestādēs, un izsludinātu Kanadas pastu par valsts uzņēmumu, ja darbinieki nevēlēsies atgriezties darbā līdz piektdienai. Tādā gadījumā ministru prezidents Pīrsons apsolīja nekādas represijas streikotājiem nepiemērot, bet negarantēja šo valdības nostāju streika turpināšanas gadījumā.

No Otavas ziņo, ka ceļotāji, kam nepieciešamas ārzemju pases, saņems ārkārtas pakalpojumus speciālā pasu nodaļā Otavā, pie kam dokumenti un aizpildītas veidlapas iesniedzamas caur ceļojumu aģentūrām. Pase saņemama personīgi Otavā. Ģimnaziju absolventiem, kas sāk bažīties, vai laikā saņems gala pārbaudījumu rezultātus, kurus mēdz izsūtīt tikai augustā, mierinājums: rezultātus ikvienam piegādās pa telegrafu, tā ka neradīsies šķēršļi ar dokumentu iesniegšanu universitātēs.

Redakciju slēdzot, saņemta ziņa, ka pasts Toronto uzsācis darbību.

Sidrabenes . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

Viss pieminētais un noklusētais nerodas pats no sevis. Būtu minami daudzu vārdi, bet — nekā nedara še goda meklēšanai, un smagākās nastas nesēji jau ir tie paši, kuru vārdi visiem zināmi. Labi, ka pienāk pa jaunam darbiniekam ar jaunām idejām.

Ne aplausi, ne atzinības sārtais zieds tā neatlīdzina darba pūles, kā tīra sirdsapziņa labai lietai. Un viss tiešām bija labs! Daudz zaudējuši tie, kuri nav liecinieki šai skaistajai Sidrabenes dienai.

M. Bruksteine